

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO

B I L T E N
ZDRAVSTVENO-STATISTIČKIH POKAZATELJA
ZA JUŽNOBANATSKI OKRUG
ZA 2019. GODINU

Pančevo, 2020. godina

Izdavač:
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO
Pančevo, ul. Pasterova 2,
Tel/fax 013-322-965

Za izdavača:
Prim.dr Ljiljana Lazić

Recenzent:
dr Jasmina Pavlović Stojanović
specijalista socijalne medicine,
subsocijalista medicinske informatike

Urednik:
dr Aleksandra Perović,
specijalista socijalne medicine

Priprema podataka:
Centar za promociju zdravlja, analizu, planiranje,
organizaciju zdravstvene zaštite,
informatiku i biostatistiku u zdravstvu

Kompjuterska priprema:
Slađana Trebješanin
Viši zdravstveni statističar

2020. godine

PREDGOVOR

Zavod za javno zdravlje Pančevo kao nosilac aktivnosti u oblasti delovanja javnog zdravlja za teritoriju Južnobanatskog okruga, izdaje publikaciju Bilten koja predstavlja statistički prikaz zdravstvene delatnosti i zdravstvenog stanja stanovništva. Bilten je redovna publikacija Zavoda za javno zdravlje Pančevo u kojoj se objavljuju aktuelni godišnji zdravstveno-statistički podaci za teritoriju Južnobanatskog okruga. Prvi Bilten zdravstveno-statističkih pokazatelja za naš okrug je izdat 1974. godine, a kao redovna publikacija se objavljuje od 1977. godine.

Zdravstveno-statistički podaci prikazani u Biltenu su prikupljeni na osnovu zakonskih propisa u oblasti zdravstva i Programa i planova o statističkim istraživanjima u oblasti zdravstva. Prikazani podaci obrađivani su korišćenjem jedinstvenih metoda, koje omogućavaju njihovu uporedivost i kontinuitet u dužem vremenskom periodu.

Poglavlja u publikaciji obuhvataju demografska kretanja u okrugu, registrovano oboljevanje i umiranje stanovnika od najčešćih bolesti i povreda u sklopu zdravstvenog stanja stanovništva, korišćenje zdravstvene zaštite, kao i preventivne aktivnosti zdravstvenih ustanova u oblasti promocije zdravlja i prikaz higijensko-epidemiološke situacije u Južnobanatskom okrugu tokom predhodne godine.

Bilten je i odraz kontinuirane saradnje svih činilaca sistema zdravstvene zaštite i nadamo se da ćemo i u narednom periodu uz podršku naših saradnika unaprediti kvalitet podataka koji se objavljuju u ovoj publikaciji. Ujedno im izražavamo i neizmernu zahvalnost, kao i svim našim korisnicima, čije sugestije i saveti su od izuzetnog značaja za dalji rad naše ustanove u ovoj oblasti.

Pančevo, oktobar, 2020. godine

VD DIREKTORA ZAVODA

Prim. dr Ljiljana Lazić

<i>Redni broj</i>	S A D R Ź A J	<i>broj tabele</i>	<i>broj strane</i>
1.	Uvod.....	1
2.	Organizacija zdravstvene zaštite u Južnobanatskom okrugu5
3.	Demografski podaci	1-1710
4.	Zdravstvena zaštita dece predškolskog uzrasta.....	18-2138
		
5.	Zdravstvena zaštita dece školskog uzrasta i omladine	22-2653
6.	Zdravstvena zaštita žena.....	27-32	...69
7.	Zdravstvena zaštita radnika	33-36	...80
		
8.	Zdravstvena zaštita odraslih.....	37-3993
9.	Zdravstvena zaštita u službama hitne medicinske pomoći	40-41105
10.	Zdravstvena zaštita u službama za polivalentnu patronažu	42-44109
11.	Stomatološka zdravstvena zaštita	45-47	...114
12.	Zdravstveno-vaspitni rad.....	48	...122
13.	Dermatovenerološka zdravstvena zaštita	49-51	...125
14.	Antituberkulozna zdravstvena zaštita	52-56	...131
15.	Zdravstvena zaštita u službama za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.....	57-60	...138
16.	Specijalističko konsultativna zdravstvena zaštita	61-62	...144
17.	Stacionarna zdravstvena zaštita.....	63-69	...150
18.	Pobačaji u zdravstvenim ustanovama.....	70-71	... 162
19.	Zdravstvena zaštita u službama za transfuziju.....	72	...168
20.	Privatna praksa	73-76	171
21.	Rad Centra za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....		...175
22.	Rad Centra za higijenu i humanu ekologiju Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....		...204
23.	Rad Odseka za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....		...240
24.	Preporuke247
25.	Zaključak.....		...248

<i>r.br</i> NAZIV GRAFIKONA	<i>broj</i> <i>grafikona</i>	<i>broj</i> <i>strane</i>
1. Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini1-930-34
2. Pet vodećih uzroka smrti u Južnobanatskom okrugu, AP Vojvodini i Republici Srbiji u 2019 godini1035
3. Natalitet i mortalitet u Južnobanatskom okrugu od 1997. do 2019. godine1136
4. Prirodno kretanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu od 1997-2019. godine1237
5. Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini1351
6. Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama1452.
7. Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema grupama oboljenja1567
8. Deset najčešćih oboljenja i stanja u osnovnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama1668
9. Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema grupama oboljenja1778
10. Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama1879
11. Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema grupama oboljenja1991
12. Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama2092
13. Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema grupama oboljenja21103
14. Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama22104
15. Utvrđena oboljenja po MKB-10 u stomatološkoj23	...121

zdravstvenoj zaštiti u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini (stopa na 1000 stanovnika)		
16. Deset najčešćih oboljenja i stanja u dermatovenerološkoj zdravstvenoj zaštiti u Opštini Kovin u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini24	...130
17. Broj medicinskih prekida trudnoće u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1997-2019. godine25165
18. Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema broju živorođene dece u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini26167
19. Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema starosti žene u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini27167

**organizacija zdravstvene zaštite
u južnibanatskom okrugu**

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u skladu sa Planom mreže zdravstvenih ustanova nalazi se 16 zdravstvenih ustanova i to: 8 domova zdravlja (u Alibunaru, Beloj Crkvi, Vrscu, Kovačici, Kovinu, Opovu, Plandistu, Pancevu), Opšta bolnica Pančevo i Opšta bolnica Vrsac, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti u Kovinu, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović” u Vršcu, Specijalna bolnica za plućne bolesti „Dr Budislav Babić” u Beloj Crkvi, Zavod za javno zdravlje Pančevo, kao i Apoteka Vršac, dok je Apoteka Pančevo u stečaju od 2015. godine.

Imajući u vidu, navedeni zakonski osnov, kao i jasno definisani zdravstvenu politiku veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo

Farmaceutsku delatnost tokom 2019. godine obavljala je samostalna apotekarska ustanova Vršcu, a okviru domova zdravlja funkcionisale su organizacione jedinice koje obavljaju farmaceutsku delatnost (apoteke) tokom čitave godine u DZ Opovo i DZ Alibunar, a u DZ Bela Crkva do februara 2019. godine,

Stacionarna zdravstvena zaštita se ostvaruje u dve opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 3 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga. Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 6,3 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 49,5%. U okrugu se nalaze i tri specijalne bolnice (dve psihijatrijske i jedna plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji zdravstvenom zaštitom u navedenim oblastima.

**ZDRAVSTVENE USTANOVE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU PO OPŠTINAMA**

Sedište zdravstvene ustanove	Naziv zdravstvene ustanove
Alibunar	Dom zdravlja "Alibunar"
Bela Crkva	Dom zdravlja "Bela Crkva"
	Specijalna bolnica za plućne bolesti "Budislav Babić"
Vršac	Dom zdravlja Vršac
	Opšta bolnica Vršac Apoteka Vršac
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Dr Slavoljub Bakalović"
Kovačica	Dom zdravlja "Kovačica"
Kovin	Dom zdravlja "Kovin"
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Kovin"
Opovo	Dom zdravlja "Opovo"
Pančevo	Zavod za javno zdravlje Pančevo
	Dom zdravlja Pančevo
	Opšta bolnica Pančevo
	Apoteka Pančevo
Plandište	Dom zdravlja "1. Oktobar"

DEMOGRAFSKO-ZDRAVSTVENA SITUACIJA I ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Zavod za javno zdravlje Pančevo pokriva svojom delatnošću Južnobanatski okrug površine 4248 km² sa 293 730 stanovnika, prema popisu iz 2011. godine, sa 8 opština (najveća opština Pančevo 123.414, najmanja opština Opovo 10.440 stanovnika) u okviru kojih se nalazi 94 naseljenih mesta. Prosečna gustina naseljenosti je 69 stanovnika po 1 km². Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga u 2019. godine karakteriše blagi pad opšte smrtnosti, blagi pad nataliteta i pad stope prirodnog priraštaja. Starosna struktura stanovništva Južnobanatskog okruga godinama unazad odgovara regresivnom biološkom tipu.

Stopa smrtnosti odojčadi kao najosetljiviji pokazatelj rada zdravstvene službe pa i ukupne socijalno-ekonomske situacije u 2019. godini iznosi 5,97 promila.

U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2009. godine iznosi 3,6% a u 2019. godini 2,47%). Vrednosti stopa specifičnog mortaliteta u pogledu vodećih uzroka prirodnih smrti pokazuju da se na vodećem mestu u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini nalaze bolesti sistema krvotoka i tumori čijem nastanku znatno doprinosi demografska struktura stanovništva i savremeni način života (smanjena fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, korišćenje duvana i alkohola i drugo), na trećem mestu su bolesti sistema za disanje, na četvrtom simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, a na petom mestu su povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora.

Vrednost stope vanbolničkog morbiditeta odraslih u 2019. godini je 1693/1000 stanovnika. Na prvom mestu se nalazi grupa bolesti sistema krvotoka (321/1000), na drugom se nalaze bolesti sistema za disanje (290/1000), a na trećem mestu se nalaze bolesti mišićno-koštanog sistema (146/1000). U mnogim grupama registrovanih oboljenja preovlađuju hronične masovne nezarazne bolesti koje su rezultat starenja i savremenog načina života stanovništva. Kada je u pitanju registrovano oboljevanje dece do 18 godina izdvajaju se bolesti sistema za disanje (1289/1000), zatim zarazne bolesti i parazitarne bolesti (343/1000) i na trećem mestu bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (164/1000). Oboljevanje registrovano u vanbolničkim zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga odgovara po obimu i strukturi oboljevanju stanovništva Vojvodine.

Registrovano oboljevanje stanovništva u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti u opštim bolnicama varira u poslednjih 10 godina, s tim da je u 2019. godini (105 epizoda bolničkog lečenja na 1000 stanovnika) došlo do povećanja korišćenja bolničke zdravstvene zaštite u odnosu na 2018. godinu (100 epizoda na 1000 stanovnika). Na prvom mestu u registrovanom bolničkom morbiditetu se nalaze bolesti mokraćno-polnog sistema (967/100 000), na drugom bolesti sistema krvotoka (670/100 000), a na trećem bolesti sistema za varenje (571/100 000), na četvrtom mestu su tumori (571/100 000), a na petom mestu bolesti sistema za disanje (491/100 000).

Broj porođaja u zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga u 2019. godini se smanjio za 3,5% u odnosu na 2018. godinu, a pobačaja povećao za 13,5%.

Veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo. Na okrugu se nalazi 16 zdravstvenih ustanova: 8 domova zdravlja, 1 apoteka, 2 opšte bolnice, 3 specijalne bolnice i 1 zavod za javno zdravlje. U njima je u 2019. godini bilo zaposleno ukupno 3.878 radnika (78% medicinski a 22% nemedicinskih radnika). Ukupna obezbeđenost lekarima u Južnobanatskom okrugu iznosi 387 stanovnika po jednom lekaru.

Punktovima primarne zdravstvene zaštite je pokriveno 73% naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, s tim da zdravstvenu zaštitu obezbeđuje 1 lekar za 816 stanovnika, a opterećenost lekara je 36 poseta dnevno u službi opšte medicine. Farmaceutsku delatnost obavlja samostalna apotekarska ustanova u Vršcu, a većina domova zdravlja u okrugu ima organizacione jedinice koje obavljaju farmaceutsku delatnost (apoteke) u svom sastavu.

Bolnička zdravstvena zaštita se ostvaruje u 2 opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 3,3 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga.

Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 6,3 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 49,48%. Ukupna stopa hospitalizacije u opštim bolnicama iznosi 90 hospitalizovanih na 1000 stanovnika. U okrugu se nalaze i 3 specijalne bolnice (2 psihijatrijske i 1 plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji zdravstvenom zaštitom u navedenim oblastima.

Demografski podaci

DEMOGRAFSKI PODACI

Južnobanatski okrug obuhvata teritoriju od 4248 km². Po popisu iz 2002. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga je živelo 313.937 stanovnika, a prema popisu iz 2011. godine okrug ima 293.730 stanovnika, što znači da je između dva popisa došlo do smanjenja broja stanovnika za 6%. Prosečna gustina naseljenosti je 69 stanovnika po 1 km².

Starosna struktura stanovnika Južnobanatskog okruga je prikazana prema podacima iz popisa stanovnika iz 2011. godine i odgovara regresivnom biološkom tipu sa oko 15,43% stanovnika starijih od 65 godina i 6,2% u dobnoj grupi od 0-6 godina.

Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga od 1989. do 2019. godine karakteriše:

- Prisutan je blagi pad broja živorođene dece u odnosu na predhodnu godinu (2018. godine živorođenih je bilo 2.427, a 2019. godine 2.344). Od 1989. do 1991. godine stopa nataliteta varira od 10,91 do 11,14 na 1000 stanovnika, da bi u 1998. godini došlo do smanjenja ispod 10 promila i u 2000. godini ova stopa iznosi 9,00 promila. U 2019 godini stopa nataliteta je iznosila 7,86. Uočava se da se Južnobanatski okrug u opisanom periodu nalazi u fazi nepovoljnog nataliteta prema svetskim standardima (ispod 12 promila po SZO).
- Kao pokazatelji starenja populacije Južnobanatskog okruga prati se stopa prirodnog priraštaja, koja nastavlja svoj negativni trend i u 2019. godini i iznosi -6,07; najniža vrednost u poslednjih 10 godina bila je zabeležena 2011. godine (-6,53). Vitalni indeks pokazuje trend opadanja do 2011. godine (56,73), da bi u 2019. godini došlo do pada vitalnog indeksa na 56,43. Vrednosti ovih pokazatelja imaju približne vrednosti u odnosu na populaciju Vojvodine koja ima sličnu starosnu strukturu stanovništva. U 2019. godini najnepovoljniji vitalni indeks u Južnobanatskom okrugu ima stanovništvo opština Plandište i Bela Crkva (38,51) i (44,94).

- Reproduktivna sposobnost žena, koja se meri stopom fertiliteta, od 1989. do 1997. godine nije pokazivala značajna odstupanja, sem 1994. kada je iznosila 25,70, da bi tokom 2019. godine iznosila 34,65.
- Opšta stopa smrtnosti tokom 2019. godine iznosi 13,92. U ukupnom broju umrlih najveći udeo imali su stanovnici starosti 55 godina i više (92,8%). Među umrlima muškarci imaju učešće od 52,3%, a žene 47,7%. Prosečna starost umrlih muškaraca u Južnobanatskom okrugu je 71,31 godina, a umrlih žena 77,15 godina, što odgovara prosečnoj starosti umrlih na nivou Republike Srbije.
- Stopa smrtnosti odojčadi od 1991. godine (18,58 ‰) do 1997. godine (14,2 ‰) varira, da bi 1998. godine imala nagli pad (9‰), a tokom 1999.godine beleži se nagli porast (14,1‰). U 2000 i 2001. godini dolazi do pada smrtnosti odojčadi na 13,30‰, da bi u 2019. godini stopa smrtnosti odojčadi iznosila 5.97‰. U 2019. godini stopa mrtvorodjenosti je 6,40‰ što je više od stope mrtvorodenosti za Republiku Srbiju (5,56%). Najnepovoljnija stopa mrtvorodenosti u 2019. godini je registrovana u opštini Bela Crkva (33,33‰).
- U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2009. godine iznosi 3,6% a u 2019. godini 2,47%).
- Vrednosti specifičnog mortaliteta u pogledu uzroka prirodnih smrti pokazuju da se u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini na prvom mestu nalaze bolesti sistema krvotoka, na drugom mestu su tumori, a na trećem bolesti sistema za disanje.

BROJ STANOVNIKA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Tabela 1.

Redni broj	OPŠTINA	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 1991.	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2002.	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2011.	DECA I OMLADINA						POSEBNE GRUPE STANOVNIŠTVA		Index starenja	65 i više brstan. po popisu 2011.	ŽENE		
					DOBNE GRUPE										DOBNE GRUPE		
					0 godina	1-6 godina	7-14 godina	15-18 godina	17-18 godina	19-27 godina	18 i više	65 i više			15-49 godina	25-49 godina	15 i više
					4	5	6	7	8	9	10	11			12	13	14
	UKUPNO	328428	313937	293730	2669	19231	23297	13368	36665	32920	241351	48444	0,51	15,43	64879	48192	129030
1	ALIBUNAR	26535	22954	20151	171	1237	1573	1013	2586	2145	16583	4026	0,61	17,54	4136	2945	8816
2	BELA CRKVA	23707	20367	17367	150	1111	1480	849	2329	1828	14119	2825	0,48	13,87	3613	2642	7581
3	VRŠAC	58228	54369	52026	485	3484	4205	2336	6541	5656	42582	8606	0,50	15,83	11694	8796	23262
4	KOVAČICA	30469	27890	25274	241	1736	2179	1158	3337	2770	20509	4394	0,51	15,75	5275	3852	10746
5	KOVIN	38263	36802	33722	295	2175	2808	1682	4490	3956	27511	5405	0,47	14,69	7239	5159	14423
6	OPOVO	11384	11016	10440	107	762	841	466	1307	1222	8503	1787	0,51	16,22	2231	1629	4439
7	PANČEVO	125261	127162	123414	1151	8177	9345	5350	14695	14268	101990	19164	0,49	15,07	28493	21549	54822
8	PLANDIŠTE	14581	13377	11336	69	549	866	514	1380	1075	9554	2237	0,66	16,72	2198	1620	4941

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNIŠTVA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 2.

Rep. broj	OPŠTINA	ŽIVOROĐENI		STOPA PRIRODNOG PRIRAŠTAJA	U M R L I				STOPA SMRTNOSTI ODUČADI (NA 1000 ŽIVOROĐENIH)	BROJ MRTVOROĐENIH	STOPA MORTALITETA (NA 1000 ŽIVOROĐENIH)	STOPA FERTILITETA (NA 1000 ŽENA U ZRASTA 15-49 GODINA)	VITALNI INDEKS
		BROJ	STOPA (NA 1000 STANOVNIKA)		UKUPNO		OD TOGA ODUČAD						
					BROJ	STOPA (NA 1000 STANOVNIKA)	BROJ	%					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	REPUBLIKA SRBIJA *	64399	8.83	0.00	101458	13.91	308	0.30	4.78	358	5.56	38.39	63.47
	AP VOJVODINA	16985	8.68	0.00	27141	13.86	77	0.28	4.53	116	6.83	37.42	62.58
	OKRUG JUŽNI BANAT	2344	7.86	0.00	4154	13.92	14	0.34	5.97	15	6.40	34.65	56.43
1	ALIBUNAR	166	8.04	0.00	343	16.60	2	0.58	12.05	-	0.00	38.05	48.40
2	BELA CRKVA	120	6.60	0.00	267	14.68	3	1.12	25.00	4	33.33	30.69	44.94
3	VRŠAC	427	8.17	0.00	674	12.90	0	0.00	0.00	6	14.05	35.66	63.35
4	KOVAČICA	189	7.20	0.00	372	14.17	0	0.00	0.00		0.00	33.41	50.81
5	KOVIN	267	7.53	0.00	489	13.80	3	0.61	11.24	-	0.00	32.93	54.60
6	OPOVO	83	7.95	0.00	149	14.27	0	0.00	0.00	-	0.00	36.92	55.70
7	PANČEVO	1025	8.29	0.00	1686	13.63	4	0.24	3.90	3	2.93	35.20	60.79
8	PLANDIŠTE	67	5.83	0.00	174	15.14	2	1.15	29.85	2	29.85	29.48	38.51

* Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1989. DO 2019.GODINE

Tabela 3.

BROJ GODINE	GODINA	ZIVORODENI			U · M · R · L · I						STOPA SMRTNOSTI OPORČADI (NA 1000 ŽIVORODENIH)	STOPA FERTILITETA	VITALNI INDEKS
		BROJ	STOPA NATALITETA (NA 1000 STANOVNIKA)	STOPA PRIRODNOG PRIRASTA	UKUPNO		OD TOGA ODDJAC		UMRLI SA SIENOM SMRĆU				
					BROJ	STOPA (NA 1000 STANOVNIKA)	BROJ	%	BROJ	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	1989	3762	10.91	-1.11	4143	12.02	71	1.71	160	3.86	18.87	43.95	90.80
2	1990	3791	11.55	-0.94	4100	12.49	67	1.63	186	4.54	17.67	48.61	92.46
3	1991	3660	11.14	-1.98	4310	13.12	68	1.56	194	4.50	18.58	46.16	84.92
4	1992	3564	10.85	-2.89	4514	13.74	55	1.22	208	4.61	15.43	46.03	78.95
5	1993	3499	10.65	-3.20	4549	13.85	73	1.61	179	3.93	20.86	45.11	76.92
6	1994	3490	10.60	-3.30	4555	13.90	61	1.34	200	4.39	17.50	25.57	76.62
7	1995	3506	10.70	-2.60	4352	13.30	34	0.78	133	3.06	9.70	44.95	80.56
8	1996	3477	10.60	-3.90	4740	14.50	42	0.89	195	4.11	12.10	44.60	73.40
9	1997	3307	10.20	-3.90	4605	14.10	47	1.02	194	4.21	14.20	42.40	71.81
10	1998	3110	9.55	-4.61	4603	14.20	28	0.61	183	3.98	9.00	39.87	67.56
11	1999	2979	9.15	-5.07	4621	14.30	42	0.91	197	4.26	14.10	38.19	64.47
12	2000	2930	9.00	-5.75	4795	14.79	39	0.81	143	2.98	13.31	38.19	61.11
13	2001	3158	9.89	-4.77	4681	14.66	42	0.90	217	4.63	13.30	40.49	67.46
14	2002	3146	10.02	-4.80	4653	14.82	45	0.97	177	3.80	14.30	41.60	67.61
15	2003	3348	10.66	-4.61	4794	15.27	46	0.96	167	4.98	13.74	44.27	69.84
16	2004	3206	10.21	-4.58	4644	14.79	35	0.75	182	5.67		42.40	69.04
17	2005	3033	9.66	-5.42	4734	15.08	32	0.68	165	3.49	10.55	40.11	64.07
18	2006	2989	9.52	-4.77	4486	14.29	31	0.69	179	3.99	10.37	39.53	66.63
19	2007	2871	9.15	-5.27	4526	14.42	19	0.42	205	7.14	6.62	37.97	63.43
20	2008	2774	8.84	-5.44	4481	14.27	26	0.58	189	6.81	9.37	36.68	61.91
21	2009	2745	8.74	-5.22	4384	13.96	15	0.34	158	5.75	3.60	36.30	62.61
22	2010	2675	8.52	-5.64	4446	14.16	21	0.47	203	4.56	7.85	35.37	60.17
23	2011	2555	8.56	-6.53	4504	15.09	20	0.44	156	3.46	7.83	37.77	56.73
24	2012	2676	8.97	-5.26	4246	14.23	16	0.38	146	3.44	5.98	39.55	63.02
25	2013	2565	8.60	-5.24	4128	13.83	16	0.39	132	3.19	6.24	37.91	62.14
26	2014	2531	8.48	-5.42	4148	13.90	18	0.43	127	3.06	7.11	37.41	61.02
27	2015	2449	8.21	-6.26	4317	14.47	24	0.56	101	2.33	9.80	36.20	56.73
28	2016	2470	8.28	-5.92	4237	14.20	16	0.38	111	2.61	6.48	36.51	58.30
29	2017	2500	8.38	-6.10	4319	14.47	13	0.30	117	2.7	5.20	36.95	57.88
30	2018	2427	8.13	-5.46	4057	13.60	13	0.32	94	3.31	5.36	35.87	59.82
31	2019	2344	7.86	-6.07	4154	13.92	14	0.34	103	2.47	5.97	34.65	56.43

UMRLI PREMA POLU I PROSEČNA STAROST UMRLIH PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 4.

R. br.	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	P. O. L.		PROSEČNA STAROST UMRLIH		
			MIŠKO	ŽENSKO	UKUPNO	MIŠKO	ŽENSKO
1	2	3	4	5	6	7	
	REPUBLIKA SRBIJA*	101458	51309	50149	75.14	72.52	77.82
	AP VOJVODINA	27141	13708	13433	74.18	71.03	77.39
	OKRUG JUŽNI BANAT	4154	2174	1980	74.09	71.31	77.15
1	ALIBUNAR	343	187	156	75.05	72.19	78.48
2	BELA CRKVA	267	133	134	73.74	70.69	76.76
3	VRŠAC	674	351	323	74.12	71.03	77.48
4	KOVAČICA	372	198	174	74.48	71.16	78.26
5	KOVIN	489	280	209	73.11	70.15	77.07
6	OPOVO	149	75	74	72.79	71.06	74.54
7	PANČEVO	1686	847	839	74.29	71.87	76.73
8	PLANDIŠTE	174	103	71	73.78	70.44	78.61

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA STAROSTI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 5.

Redni broj	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	S T A R O S T																	
			DO 1 GODINE		1-4 GODINE		5-14 GODINA		15-24 GODINA		25-54 GODINA		55-64 GODINA		65-84 GODINA		85+ LVIŠE			
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	REPUBLIKA SRBIJA*	101458	308	0.3	58	0.1	69	0.1	278	0.3	6055	6.0	12481	12.3	57915	57.1	24294	23.9		
	AP VOJVODINA	27141	77	0.3	20	0.1	21	0.1	91	0.3	1775	6.5	3873	14.3	15562	57.3	5722	21.1		
	OKRUG JUŽNI BANAT	4154	14	0.3	2	0.0	3	0.1	12	0.3	268	6.5	606	14.6	2392	57.6	857	20.6		
1	ALIBUNAR	343	2	0.6	0	0.0	0	0.0	1	0.3	23	6.7	34	9.9	221	64.4	62	18.1		
2	BELA CRKVA	267	3	1.1	0	0.0	0	0.0	1	0.4	9	3.4	48	18.0	157	58.8	49	18.4		
3	VRŠAC	674	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	0.3	49	7.3	105	15.6	372	55.2	146	21.7		
4	KOVAČICA	372	0	0.0	0	0.0	1	0.3	2	0.5	24	6.5	49	13.2	213	57.3	83	22.3		
5	KOVIN	489	3	0.6	0	0.0	1	0.2	0	0.0	36	7.4	86	17.6	268	54.8	95	19.4		
6	OPOVO	149	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	16	10.7	24	16.1	85	57.0	24	16.1		
7	PANČEVO	1686	4	0.2	1	0.1	1	0.1	6	0.4	105	6.2	229	13.6	982	58.2	358	21.2		
8	PLANDIŠTE	174	2	1.1	1	0.6	0	0.0	0	0.0	6	3.4	31	17.8	94	54.0	40	23.0		

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI I PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 6.

Relativna broj	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	UZROK SMRTI						NEUTVRĐENO
			PRIRODNA	NASILNA					
				SVEGA	NESREĆNI SLUČAJEVI	SAMOUBISTVO	UBISTVO		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	REPUBLIKA SRBIJA*	101458	94917	2833	1495	941	86	311	3708
	AP VOJVODINA	27141	25672	810	402	290	31	87	659
	OKRUG JUŽNI BANAT	4154	3932	103	58	29	5	11	119
1	ALIBUNAR	343	324	4	1	1	0	2	15
2	BELA CRKVA	267	262	3	2	1	0	0	2
3	VRŠAC	674	636	23	9	10	2	2	15
4	KOVAČICA	372	352	13	7	5	1	0	7
5	KOVIN	489	459	14	10	3	0	1	16
6	OPOVO	149	140	3	2	1	0	0	6
7	PANČEVO	1686	1598	33	20	6	2	5	55
8	PLANDIŠTE	174	161	10	7	2	0	1	3

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1993. DO 2019. GODINE

Tabela 7.

Redni broj	GODINE	UKUPNO UMRLI	UZROK SMRTI						NEUTVRĐENO
			PRIRODNA	N A S I L N A				OSTALO	
				SVEGA	NESREĆNI SLUČAJEVI	SAMOUBISTVO	UBISTVO		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1993	4549	4370	179	86	71	22	0	
2	1994	4555	4355	200	86	99	15	0	
3	1995	4352	4219	133	69	50	14	0	
4	1996	4740	4545	195	103	73	19	0	
5	1997	4605	4411	194	112	72	10	0	
6	1998	4603	4420	183	92	74	17	0	
7	1999	4621	4424	197	49	81	13	46	
8	2000	4795	4652	143	57	60	6	20	
9	2001	4681	4464	217	115	65	13	24	
10	2002	4653	4476	177	82	63	17	15	
11	2003	4794	4627	167	61	68	14	24	
12	2004	4644	4462	182	83	72	5	22	
13	2005	4734	4471	165	93	57	6	9	98
14	2006	4486	4214	179	109	60	8	2	93
15	2007	4526	4258	205	103	85	6	11	66
16	2008	4481	4185	189	96	82	7	4	107
17	2009	4384	4116	158	89	59	6	4	110
18	2010	4446	4243	135	67	53	13	2	68
19	2011	4504	4270	156	73	64	7	12	78
20	2012	4246	4024	146	78	51	11	6	76
21	2013	4128	3903	132	74	54	3	1	93
22	2014	4148	3926	127	59	51	8	9	95
23	2015	4317	4095	101	59	36	3	3	121
24	2016	4237	3976	111	63	32	2	14	150
25	2017	4319	4043	117	79	22	4	12	159
26	2018	4057	3835	94	50	33	3	8	128
27	2019	4154	3932	103	58	29	5	11	119

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI ALIBUNAR U 2019. GODINI

Tabela 8.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BRÖJ	%	
0	1			2	3	
UKUPNO				A00-T98	343	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	3	0.87	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	68	19.83	
3	GRUPA III	BOLESTI KRVII I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1	0.29	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	6	1.75	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	5	1.46	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	8	2.33	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	189	55.10	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	17	4.96	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	10	2.92	
12	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	9	2.62	
13	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	1	0.29	
14	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	1	0.29	
15	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	21	6.12	
16	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	4	1.17	

VOĐEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI BELA CRKVA U 2019. GODINI

Tabela 9.

R. br.	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRILI		
				BROJ	%	
0.	1.			2.	3.	
UKUPNO				A00-T98	267	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	2	0.75	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	60	22.30	
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	5	1.87	
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	2	0.75	
6	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
7	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
8	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	143	53.16	
9	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	27	10.04	
10	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	6	2.23	
11	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	13	4.83	
12	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	2	0.75	
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	1	0.37	
13	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	3	1.12	
14	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	3	1.12	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI VRŠAC U 2019. GODINI

Tabela 10.

R.br.	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
UKUPNO				A00-T98	674	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	2	0.30	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	151	22.40	
3	GRUPA III	BOLESTI KRVII I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	2	0.30	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	22	3.26	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	8	1.19	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	12	1.78	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	357	52.97	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	43	6.38	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	11	1.63	
12	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1	0.15	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	19	2.82	
14	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	23	3.41	
15	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	23	3.41	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI KOVAČICA U 2019. GODINI

R. br.	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0.				2.	3.	
UKUPNO				A00-T98	372	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	5	1.34	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	78	20.97	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	4	1.08	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	9	2.42	
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	8	2.15	
6	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
7	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
8	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	208	55.91	
9	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	16	4.30	
10	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	11	2.96	
11	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	7	1.88	
12	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	13	3.49	
13	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	13	3.49	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI KOVIN U 2019. GODINI

Tabela 12.

R.br.	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRELI		
				BR. 2	% 3	
0	UKUPNO			A00-T98	489	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	3	0.61	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	116	23.72	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	2	0.41	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	10	2.04	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	3	0.61	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	11	2.25	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	249	50.92	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	24	4.91	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	11	2.25	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	2	0.41	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	6	1.23	
14	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	1	0.20	
15	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	2	0.41	
16	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	1	0.20	
17	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	34	6.95	
18	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	14	2.86	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI OPOVO U 2019. GODINI

Tabela 13.

R.br.	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRILI		
				BROJ	%	
0.	UKUPNO			A00-T98	149	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	3	2.01	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	29	19.46	
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	1	0.67	
4	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	1	0.67	
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	4	2.68	
6	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
7	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
8	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	84	56.38	
9	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	10	6.71	
10	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	5	3.36	
11	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	1	0.67	
12	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	8	5.37	
13	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	3	2.01	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PANČEVO U 2019. GODINI

R.br.	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0.				2.	3.	
UKUPNO				A00-T98	1686	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	18	1.07	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	424	25.15	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	8	0.47	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	33	1.96	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	14	0.83	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	34	2.02	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	844	50.06	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	96	5.69	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	40	2.37	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	9	0.53	
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	2	0.12	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	21	1.25	
14	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	2	0.12	
15	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	2	0.12	
16	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	106	6.29	
17	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	33	1.96	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PLANDIŠTE U 2019. GODINI

Tabela 15.

R.br.	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0				2	3	
UKUPNO				A00-T98	174	100%
1	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	29	16.67	
2	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1	0.57	
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	3	1.72	
4	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	4	2.30	
5	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
6	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
7	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	100	57.47	
8	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	12	6.90	
9	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	4	2.30	
10	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	4	2.30	
11	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	1	0.57	
12	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	6	3.45	
13	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	10	5.75	

VODEĆI UZROCI SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU, AP VOJVODINI I REPUBLICI SRBIJI U 2019. GODINI

Tabela 16.

R.br	UZROK SMRTI			Južnibanok		Vojvodina		Srbija**		
				broj	stopa ^a	broj	stopa ^a	broj	stopa ^a	
0	UKUPNO			A00-T98	4154	14.9	27141	14.0	101458	14.1
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	36	12.9	218	11.3	735	10.2	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	955	341.9	6265	324.3	21976	305.8	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	18	6.4	69	3.6	298	4.1	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	90	32.2	730	37.8	3196	44.5	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	31	11.1	412	21.3	1448	20.1	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	83	29.7	668	34.6	2587	36.0	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59							
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95							
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	2174	778.4	13698	709.1	52330	728.1	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	245	87.7	1685	87.2	5504	76.6	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	98	35.1	936	48.5	3151	43.8	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	11	3.9	61	3.2	129	1.8	
13	GRUPA XIII	BOLESTI MŠIČNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	3	1.1	73	3.8	164	2.3	
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	80	28.6	450	23.3	2310	32.1	
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	1	0.4	3	0.2	4	0.1	
16	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	8	2.9	45	2.3	201	2.8	
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	5	1.8	38	2.0	114	1.6	
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	213	76.3	980	50.7	4478	62.3	
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	103	36.9	810	41.9	2833	39.4	

* Ukupno - opšta stopa mortaliteta na 1000 stanovnika

Grupe bolesti - specifična stopa mortaliteta na 100000 stanovnika

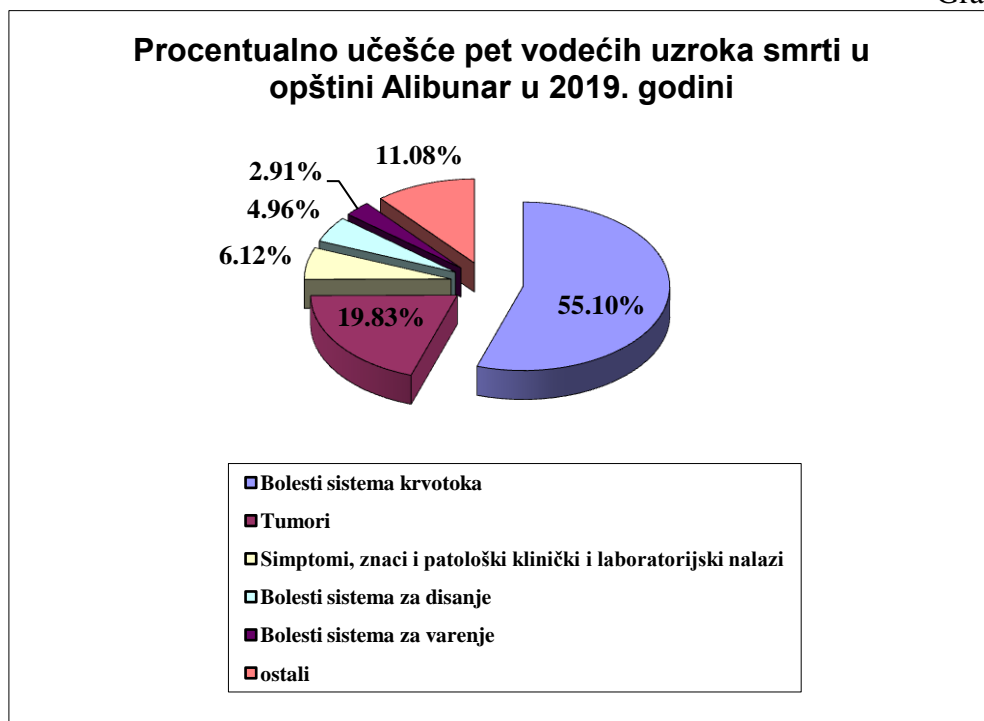
** Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

ŽIVOROĐENI PREMA POLU I MRTVOROĐENI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI.

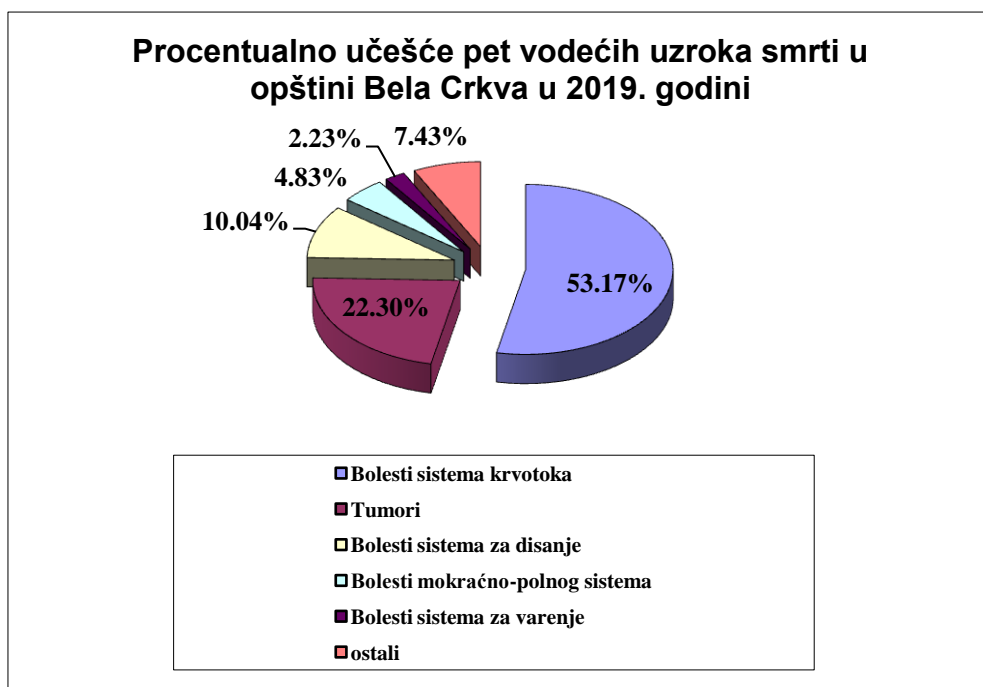
Tabela 17.

R. br.	OPŠTINA	UKUPNO ROĐENI	ŽIVOROĐENI						MRTVOROĐENI	
			SVEGA		MUŠKO		ŽENSKO		BROJ	%
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	OKRUG JUŽNI BANAT	2359	2344	99.36	1193	50.90	1151	49.10	15	0.64
1	ALIBUNAR	166	166	100.00	87	52.41	79	47.59	-	0.00
2	BELA CRKVA	124	120	96.77	64	53.33	56	46.67	4	3.23
3	VRŠAC	433	427	98.61	224	52.46	203	47.54	6	1.39
4	KOVAČICA	189	189	100.00	93	49.21	96	50.79		0.00
5	KOVIN	267	267	100.00	146	54.68	121	45.32	-	0.00
6	OPOVO	83	83	100.00	48	57.83	35	42.17	-	0.00
7	PANČEVO	1028	1025	99.71	496	48.39	529	51.61	3	0.29
8	PLANDIŠTE	69	67	97.10	35	52.24	32	47.76	2	2.90

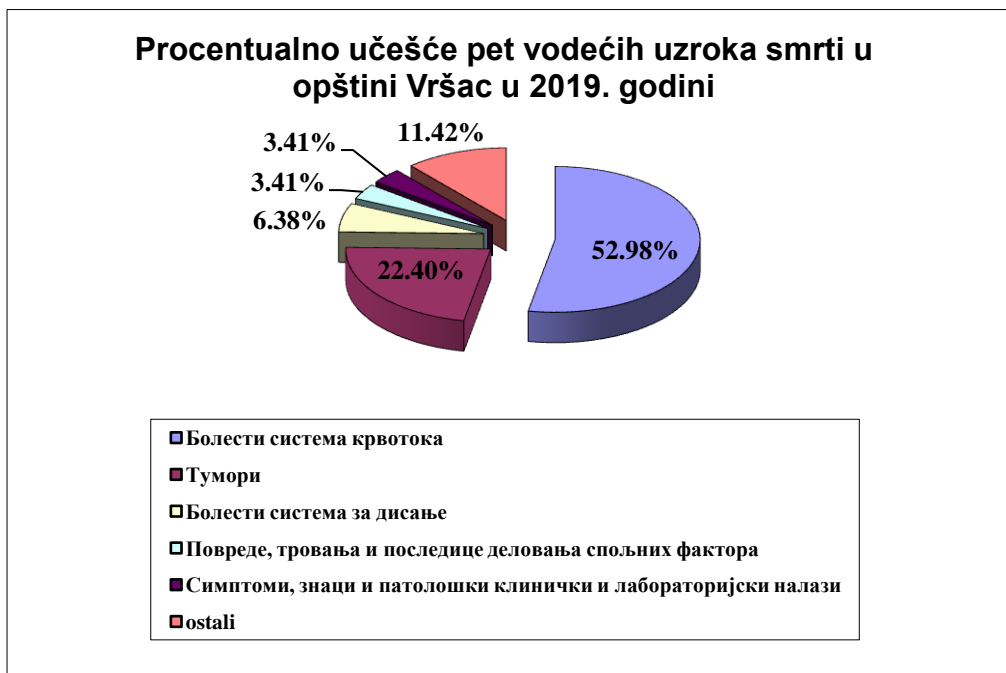
Grafikon 1.



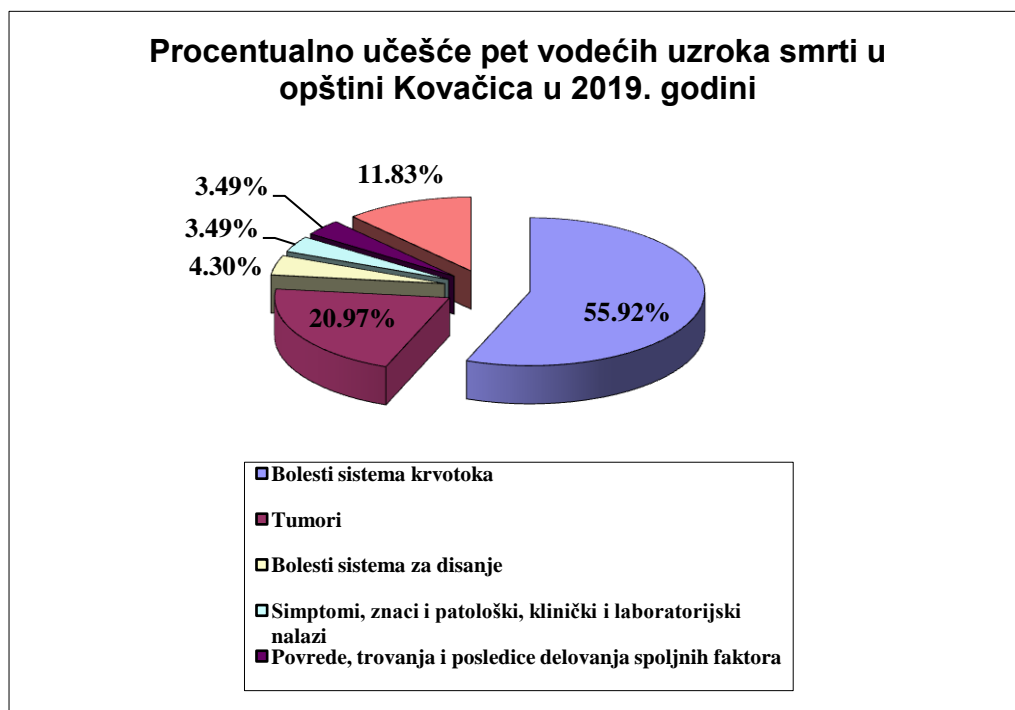
Grafikon 2.



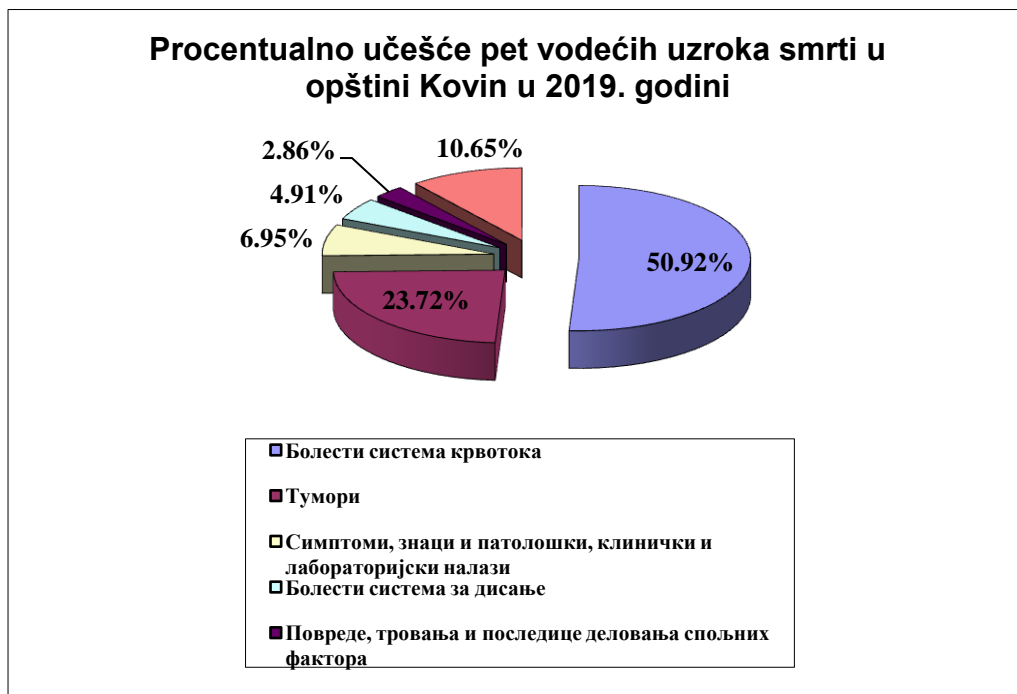
Grafikon 3.



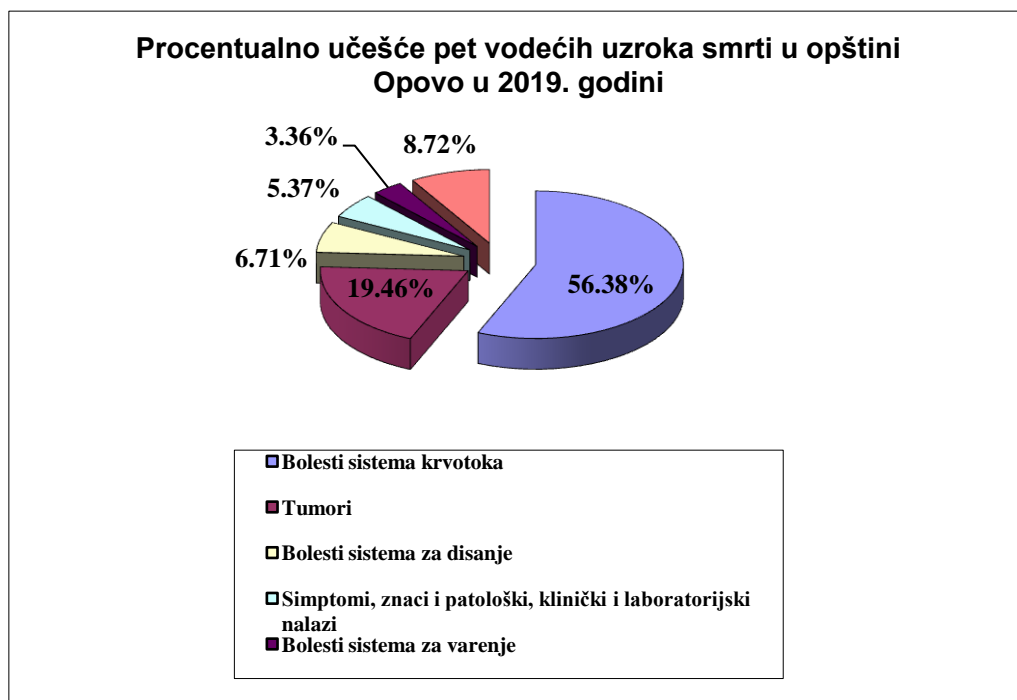
Grafikon 4.



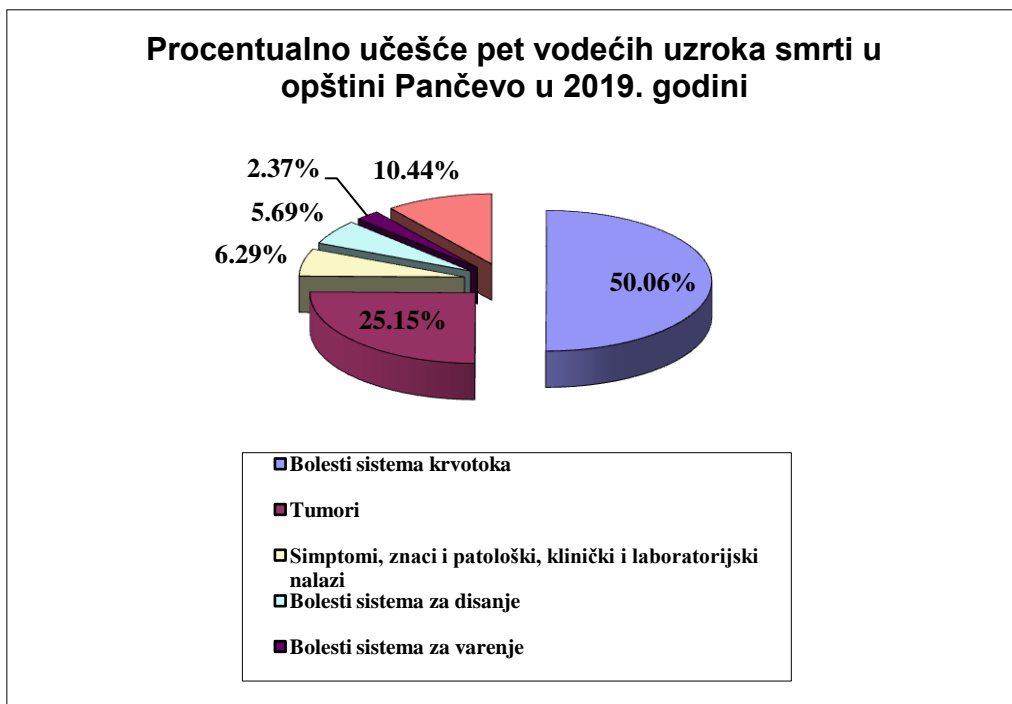
Grafikon 5.



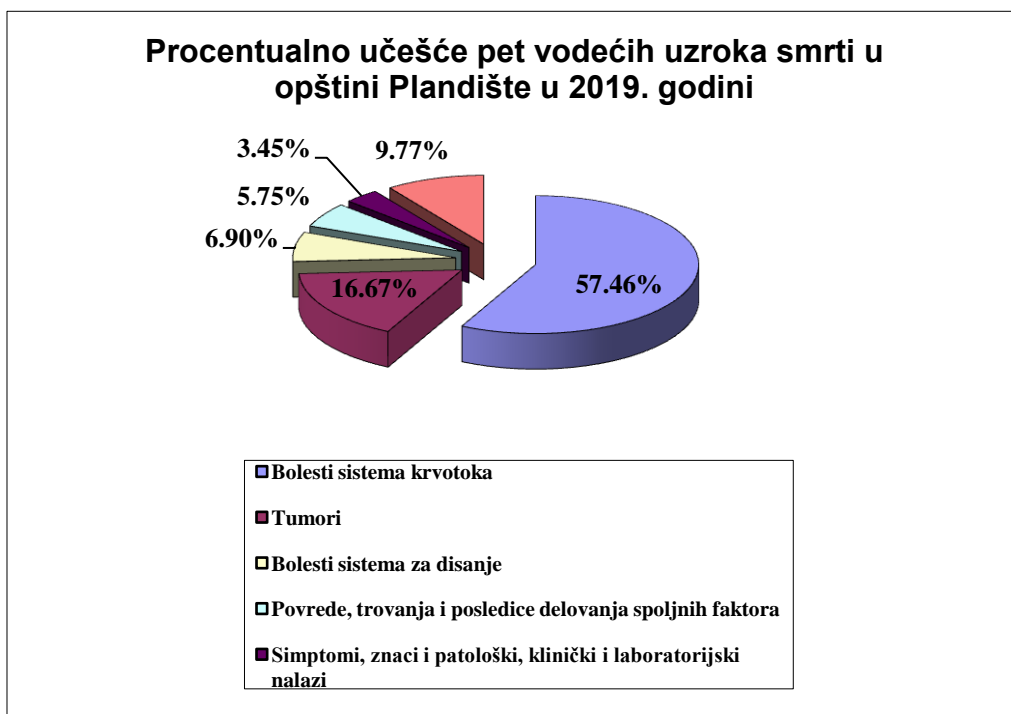
Grafikon 6.



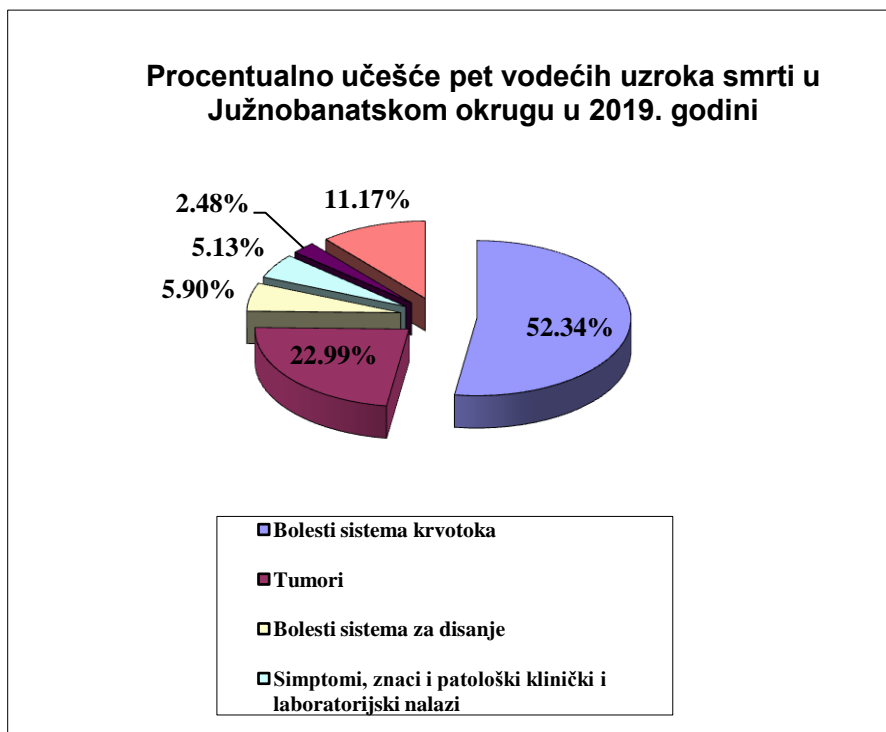
Grafikon 7.



Grafikon 8.

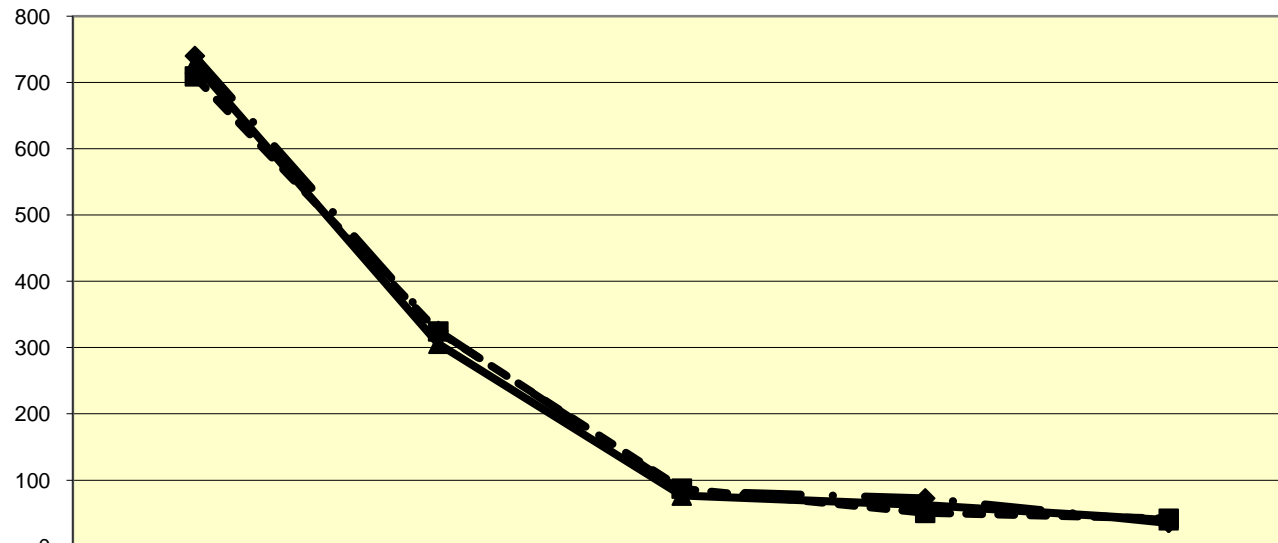


Grafikon 9.



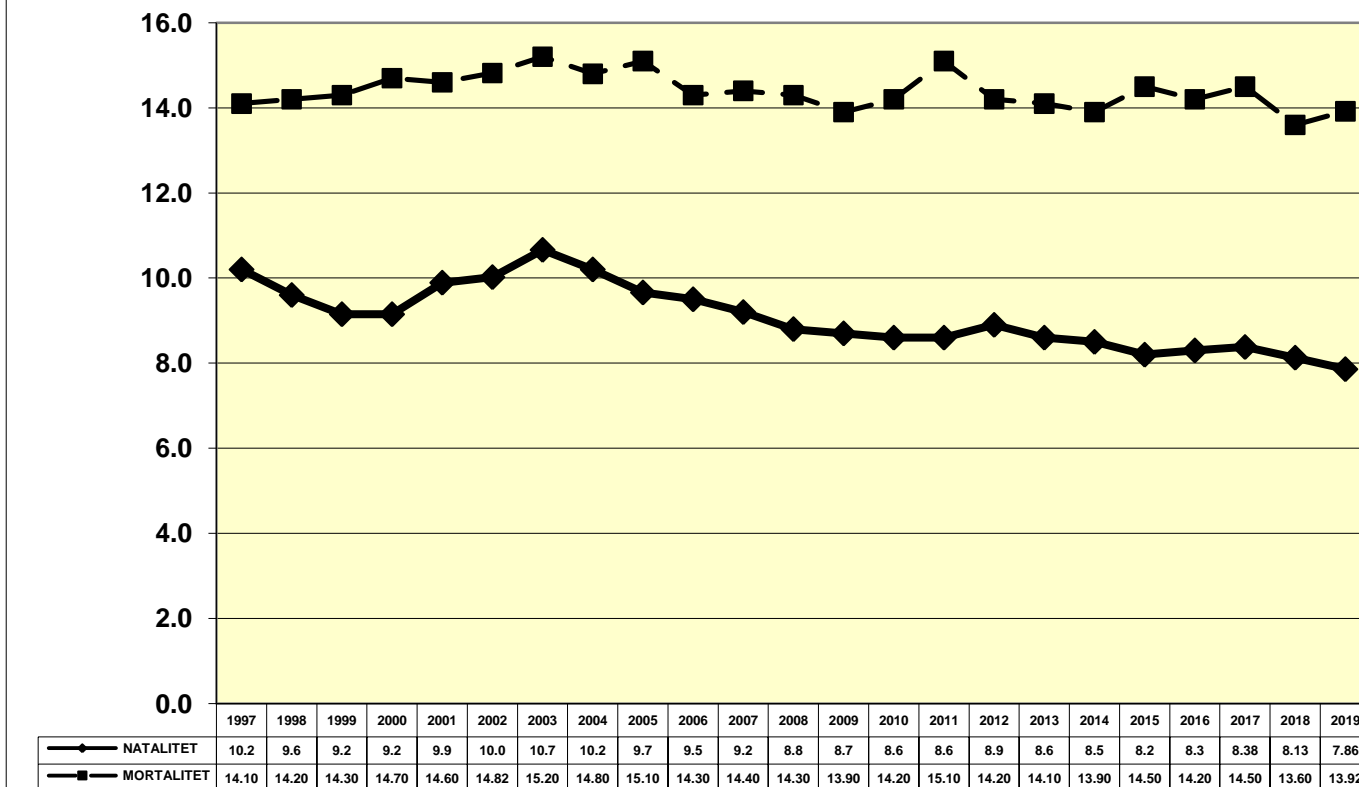
Grafikon 10.

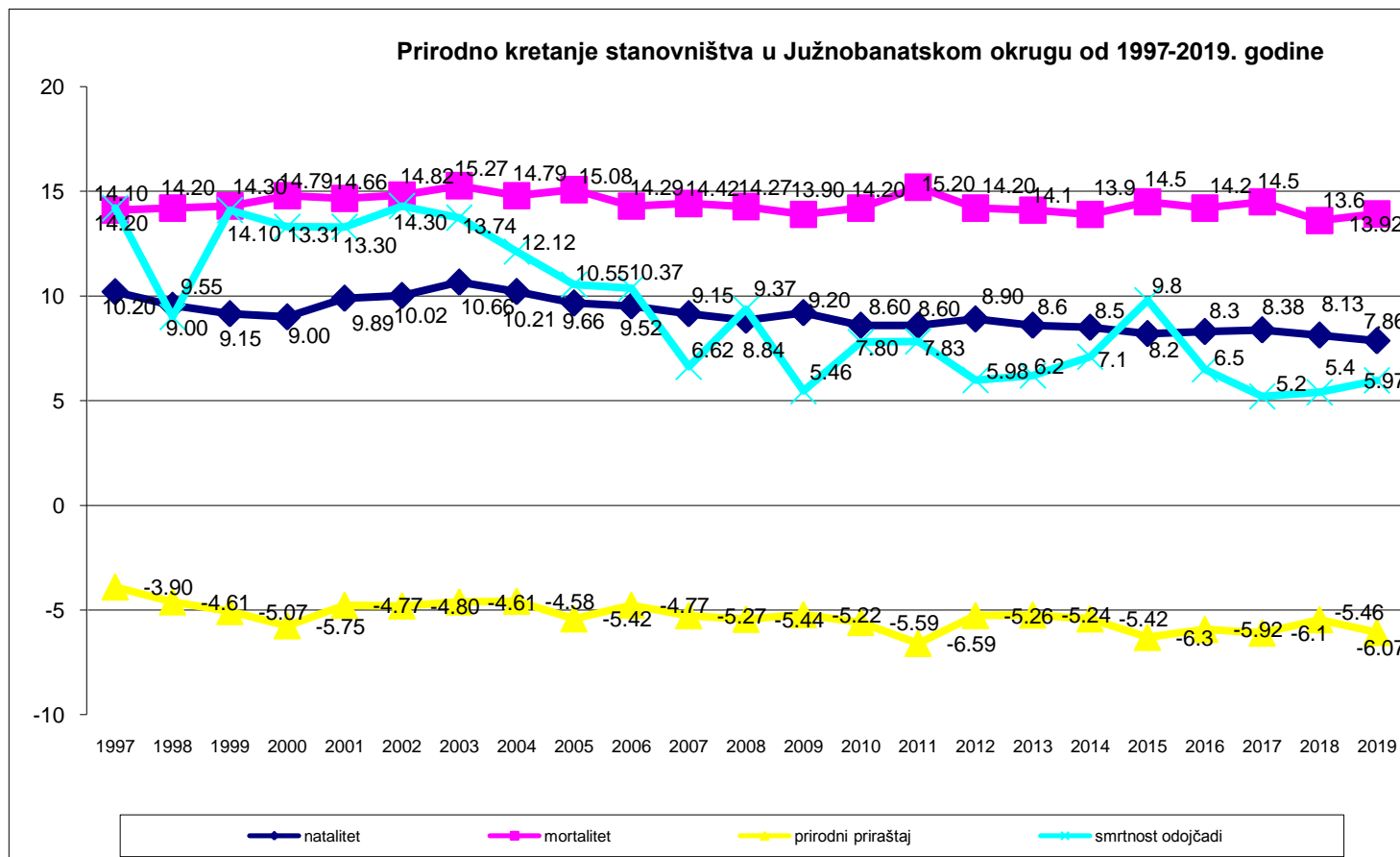
Pet vodećih uzroka smrti u Južnobanatskom okrugu, AP Vojvodini i Republici Srbiji u 2019.godini



	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	TUMORI	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA
Južnob. okrug	740.1	325.1	83.4	72.5	35.1
Vojvodina	709.1	324.3	87.2	50.7	41.9
Srbija	728.1	305.8	76.6	62.3	39.4

Natalitet i mortalitet u Južnobanatskom okrugu
od 1997. do 2019. godine





Zdravstvena zaštita dece predškolskog uzrasta

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu deci predškolskog uzrasta, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2019. godini pružalo je 24 doktora medicine, od kojih je 19 specijalista pedijatrije (79%), kao i 5 doktora medicine na specijalizaciji i 33 medicinske sestre-tehničari sa višom i srednjom stručnom spremom. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Opovu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost su prikazani prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite predškolske dece u pojedinim zdravstvenim ustanovama. U proseku 1 lekar obezbeđuje zdravstvenu zaštitu za 740 dece predškolskog uzrasta, a jedna medicinska sestra 538 dece.

U 2019. godini svako dete je, u proseku, imalo 6,4 epizoda lečenja sa 4,25 prvih poseta kod doktora medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povrede po epizodi i sa 2 posete kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog deteta je u proseku obavljen 1 sistematski ili kontrolni pregled u savetovalištu. Pri tome svako dete je u prvoj godini imalo 1,04 preventivnih pregleda, a u ostalim godištim 0,9 preventivnih pregleda. Polovina svih kurativnih pregleda, čine prvi pregledi, dok je za rešavanje dijagnostičko-terapijskog problema lekaru bila potrebna 0,7 poseta pacijenta radi kontrole.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2019. godine je utvrđeno prosečno 4-5 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 6675 na 1000 dece predškolskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 76% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (2079 na 1000 dece),
- zarazne i parazitarne bolesti (487 na 1000 dece),
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (436 na 1000 dece),
- bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (312 na 1000 dece) i
- bolesti kože i potkožnog tkiva (203 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 18.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI								sa nizom spremom	Mesta punktovi
			LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			
			SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI		
				Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti						
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
UKUPNO		57	24	0	5	19	10	10	23	20	0	14
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	5	1			1	1	1	3	3		2
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	4	1			1	2	2	1	1		1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	8	2			2	1	1	5	5		1
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	6	3			3			3	3		5
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	8	3			3	1	1	4	2		2
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3	2		1	1			1			1
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	21	11		4	7	5	5	5	5		1
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1			1			1	1		1

**BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 19.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POŠETE U ORDINACIJU						KUĆNE POŠETE		POŠETE KOD		
		UKUPNO	SVEGA	PRVE POŠETE KOD LEKARA				KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	PSIHOLOGA	LOGOPEDA
				OD TOGA PREMA STAROSTI								
				0 god.	1-2 god.	3-5 god.	6 i više					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	UKUPNO	114481	75575	14228	20996	27378	12973	39495	2	13	826	7926
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	10075	8654	1731	2805	3081	1037	2264		13		
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	7103	5652	960	991	1993	1708	2805				
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	16319	12694	2322	3884	4907	1581	3354	2		4	2594
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	10906	6833	1691	2279	2863		7434				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	15973	9528	1584	2432	4070	1442	3554			77	1288
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	5993	3077	586	786	803	902	3180				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	44031	26744	4899	7215	8873	5757	15629			745	4044
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	4081	2393	455	604	788	546	1275				

**BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 20.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U SAVETOVALIŠTU								
		SISTEMATSKI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	UKUPNO	ODOJČADI				OSTALE DECE	
					OD TOGA PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOJČETA:				UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE
					SVEGA	0-2 meseca	3-5 meseci	6-11 meseci		
0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	UKUPNO	25255	1621	18541	14671	5920	4491	4260	16587	10136
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1055	59	399	399	116	144	139	549	549
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	517	68	599	401	116	120	165	744	744
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1210	280	2115	2115	751	698	666	1633	1633
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1841	9	1045	356	294	33	29	2541	350
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	2458	435	892	323	224	48	51	776	651
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	1420	239	664	110	43	28	39	373	352
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	15979	415	12769	10931	4358	3407	3166	9869	5812
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	775	116	58	36	18	13	5	102	45

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 mjeseca	3-5 mjeseci	6-11 mjeseci	1-2 godina	3-5 godina	6 i više
	UKUPNO	A00 - T98	81600	2250	3358	8790	22843	32611	11744
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	8655	85	219	812	2696	3693	1150
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	523	4	7	40	172	223	77
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	952	11	22	73	365	366	115
007	Tuberculosis pulmonis	A15-A16	1					1	
015	Pertussis	A37	1	1					
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	142	1			37	91	13
033	Infectiones herpesvirales	B00	186		1	41	87	46	11
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	754		8	23	159	451	113
040	Parotitis	B26	2					1	1
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	5721	47	168	610	1758	2358	780
042	Mycoses	B35-B49	244	21	11	22	87	81	22
047	Infectiones trematodicae aliae	B66	1					1	
052	Ankylostomiasis	B76	1				1		
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	86		2	1	21	53	9
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	41			2	9	21	9
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	96	4	5	12	20	40	15
065	Drugi zloćudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	1					1	
080	Drugi zloćudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	3				1	1	1
081	Neoplasma malignum oculi et adnexorum oculi	C69	1					1	
083	Zloćudni tumori drugih delova centralnog nervnog sistema	C70,C72	1					1	
087	Leucaemia	C90-C95	2					2	
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	4				1	2	1
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	12	1		1	3	4	3
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	4				3	1	
096	Dobroćudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	68	3	5	11	12	27	10

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.-nast. 1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 mešeci	3-5 mešeci	6-11 mešeci	1-2 godine	3-5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
GRUPA:	BOLEŠTI KRV I BOLEŠTI KRVOTVORNIH ORGANA I	D50-D89	551	17	33	149	227	104	21
097	Anemia sideropenica	D50	509	16	31	143	217	90	12
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	18	1		3	8	2	4
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	23		2	3	2	12	4
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	1						1
GRUPA IV:	BOLEŠTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNjim LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	299	17	9	38	53	106	76
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	4	1		1	2		
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	24	6	3	3	2	7	3
104	Diabetes mellitus	E10-E14	6				1	4	1
105	Pothranjenost	E40-E46	46	4	1	5	10	14	12
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	5	1		2	1		1
108	Sequalae malnutritionis et deficientiae materiari-um nutritivarium aliae	E64	1			1			
109	Obesitas	E66	91		2	14	12	36	27
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	37			2	9	13	13
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenj-ima, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	85	5	3	10	16	32	19
GRUPA V:	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	523	14	18	52	86	247	106
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	10				3	6	1
118	Retardatio mentalis	F70-F79	8				1	3	4
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	505	14	18	52	82	238	101
GRUPA VI:	BOLEŠTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	125	5	1	7	23	57	32
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	3	2			1		
124	Epilepsija	G40-G41	63			5	11	31	16
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	22				1	11	10
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	3	1			1	1	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.-nast. 2

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2. mjeseca	3-5. mjeseci	6-11. mjeseci	1-2. godine	3-5. godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	22			1	7	9	5
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	12	2	1	1	2	5	1
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	1406	72	57	167	420	532	158
130	Bolesti ocnog kapka	H00-H01	58		1	5	17	27	8
131	Bolesti veznjače oka	H10-H13	1056	43	46	133	347	393	94
132	Bolesti beonjače i roznjače	H15-H19	4			1	1		2
135	Glaucoma	H40-H42	3					3	
136	Strabismus	H49-H50	64		1	7	17	31	8
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	71		1	2	1	35	32
138	Amaurosis et amblyopia	H54	2					2	
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	148	29	8	19	37	41	14
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	5548	22	136	643	1836	2287	624
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	4712	19	105	525	1610	1965	488
141	Surditas	H90-H91	27				8	15	4
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	809	3	31	118	218	307	132
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	47	0	2	3	17	16	9
143	Febris rheumatica	I00-I02	1						1
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	5			1	2		2
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	15				7	6	2
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	6			1	2	2	1
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	2		1	1			
163	Haemorrhoides	I84	2		1				1
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	16				6	8	2

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.-nast. 3

R. br.	MORBIDITETNA LISTA (MEKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2. meseca	3-5 meseci	6-11 meseci	1-2 godine	3-5 godina	6 i više
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	36918	365	1042	3528	10840	15708	5435
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	12551	37	188	782	3406	5990	2148
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	1609	3	33	134	457	743	239
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae	J00-J01,J05-J06	15717	256	592	1896	4922	5947	2104
168	Influenza	J10-J11	274		1	8	70	145	50
169	Pneumonia	J12-J18	247		5	16	75	112	39
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	3834	65	201	597	1216	1373	382
171	Sinusitis chronica	J32	3					2	1
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1251	2	1	28	335	616	269
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronici	J35	565			9	126	350	80
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	20			2	11	5	2
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti	J40-J44	10		1	2	1	4	2
176	Asthma bronchiale	J45-J46	372		7	15	92	197	61
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	465	2	13	39	129	224	58
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1854	35	86	246	597	622	264
180	Caries dentium	K02	12				3		5
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	344	8	17	110	165	29	15
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	142		1	15	48	62	16
184	Gastritis et duodenitis	K29	9			1	1	5	2
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	311	1	8	15	93	131	63
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	12					5	7
187	Hernia inguinalis	K40	101	7	15	19	15	32	13
188	Hernia femoralis	K41-K46	30	10	7	5	5	3	
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	4			1			3

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.-nast. 4

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseća	3-5 meseći	6-11 meseći	1-2 godina	3-5 godina	6-15 godina
192	Druge bolesti creva i potbušnice	K52-K55,K58-K67	772	7	31	62	242	313	117
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	2			1			1
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	115	2	7	17	25	42	22
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	3605	107	190	470	1076	1342	420
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva		1020	22	64	112	280	415	127
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	2585	85	126	358	796	927	293
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	408	21	19	22	46	132	168
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	17				1	15	1
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	41				7	19	15
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	17				6	9	2
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	16			1	2	7	6
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenjskog diska	M50-M51	1						1
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	226	21	19	18	14	51	103
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	45				10	24	11
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	45			3	6	7	29
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	1074	15	36	99	341	448	135
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	2						2
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	5		1			3	1
213	Bolesti kanalića bubrega i međučeljskog tkiva	N10-N16	10	1		5	4		
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	1	1					
216	Cystitis	N30	303		9	32	90	132	40
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	273	4	12	24	84	107	42
220	Hydrocele et spermatocele	N43	26	6	3	3	4	8	2

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.-nast. 5

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseča	3-5 meseči	6-11 meseči	1-2 godine	3-5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
221	Phymosis et paraphymosis	N47	265	3	4	17	102	114	25
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	60		2	4	25	22	7
223	Bolesti dojke	N60-N64	5			1	2	2	
226	Druge zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	82			3	19	50	10
233	Druge oboljenja polnomokračnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	42		5	10	11	10	6
GRUPA XVI:	STANJA U PORODAJNOM PERIODU	P00-P96	331	331	0	0	0	0	0
245	Oštećenje ploda i novorođenčeta zbog bolesti majke i komplikacija trudnoće, trudova i porođaja	P00-P04	6	6					
246	Poremećaji u toku trudnoće i razvoja ploda	P05-P07	45	45					
247	Porodajne povrede novorođenčeta	P10-P15	22	22					
248	Hypoxia intrauterina et asphixa neonatalis	P20-P21	20	20					
249	Druge smetnje disanja u porođajnom periodu	P22-P28	29	29					
250	Urođena infekcija i parazitarne bolesti	P35-P37	6	6					
251	Druge specifične infekcije u porođajnom periodu	P38-P39	11	11					
253	Druge stanja u porođajnom periodu	P08,P29,P50-P54,P56-P96	192	192					
GRUPA XVII:	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	688	109	60	106	156	198	59
254	Spina bifida	Q05	5	1		3	1		
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	17	3	6	4		4	
256	Urođene anomalije krvotoka	Q20-Q28	171	53	14	22	27	41	14
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	7			2	3		2
259	Druge urođene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40, Q42-Q45	41	3	10	5	10	12	1
260	Cryptorchismus	Q53	59		1	12	17	16	13

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.-nast. 6

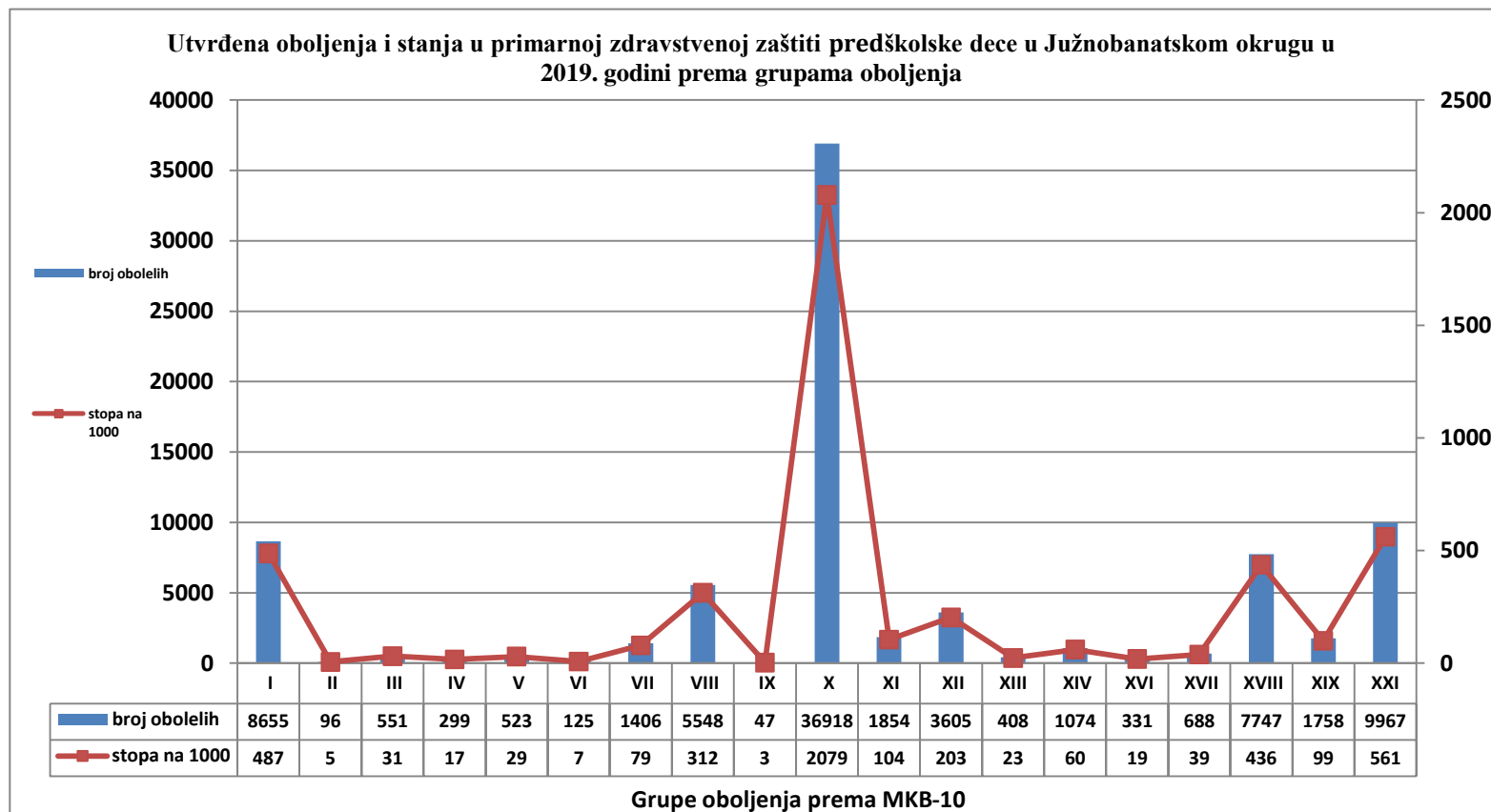
R. br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseća	3 - 5 meseći	6 - 11 meseći	1 - 2 godinae	3 - 5 godinae	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
261	Druge anomalije polnomokračnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	113	9	5	13	40	41	5
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	4			2		2	
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	165	28	4	25	38	54	16
264	Druge urodene anomalije i deformacije mišićno-koštanog sistema	Q67-Q79	66	7	15	11	15	11	7
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	33	5	5	7	4	12	
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	7				1	5	1
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	7747	182	489	1074	2143	2966	893
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	751	20	9	25	112	433	152
268	Febris causae ingotae	R50	2494	18	138	387	817	946	188
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	4502	144	342	662	1214	1587	553
GRUPA XIX	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	1758	8	16	119	537	775	303
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	44	1		2	6	22	13
275	Fracturae regionum corporis multiplicium	T02	6				2	2	2
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	38				10	20	8
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	4				1	2	1
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	2					2	

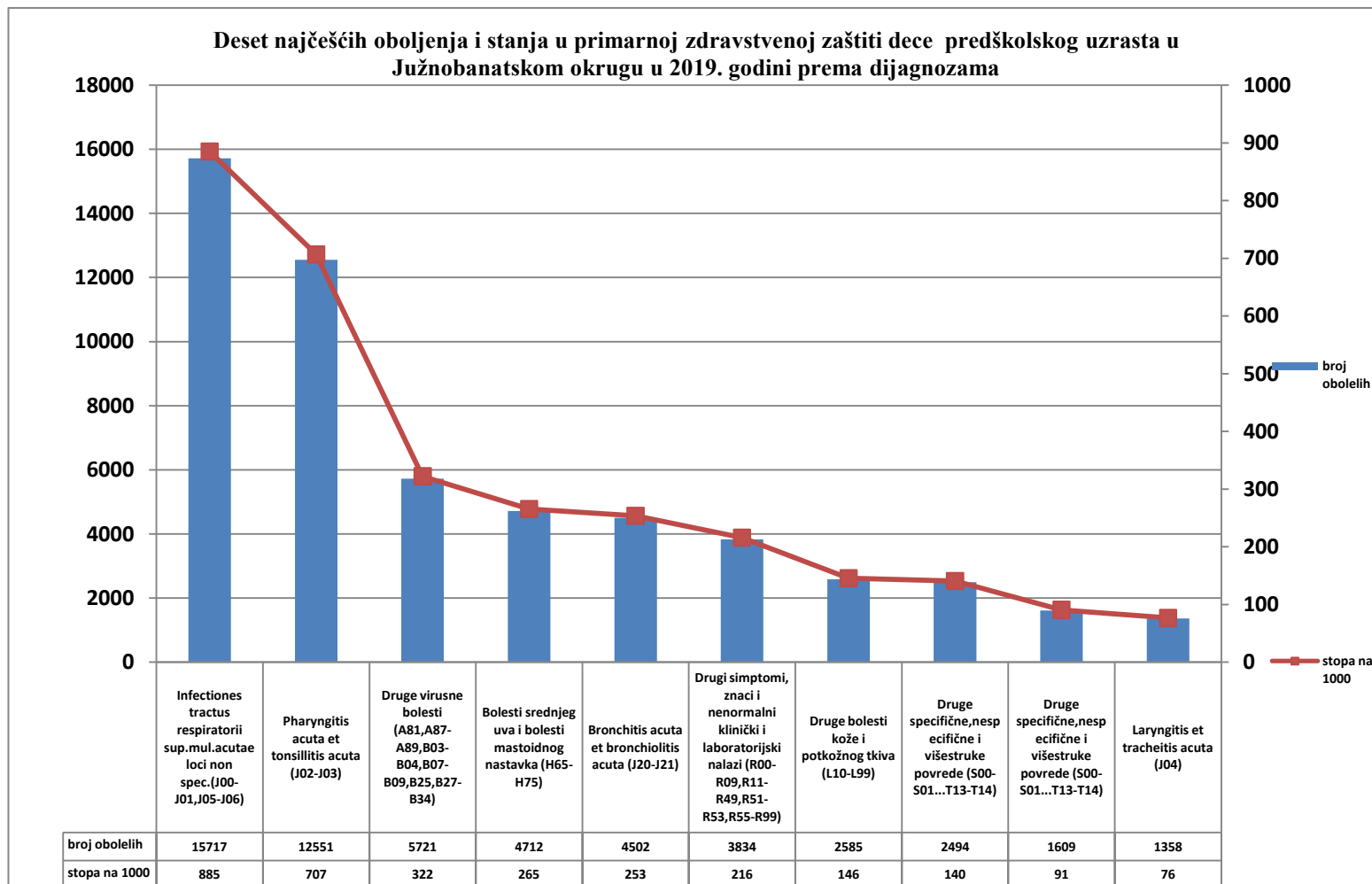
**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 21.-nast. 7

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - I0)	ŠIFRA	Stoga	STAROST DECE					
				do 2 meseca	3-5 meseci	6-11 meseci	1-2 godine	3-5 godina	6-15 lise
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	1358	6	10	98	392	616	236
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	58	1	1	1	16	31	8
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	114		3	10	59	34	8
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	12				3	8	1
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	54		2	3	27	13	9
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	4			1	2	1	
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih	T90-T98	64			4	19	24	17
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	9967	841	940	1243	1729	3338	1876
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	7362	741	782	947	1290	2097	1505
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	528	50	117	119	160	19	63
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	6	1			2	1	2
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	2071	49	41	177	277	1221	306

Grafikon 13.





**Zdravstvena zaštita dece
školskog uzrasta i omladine**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE ŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružao je u 2019. godini 21 doktor medicine, od kojih su 13 specijalisti pedijatrije (61%), dok je 3 doktora medicine na specijalizaciji i 29 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Oповu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite školske dece i omladine u pojedinim zdravstvenim ustanovama je iskazan broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost. Jedan doktor medicine u zdravstvenoj zaštiti školskog uzrasta je pružao zdravstvenu zaštitu za 1742 dece, a jedna medicinska sestra za 1220 dece.

U 2019. godini svako dete ovog uzrasta je u proseku imalo 4,1 poseta kod doktora medicine u ordinaciji, od toga 2,4 epizode lečenja zbog bolesti ili povrede i 1,2 kontrolne posete po epizodi lečenja sa oko 0,6 poseta kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog trećeg deteta je tokom godine obavljen sistematski ili kontrolni pregled u savetovaništu. Sistematskim pregledima je obuhvaćeno 82,1 % učenika osnovnih i srednjih škola. U okviru preventivnih aktivnosti zdravstvenih radnika evidentiran je i savetovaniški rad sa roditeljima i nastavnicima, kao i obilazak škola i školskih kuhinja.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2019. godine je utvrđeno prosečno 2 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 2376 na 1000 dece školskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 69% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (909 na 1000 dece),
- zarazne i parazitarne bolesti (274 na 1000 dece),
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (250 na 1.000 stanovnika),
- bolesti kože i potkožnog tkiva (130 na 1000 dece) i
- povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (107 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 22.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	MEDICINSKI RADNICI							NEMEDICINSKI RADNICI				MESTA PUNKTOVI		
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIŽA STRUČNA SPREMA	UKUPNO	PSIHIDLOZI		LOGOPEDI	OSTALI
		UKUPNO	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJU	SPECIJALISTI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	UKUPNO	49	5	3	13	5	5	24	23	0	2	2	0	0	8
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	2			1			1	1						1
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3		1	1			3	3						1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	8	1		2			4	4		1	1			1
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2			2			1	1						1
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	5	1		1			3	2						1
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2			1			1	1						1
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	25	3	2	4	5	5	10	10		1	1			1
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2			1			1	1						1

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 23.

ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE																							
	U SAVETOVALIŠTU						ŠKOLAMA	ŠKOLSKIM KUHINJAMA	LETOVALIŠTIMA	PATRONAZNE	POSETE U ORDINACIJI										KUĆNE POSETE		PSIHOLOGA	LOGOPEDA
	RADI SISTEMATSKIH PREGLEDA		RADI KONTROLNIH PREGLEDA		RADI SAVETOVANJA						UKUPNO	PRVE POSETE KOD LEKARA					KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA					
	UČENIKA	NASTAVNIKA	UČENIKA	NASTAVNIKA	RODITELJA	NASTAVNIKA						SVEGA	do 6 godina	7 - 9 godina	10 - 14 godina	15 - 19 godina				20 i više godina				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
UKUPNO	13363	0	2129	0	290	0	0	6	0	8	134235	88285	2921	23536	35506	26368	16	24091	22	2	813	1390		
DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	317		193								11784	10103		2434	4117	3552		1835	2	2				
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	891		38								6570	5057	61	1034	1901	2047	15	2252						
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	2743		404								16153	11928	20	3439	4518	3950	1	4061			14	1011		
DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	934		80								14739	8827		3374	3119	2334		6373						
DOM ZDRAVLJA KOVIN	1305		808								18376	10926		2868	3975	4144		4170			93	379		
DOM ZDRAVLJA OPOVO	378		97								5403	2783		727	1203	853		1910						
DOM ZDRAVLJA PANČEVO	6509		392		290			6		8	56498	36444	2840	9185	15669	8750		2493	20		706			
DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	286		117								4712	2217		475	1004	738		997						

BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 24.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	VRSTA POSETE					
		SISTEMATSKI PREGLED UČENIKA	KONTROLNI PREGLED	SAVETOVANJE SA RODITELJIMA	SAVETOVANJE SA NASTAVNICIMA	OBLAZAK ŠKOLE	OBLAZAK ŠKOLSKIH KUHINJA
(I)	1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO		13363	2129	290	0	0	6
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	317	193				
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	891	38				
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	2743	404				
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	934	80				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1305	808				
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	378	97				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	6509	392	290			6
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	286	117				

BROJ I PROCENAT DECE I OMLADINE PREMA VRSTI STANJA UTVRĐENOG PRI SISTEMATSKIM PREGLEDIMA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 25.

Redni broj	VRSTA STANJA	UTVRĐENO STANJE	BROJ I PROCENAT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE						
			UKUPNO		U OSNOVNIM ŠKOLAMA		U SREDNJIM ŠKOLAMA		
			BRD.	%	BROJ	%	BROJ	%	
D	F	Z	3	4	5	6	7	8	
UKUPNO		UKUPNO ŠKOLSKE DECE I OMLADINE	16019		11000		5019		
		OD TOGA PREGLEDANO	13158	82.1	8338	75.8	4820	96.0	
1	ČISTOĆA TELA	DOBRA	12994	98.8	8194	98.3	4800	99.6	
		LOŠA	164	1.2	144	1.7	20	0.4	
2	VAŠLJIVOST	PRISUTNA	25	0.2	25	0.3	0	0.0	
3	TELESNO DRŽANJE	DOBRO	9514	72.3	6469	77.6	3045	63.2	
		LOŠE	3644	27.7	1869	22.4	1775	36.8	
4	TELESNA RAZVIJENOST	DOBRA	11363	86.4	7069	84.8	4294	89.1	
		SREDNJA	1299	9.9	885	10.6	414	8.6	
		LOŠA	496	3.8	384	4.6	112	2.3	
5	TELESNA UHRANJENOST	DOBRA	10327	78.5	6529	78.3	3798	78.8	
		SREDNJA	416	3.2	332	4.0	84	1.7	
		LOŠA	2474	18.8	1536	18.4	938	19.5	
6	DEFORMACIJE KIČMENOG STUBA	KIFOZA	NAZNAČENA	520	0.4	233	0.3	287	0.6
			IZRAŽENA	27	0.2	7	0.1	20	0.4
		SKOLIOZA	NAZNAČENA	1060	8.1	422	5.1	638	13.2
			IZRAŽENA	25	0.2	17	0.2	8	0.2
		LORDOZA	NAZNAČENA	22	0.2	13	0.2	9	0.2
			IZRAŽENA	0	0.0	0	0.0	0	0.0

**BROJ I PROCENAT DECE I OMLADINE PREMA VRSTI STANJA UTVRĐENOG PRI SISTEMATSKIM PREGLEDIMA U ZDRAVSTVENOJ
ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 25-nastavak1

Redni broj	VRSTA STANJA	UTVRĐENO STANJE	BROJ I PROCENAT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE					
			UKUPNO		U OSNOVNIM ŠKOLAMA		U SREDNJIM ŠKOLAMA	
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8
7	DEFORMACIJA GRUDNOG KOŠA	PRISUTNA	318	0.2	150	0.2	168	0.3
8	DEFORMACIJA STOPALA	PRISUTNA	3879	29.5	2253	27.0	1626	33.7
9	DEFORMACIJA DRUGIH DELOVA KOSTURA	JEDNOSTRANO	22	0.2	16	0.2	6	0.1
		OBOSTRANO	9	0.1	7	0.1	2	0.0
10	SMETNJE VIDA I MOTILITETA	STRABIZAM	34	0.3	29	0.3	5	0.1
		NISTAGMUS	329	2.5	176	2.1	153	3.2
		SLEPILO ZA BOJE	0	0.0	0	0.0	0	0.0
11	OŠTEĆENJE SLUHA	JEDNOSTRANO	1	0.0	0	0.0	1	0.0
		OBOSTRANO	1	0.0	1	0.0	0	0.0
12	KARIES	PRVI STUPANJ	607	4.6	426	5.1	181	3.8
		DRUGI STUPANJ	17	0.1	17	0.2	0	0.0
13	PARADENTOPATIJA	PRISUTNA	0	0.0	0	0.0	0	0.0
14	ORTODONTSKE ANOMALIJE	PRISUTNE	1	0.0	1	0.0	0	0.0
15	SRČANE MANE	KONGENITALNE	120	0.9	72	0.9	48	1.0
		STEČENE	3	0.0	3	0.0	0	0.0
16	NEDOVOLJNA PSIHIČKA RAZVIJENOST	PRISUTNA	19	0.1	19	0.2	0	0.0
17	GOVORNE MANE	PRISUTNE	23	0.2	21	0.3	2	0.0
18	HEMOGLOBIN	ISPOD 10gr %	0	0.0	0	0.0	0	0.0
		OD 10 - 13gr %	0	0.0	0	0.0	0	0.0
		IZNAD 13gr %	0	0.0	0	0.0	0	0.0
19	ALBUMIN U MOKRAĆI	POZITIVAN	0	0.0	0	0.0	0	0.0
		NEGATIVAN	0	0.0	0	0.0	0	0.0
20	STOLICA NA CREVNE PARAZITE	POZITIVNA	0	0.0	0	0.0	0	0.0
		NEGATIVNA	0	0.0	0	0.0	0	0.0
21	ALERGIJSKA OBOLJENJA	PRISUTNA	46	0.3	30	0.4	16	0.3
		NISU PRISUTNA	396	3.0	291	3.5	105	2.2
22	SVA OSTALA HRONIČNA PATOLOŠKA STANJA	PRISUTNA	28	0.2	28	0.3	0	0.0

BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	SIFRA	SVEGA	do 6 god.	7-9 god.	10-14 god.	15-19 god.	20 i više
UKUPNO		A00 - B99	87736	3287	24210	34070	26153	16
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	10113	825	2703	3629	2955	1
004	Amoebiasis	A06	0	0	0	0	0	0
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	792	13	173	255	351	0
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	1365	57	247	463	597	1
015	Pertussis	A37	4	0	2	2	0	0
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	164	1	74	53	36	0
033	Infectiones herpesvirales	B00	99	3	40	23	33	0
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	406	32	168	156	50	0
035	Morbilli	B05	14	0	3	5	6	0
036	Rubeola	B06	1	0	0	0	1	0
040	Parotitis	B26	4	1	2	1	0	0
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	6884	717	1893	2511	1763	0
042	Mycoses	B35-B49	249	1	60	99	89	0
047	Infectiones trematodicae aliae	B66	1	0	0	1	0	0
050	Onchocerciasis	B73	1	0	0	0	1	0
052	Ankylostomiasis	B76	12	0	6	4	2	0
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	49	0	17	25	7	0
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	68	0	18	31	19	0
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	215	0	24	99	92	0
068	Drugi zloćudni tumori organa za disanje i intratorakalnih	C30-C31,C37-C39	0	0	0	0	0	0
069	Zloćudni tumor kosti i zglobove hrskavice	C40-C41	2	0	0	2	0	0
070	Melanoma malignum cutis	C43	3	0	0	0	3	0
071	Neoplasma malignum cutis	C44	1	0	0	1	0	0
076	Drugi zloćudni tumori ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	3	0	0	1	2	0
080	Drugi zloćudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	1	0	0	1	0	0
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	1	0	1	0	0	0
084	Drugi sekundarni, zloćudni tumori neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	1	0	0	0	1	0

BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 26.-nastavak 1

087	Leucaemia	C91-C95	3	0	0	1	2	0
088	Drugi zloćudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	3	0	1	2	0	0
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	86	0	10	44	32	0
091	Neoplasma benignum mammae	D24	13	0	1	6	6	0
092	Leiomyoma uteri	D25	1	0	0	0	1	0
096	Dobroćudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	97	0	11	41	45	0
GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-I89	284	4	49	105	126	0
097	Anemia sideropenica	D50	225	4	30	83	108	0
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	17	0	11	3	3	0
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	41	0	8	18	15	0
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	1	0	0	1	0	0
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	896	0	167	373	356	0
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	2	0	0	0	2	0
102	Thyreotoxicosis	E05	4	0	0	4	0	0
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	97	0	14	32	51	0
104	Diabetes mellitus	E10-E14	65	0	9	24	32	0
105	Pothranjenost	E40-E46	29	0	5	12	12	0
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	4	0	0	1	3	0
108	Sequelae malnutritionis et deficientiae materialium nutritivarum aliae	E64	4	0	0	0	4	0
109	Obesitas	E66	402	0	78	168	156	0
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	41	0	13	9	19	0
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjm,ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	248	0	48	123	77	0
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	596	0	125	216	255	0
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	1	0	0	0	1	0
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani upotrebom droga	F11-F19	1	0	0	0	1	0
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanutu poremećaji	F20-F29	56	0	3	14	39	0

BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 26.-nastavak 2

116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	59	0	1	14	44	0
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	116	0	12	32	72	0
118	Retardatio mentalis	F70-F79	89	0	6	45	38	0
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	274	0	103	111	60	0
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	650	3	106	266	275	0
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	1	0	0	0	1	0
124	Epilepsia	G40-G41	226	1	48	113	64	0
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	331	2	44	115	170	0
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	1	0	0	0	1	0
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	13	0	0	6	7	0
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	41	0	9	19	13	0
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	37	0	5	13	19	0
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPJOKA OKA	H00-H59	1403	51	358	550	444	0
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	120	4	29	48	39	0
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	553	44	135	202	172	0
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	12	0	3	5	4	0
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	3	0	0	2	1	0
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	2	0	0	1	1	0
135	Glaucoma	H40-H42	18	0	7	4	7	0
136	Strabismus	H49-H50	32	0	9	14	9	0
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	296	1	79	114	102	0
138	Amaurosis et amblyopia	H54	4	0	1	1	2	0
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	363	2	95	159	107	0
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	3447	384	1076	1210	776	1
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	2207	334	695	760	418	0
141	Surditas	H90-H91	37	0	13	12	12	0
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	1203	50	368	438	346	1
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	255	1	33	84	137	0
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	58	0	6	14	38	0

BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 26.-nastavak 3

148	Druge ishemijske bolesti srca	I20,I23-I25	1	0	0	0	1	0
149	Embolia pulmonis	I26	19	0	6	3	10	0
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	39	0	4	17	18	0
151	Insufficiencia cordis	I50	2	0	0	1	1	0
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	14	0	0	4	10	0
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	1	0	1	0	0	0
154	Infarctus cerebri	I63	1	0	0	0	1	0
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	3	0	0	0	3	0
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	1	0	0	0	1	0
160	Druge bolesti arterija,arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	1	0	0	0	1	0
161	Zapaljenje vena,zapaljenje vena sa trombozom,embolija i tromboza vena	I80-I82	2	0	0	1	1	0
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	2	0	1	1	0	0
163	Haemorrhoides	I84	13	0	1	5	7	0
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	98	1	14	38	45	0
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	33574	1273	10634	12065	9596	6
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	13986	723	4484	4999	3777	3
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	1104	30	383	428	263	0
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	12559	369	3852	4438	3898	2
168	Influenza	J10-J11	372	2	132	126	112	0
169	Pneumonia	J12-J18	152	10	65	48	29	0
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	2348	92	782	818	655	1
171	Sinusitis chronica	J32	12	0	2	3	7	0
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1761	4	503	727	527	0
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronici	J35	305	10	144	87	64	0
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	27	0	7	10	10	0
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	7	0	2	3	2	0
176	Asthma bronchiale	J45-J46	701	13	195	292	201	0
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	240	20	83	86	51	0
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	3068	33	593	1056	1382	4
180	Caries dentium	K02	74	0	18	27	29	0
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	205	1	57	74	73	0

BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 26.-nastavak 4

182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	104	0	32	47	25	0
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodeni	K25-K27	3	0	0	2	1	0
184	Gastritis et duodenitis	K29	116	1	12	47	55	1
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	870	4	143	270	452	1
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	99	0	13	27	59	0
187	Hernia inguinalis	K40	38	1	19	8	10	0
188	Hernia femoralis	K41-K46	7	0	1	4	2	0
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	27	0	3	2	22	0
190	Ileus paralyticus et obstructio intestinalis,sine hernia	K56	1	0	0	0	1	0
191	Diverticulosis intestini	K57	7	0	3	0	4	0
192	Druge bolesti creva i potrbušnice	K52-K55,K58-K67	1407	24	268	505	608	2
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	8	0	0	1	7	0
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	6	0	0	0	6	0
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterače	K85-K86	1	0	1	0	0	0
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	95	2	23	42	28	0
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	4810	229	1441	1665	1475	0
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	1766	101	493	622	550	0
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	3044	128	948	1043	925	0
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1397	6	168	608	615	0
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	33	0	8	14	11	0
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	3	0	0	0	3	0
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	32	0	4	17	11	0
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	151	0	16	69	66	0
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	18	0	2	5	11	0
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenskog diska	M50-M51	6	0	0	0	6	0
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	820	0	96	343	381	0
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	280	6	37	128	109	0
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	8	0	4	1	3	0
209	Osteomyelitis	M86	2	0	0	0	2	0
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	44	0	1	31	12	0

BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 26.-nastavak 5

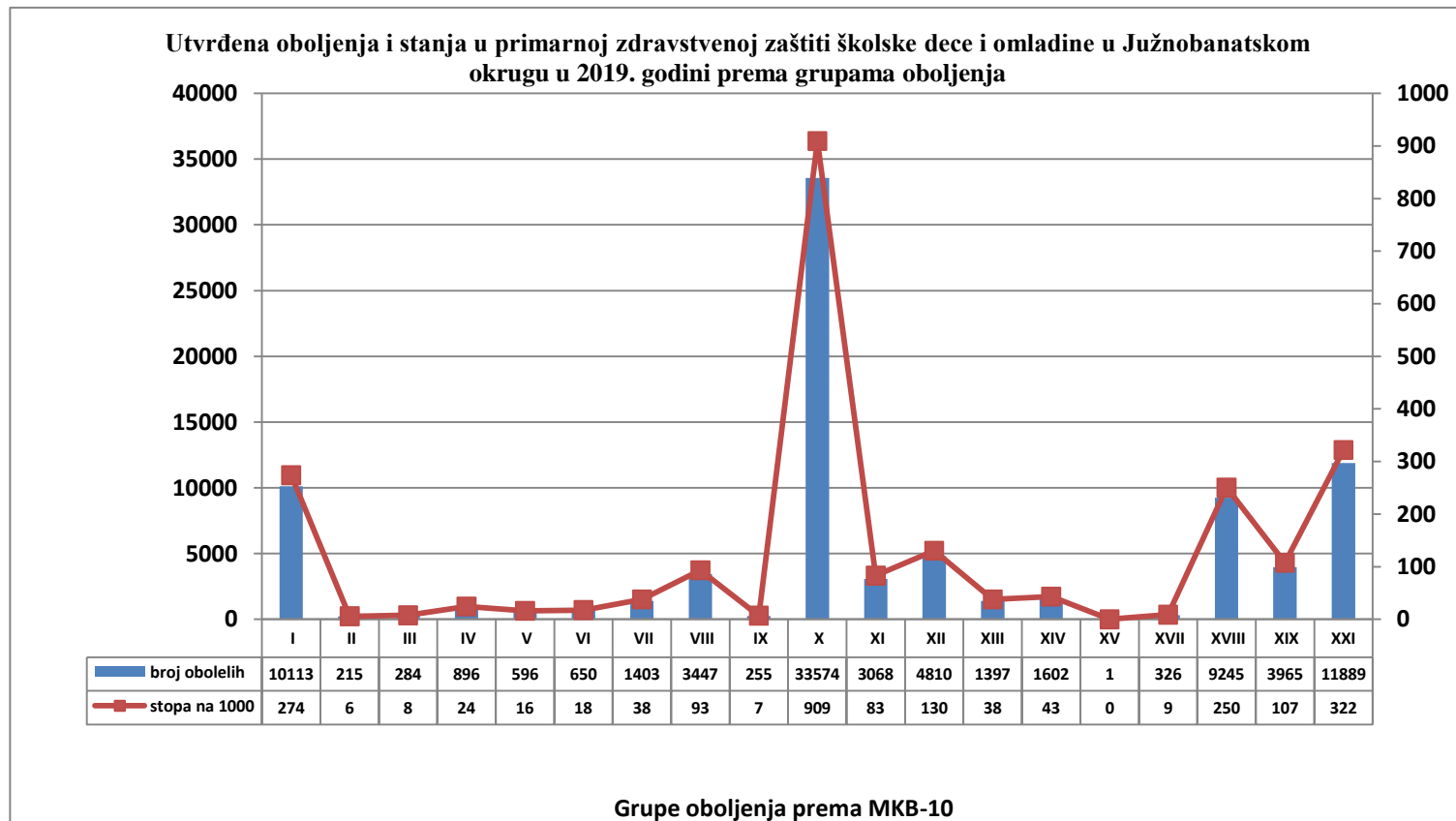
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	1602	20	364	577	641	0
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	7	0	0	0	7	0
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	4	0	0	4	0	0
213	Bolesti kanalića bubrega i međućelijskog tkiva	N10-N16	11	0	7	3	1	0
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	43	0	1	9	33	0
216	Cystitis	N30	633	11	186	188	248	0
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	325	1	54	121	149	0
220	Hydrocele et spermatocele	N43	11	1	3	3	4	0
221	Phymosis et paraphymosis	N47	98	5	30	46	17	0
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	84	0	22	28	34	0
223	Bolesti dojke	N60-N64	38	0	4	20	14	0
224	Salpingitis et oophoritis	N70	2	0	0	0	2	0
225	Cervicitis uteri	N72	3	0	3	0	0	0
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	43	2	19	13	9	0
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrij non inflammatorii	N83	5	0	0	0	5	0
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	41	0	4	19	18	0
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	254	0	31	123	100	0
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	1	0	0	0	1	0
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	1	0	0	0	1	0
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	326	7	82	134	103	0
254	Spina bifida	Q05	1	0	0	0	1	0
255	Druge urodene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	2	0	1	1	0	0
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	76	1	15	31	29	0
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	2	0	0	1	1	0
259	Druge urodene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40,Q42-Q45	5	1	0	1	3	0
260	Cryptorchismus	Q53	39	0	18	19	2	0
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	33	2	10	10	11	0
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	3	0	2	1	0	0
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	69	0	22	27	20	0
264	Druge urodene anomalije i deformacije mišićno koštanog	Q67-Q79	55	1	7	23	24	0
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	40	2	7	19	12	0
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	1	0	0	1	0	0

BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

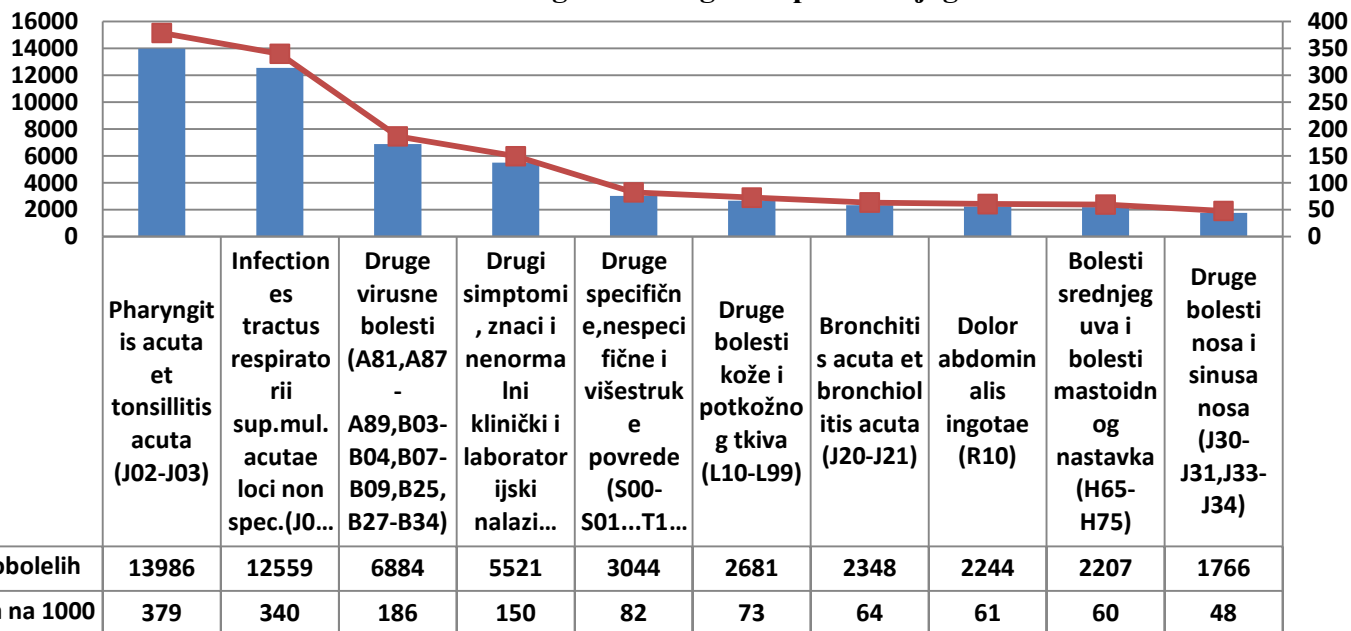
Tabela 26.-nastavak 6

GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNAČI, PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	9245	283	2626	3252	3083	1
267	Dolor abdominalis et pelvicius	R10	2244	39	579	838	788	0
268	Febris causae ingotae	R50	1480	114	520	502	344	0
270	Drugi simptomi, znači i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	5521	130	1527	1912	1951	1
XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T8	3965	79	801	1856	1228	1
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	10	0	0	4	6	0
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	3	0	0	1	2	0
273	Fractura femoris	S72	10	0	0	6	4	0
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	304	0	63	164	77	0
275	Fracturae regionum corporis multiplicium	T02	0	0	0	0	0	0
276	Specifična i višestruka ugučuća, rascepi i utiščuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	548	3	42	223	280	0
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	13	4	2	4	3	0
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	10	0	3	3	4	0
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	2681	63	595	1281	741	1
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	52	4	11	22	15	0
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	60	3	11	28	18	0
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	3	0	1	1	1	0
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	2	0	0	0	2	0
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	27	0	5	19	3	0
287	Drugi i nespecifični uticaaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	82	1	23	34	24	0
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	2	0	0	1	1	0
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	158	1	45	65	47	0
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTICU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	11889	89	2860	6325	2613	2
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	10017	83	2599	5496	1838	1
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	722	0	90	431	201	0
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	3	0	0	2	1	0
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i	Z40-Z54	55	0	8	24	23	0
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	1092	6	163	372	550	1

Grafikon 15.



Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama



Zdravstvena zaštita žena

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ŽENA

Zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2019. godini pružalo je 19 doktora medicine, od kojih su 17 specijalisti ginekologije i akušerstva (89%), dok je 2 doktora medicine na specijalizaciji i 24 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme.

U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 6.438 žena starijih od 15 godina, a jedna medicinska sestra-tehničar na 5.097 žena.

U 2019. godini svaka druga žena starija od 15 godina je posetila doktora medicine specijalistu ginekologa zbog dijagnostike i lečenja, sa prosečno 3 posete po epizodi lečenja.

Najviše lečenih žena (28%) pripada dobnoj grupi od 20-29 godina. Kod ostalih medicinskih radnika, zbog dijagnostičkih i terapijskih procedura obavljena je 1 poseta na svaki prvi pregled kod doktora medicine. Godišnja opterećenost lekara iznosi 5.528 poseta, dnevna opterećenost 25 poseta.

U okviru savetovališnog rada, posebno se prati rad savetovališta za trudnice i savetovališta za planiranje porodice. U savetovalištim za trudnice evidentirano je 17.347 poseta, sa prosečno 7,5 poseta po trudnoj ženi, od toga 2.303 prvih poseta. Najveći broj žena (49%), koje su posetile savetovalište za trudnice je bio u dobnoj grupi od 20-29 godina; u odnosu na mesec trudnoće, 45% je posetilo doktora medicine u prvom tromesečju, a 41% u drugom tromesečju. 14% žena se prvi put javilo lekaru u podmakloj trudnoći (posle 6 meseci). Od ukupnog broja prvih poseta savetovalištu za trudnice, 86% su posete zbog nekog patološkog stanja. Svaka 61. žena generativnog doba posetila je prvi put u životu savetovalište za planiranje porodice u ovoj godini. Među ženama koje su se prvi put javile doktoru medicine u vezi planiranja porodice, najveći broj pripada dobnoj grupi od 30-39 godina (37%), a oko 5% njih je bilo mlađe od 19 godina. Doktori medicine su najčešće ordinirali oralna kontraceptivna sredstva (54%).

U službama za zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2019. godini, opšta stopa morbiditeta iznosi 159 na 1000 žena. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 99% ukupnog morbiditeta:

- faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdr. službom (79 na 1000 žena),
- bolesti mokraćno-polnog sistema (69 na 1000 žena),
- tumori (6 na 1000 žena),
- trudnoća, rađanje i babinje (3 na 1000 žena) i
- zarazne i parazitarne bolesti (1 na 1000 žena).

**ZDRAVSTENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 27.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI								ZDRAVSTVENI SARADNICI	Punktovi
			LEKARI				SA VIŠOM STRUČNOM SPREMOM		SREDNJA STRUČNA SPREMA			
			SVEGA	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJU	SPECIJALISTI	UKUPNO	OD TOGA: MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
UKUPNO		43	19	0	2	17	2	2	22	16	0	8
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	3	1			1			2			1
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	2	1			1			1	1		1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	9	3			3	1	1	5	5		1
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	3	1			1			2	2		1
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	4	2			2			2			1
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3	2		1	1			1			1
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	17	8		1	7	1	1	8	8		1
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1			1			1			1

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 28.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	RADI SISTEMATSKIH PREGLEDA	RADI KONTROLNIH PREGLEDA	POSETE U ORDINACIJI							KUĆNE POSETE			psiholog	socijalni socijalni
				UKUPNO	PRVE POSETE KOD LEKARA					KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA			
					SYEGA	OH TDOGA PREMA STAROSTI ŽENA									
						do 19 godina	20 - 29 godina	30 - 39 godina	40 - 49 godina				50 i više godina		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	UKUPNO	12737	6691	63344	14348	751	3844	3837	3476	2440	15930	0	0	102	25
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1068	1244	3742	1424	54	207	281	312	570	1624				
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	709	747	4440	1826	95	221	638	607	265	599				
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1632	1361	1291	1170	181	209	236	269	275	914				
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1224	813	5838	768	126	199	123	169	151	2018				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1350	1298	5287	1775	69	243	329	439	695	3069			102	25
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	619	712	1685	153	18	24	45	37	29	793				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	5621		37670	6793	190	2650	2010	1555	388	6540				
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	514	516	3391	439	18	91	175	88	67	373				

**BROJ ORDINIRANIH KONTRACEPATIVNIH SREDSTAVA U SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI
ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 29

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO POSETA	OD TOGA PO VRSTI ORDINIRANIH KONTRACEPATIVNIH SREDSTAVA				DRUGI IZLOŽI POSETE
			ORALNA	INTRAUTERINA	DIJAFRAGMA	DRUGA LOKALNA	
			1	2	3	4	
UKUPNO		2457	1326	76	0	672	362
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	776	318			167	270
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	336	330	6			
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	137	137				
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	78	68	10			
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	686	175	9		502	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	228	136				92
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	209	158	51			
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	7	4			3	

**BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA
U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 30.

Redni broj	ZDRAVSTVENA UŠTANOVA	POSETE SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE						PRVI PUT U SAVETOVALIŠTU UOPŠTE
		UKUPNO POSETA	SVEGA	POSETE KOD LEKARA				
				OD TOGA PREMA STAROSTI ŽENE				
				do 19 godina	20 - 29 godina	30 - 39 godina	40 i više godina	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	UKUPNO	2457	2073	177	635	773	488	1701
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	776	596	46	219	220	111	361
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	336	205		29	98	78	205
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	137	137	27	30	51	29	137
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	78	52	17	15	13	7	52
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	686	639	26	164	252	197	639
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	228	228	8	91	76	53	91
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	209	209	53	80	63	13	209
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	7	7		7			7

**BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 31.

Redni broj	ZDRAVSTVENA UŠTANOVA	OD TOGA PRVE POSETE SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE														
		UKUPNO	Trudnice prilikom posete savetovalištu:			PREMA PATOLOŠKOM STANJU				prve posele prema starosti:						
			do 3 meseća	4-6 meseći	7 i više meseći	ukupno	do 3 meseća	4-6 meseći	7-9 meseći	ukupno	svaka	do 19g	20-29g	30-39g	40-49g	50 i više
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
	UKUPNO:	2303	1040	959	304	1981	1050	601	330	17347	2303	252	1148	760	143	0
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	188	118	37	33	14	2	3	9	1330	188	13	106	67	2	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	82	78	3	1	0				925	82		26	47	9	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	425	354	38	33	21	6	12	3	1651	425	80	156	174	15	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	173	63	64	46	1607	884	411	312	1780	173	17	71	69	16	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	230	174	40	16	112	79	29	4	2746	230	14	134	78	4	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	63	4	39	20	3	2	1		459	63	4	25	26	8	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	1002	215	658	129	209	72	137		7975	1002	115	528	270	89	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	140	34	80	26	15	5	8	2	481	140	9	102	29		

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 32.

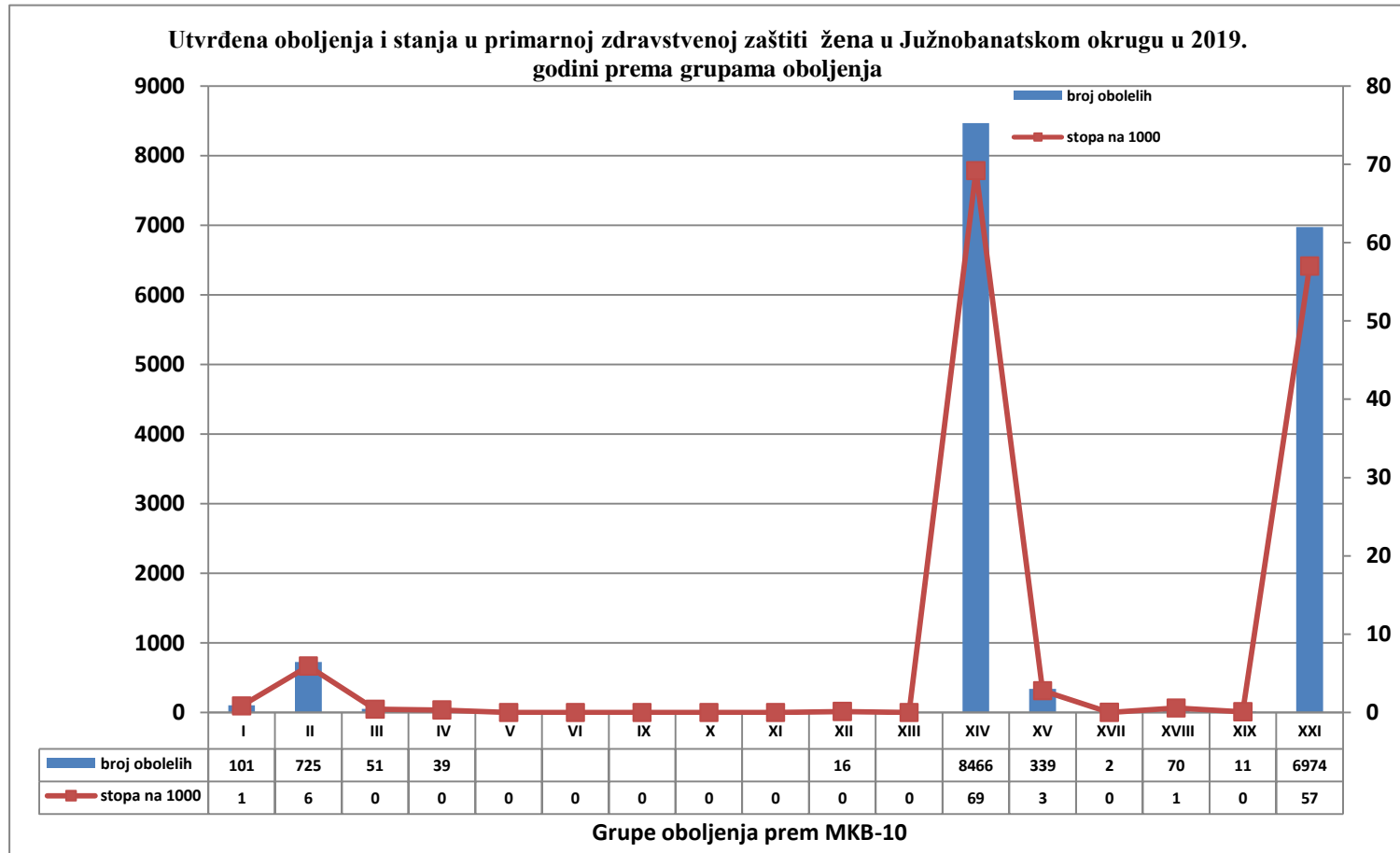
Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
	UKUPNO	A00 - T98	19447
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	98
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	1
023	Infectiones sexuales chlamydiales	A55-A56	58
024	Druge infekcije pretežno prenete polnim putem	A57-A64	38
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	1
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	725
073	Neoplasma malignum mammae	C50	64
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	57
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	61
076	Drugi zloćudni tumori ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	29
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	20
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	1
091	Neoplasma benignum mammae	D24	34
092	Leiomyoma uteri	D25	280
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	94
096	Dobročudni tumori, drugi tumori in situ i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	85
GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	35
097	Anemia sideropenica	D50	34
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	1
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	32
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	3
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	29
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1
187	Hernia inguinalis	K40	1
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	9
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	4
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	5
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	2
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	1
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	1
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	8466
216	Cystitis	N30	251
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	263
223	Bolesti dojke	N60-N64	322

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

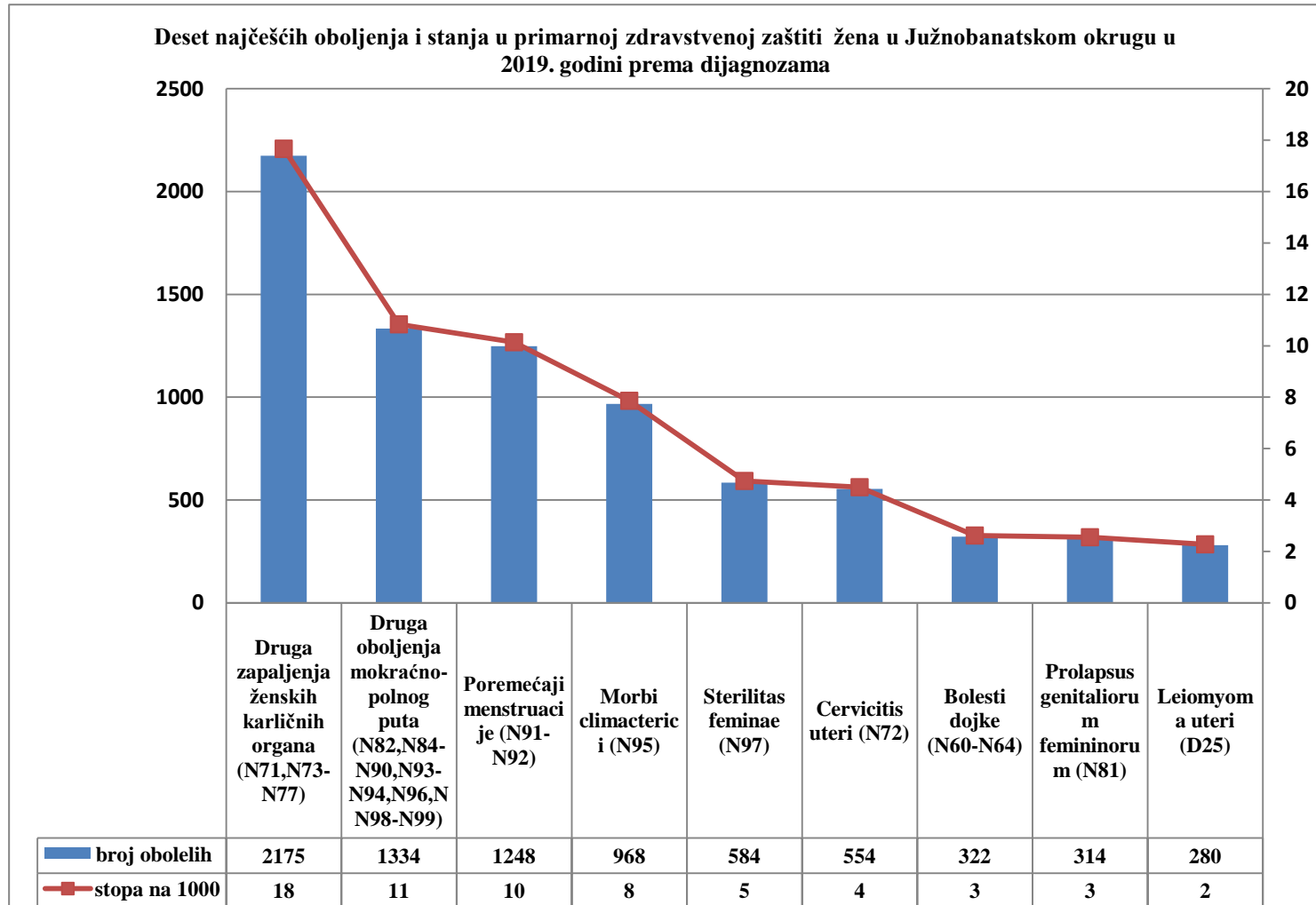
Tabela 32. nast.-1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	SIFRA	SVEGA
1	2	3	4
224	Salpingitis et oophoritis	N70	159
225	Cervicitis uteri	N72	554
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	2175
227	Endometriosis	N80	62
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	314
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrij non inflammatorii	N83	223
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	1248
231	Morbi climacterici	N95	968
232	Sterilitas feminae	N97	584
233	Druga oboljenja polnomokračnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	1334
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	P00-P96	339
234	Abortus spontaneus	O03	27
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	9
237	Otok, belančevine u mokraći i povišen pritisak u trudnoći, porođaju i porođajnom periodu	O10-O16	9
239	Briga trudnice u vezi pola i amnionske duplje i mogućih problema porođaja	O33-O43,O47,O48	18
242	Druge komplikacije trudnoće i porođaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	232
243	Partus spontaneus simplex	O80	5
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i rađanje	O85-O99	39
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	76
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	48
268	Febris causae ingotae	R50	1
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	27
XIX	POVEDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T8	8
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	6
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	2
GRUPA XXI	FAKTORI KONTAKTA SA ZDRAVSTVENIM SLUŽBAMA I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	9656
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	5411
293	Kontracepcija	Z30	469
294	Preporođajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	1157
296	Nega i pregled posle porođaja	Z39	382
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	28
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	2209

Grafikon 17.



Grafikon 18.



Zdravstvena zaštita radnika

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RADNIKA

Prema popisu iz 2011. godine radno aktivno stanovništvo obuhvata populaciju između 20 i 65 godina starosti, iznosi 63% stanovnika Južnobanatskog okruga. Ovoj populaciji zdravstvenu zaštitu obezbeđuju služba za zdravstvenu zaštitu odraslih i služba za zdravstvenu zaštitu radnika. Zdravstvena zaštita radno angažovanog stanovništva se obavlja u službama medicine rada i na teritoriji Južnobanatskog okruga ona obuhvata zaposlene u državnom i privatnom sektoru (prema podacima Republičkog Zavoda za statistiku broj zaposlenih u 2019. godini iznosi 65987 stanovnika ili 23 % od ukupnog broja stanovnika u okrugu). U službama medicine rada u 2019. godini, angažovano je 7 doktora medicine, od kojih su 6 specijalisti (86%) i 8 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 9426 radno aktivnih stanovnika, a jedna medicinska sestra-tehničar 8248 radno aktivnih stanovnika.

Tokom 2019. godine svaki radnik je prosečno imao 1,89 epizode lečenja sa 1 kontrolnom posetom doktoru medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povreda i 0,13 poseta kod medicinske sestre-tehničara zbog različitih intervencija. Godišnja opterećenost lekara iznosi 5319 poseta, dnevna opterećenost 24 posete i 3 posete na sat.

Preventivnim pregledima (sistematski, periodični, kontrolni) je obuhvaćeno 4% radnika. U cilju zapošljavanja pregledano je ukupno 744 lica pri čemu nije bilo nesposobnih za rad.

U službama za zdravstvenu zaštitu radno aktivnog stanovništva, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2019. godini, na 1000 radnika registrovano je 203 različita oboljenja. Pet vodećih grupa bolesti čine 52% ukupnog morbiditeta ove grupacije stanovnika, a to su:

- bolesti sistema krvotoka (29 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- bolesti sistema za disanje (29 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (19 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (18 na 1000 zaposlenih stanovnika) i
- bolesti mokraćno-polnog sistema (14 na 1000 zaposlenih stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI I ZDRAVSTVENI SARADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI MEDICINE RADA U 2019. GODINI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Tabela 33.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								SA NIŽOM SPREMOM	NEMEDICINSKI RADNICI				MESTA PUNKTOVI	
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			UKUPNO	PSIHOLOZI	SOCIALNI RADNICI	OSTALI		
		SVEGA	OD TOGA			UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI							
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJU	SPECIJALISTI											
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	UKUPNO	7	1	0	6	0	0	8	8	0	1	0	1	0	2	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	4			4			4	4		1		1		1	
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	3	1		2			4	4						1	

PERIODIČNI, SISTEMATSKI I KONTROLNI PREGLEDI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 34.

R e g i o n	ZDRAVSTVENA USTANOVA	SISTEMATSKI I KONTROLNI PREGLEDI RADNIKA			PERIODIČNI I SISTEMATSKI PREGLEDI OMLADINE								
		SISTEMATSKI PREGLEDI			KONTROLNI PREGLEDI	UČENICI/SKOLE ZA KVALIFIKOVANE RADNIKE			OMLADINA DO 19 GOD				
		PREGLEDANO				UKUPNO	OD TOGA PREGLEDANO	NADENO SA UTVRĐENIM PATOLOŠKIM STANJEM	PREDLOŽENO ZA PROMENU RADNOG MJEŠTA	UKUPNO	OD TOGA PREGLEDANO	NADENO SA UTVRĐENIM PATOLOŠKIM STANJEM	PREDLOŽENO ZA PROMENU RADNOG MJEŠTA
		UKUPNO	OD TOGA SA UTVRĐENIM PATOLOŠKIM STANJEM	PREDLOŽENO ZA PROMENU RADNOG MJEŠTA									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	UKUPNO:	2066	426	13	0	2043	0	0	0	77	0	0	0
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1164				2043				77			
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	902	426	13									

POSETE, PREGLEDANA LICA U CILJU ZAPOSLENJA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 35.

Redni broj	ZDRAVSTVENA UŠTANOVA	ZAPOSJAVANJA															
		RADI SISTEMATSKIH PREGLEDA	RADI PERIODIČNIH MEDICINSKIH PREGLEDA	RADI KONTROLNIH PREGLEDA	PATRONAZNE	U ORDINACIJ			KUĆNE POSETE		UKUPNO PREGLEDANJE	SPOSOBNI ZA RAD		NESPOSOBNI ZA RAD		POSETE KOD PSHOLOGA	POSETE KOD SOCIJALNOG RADNIKA
						KOD LEKARA		KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA		SVEGA	OD TOGA SAMO NA ODREĐENO	SVEGA	OD TOGA PRIVREMENO		
						UKUPNO	OD TOGA PRVE										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	16	17	18	19	20	21	22
	UKUPNO	1289	1093	105	0	34749	13346	8707	17	17	759	744	142	0	0	5789	77
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	22		105		15834	6623	3084			632	617	15			4118	
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1267	1093			18915	6723	5623	17	17	127	127	127			1671	77

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNIŠTVA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 36.

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - ICD)	ŠIFRA	SVEGA
0		2	3
	UKUPNO:	A00 - T98	13383
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	737
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	62
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	57
008	Tuberculosis alia	A17-A19	1
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	25
033	Infectiones herpesvirales	B00	4
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	16
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	459
042	Mycoses	B35-B49	26
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	87
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	365
059	Neoplasma malignum oesophagi	C15	2
060	Neoplasma malignum gasteris	C16	5
061	Neoplasma malignum coli	C18	27
062	Zloćudni tumori rektosigmoidnog spoja debelog creva,čmara i čmarnog kanala	C19-C21	20
063	Neoplasma malignum hepatis et ductum biliarium intrahepaticorum	C22	2
064	Neoplasma malignum pancreatis	C25	1
066	Neoplasma malignum laryngis	C32	3
067	Neoplasma malignum tracheae,bronchi et pulmonis	C33-C34	44
068	Drugi zloćudni tumori organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	2
070	Melanoma malignum cutis	C43	4
071	Neoplasma malignum cutis aliud	C44	8
073	Neoplasma malignum mammae	C50	57
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	1
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	1
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	10
078	Drugi zloćudni tumori muških polnih organa	C60,C62-C63	1
079	Neoplasma malignum vesicae urinariae	C67	2
080	Drugi zloćudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	2
082	Neoplasma malignum cerebrale	C71	3
084	Drugi sekundarni, zloćudni tumori neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	4
085	Morbus Hodgkin	C81	1
086	Lymphoma non Hodgkin	C82-C85	1
087	Leucaemia	C91-C95	1
088	Drugi zloćudni tumori limfne zlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	3
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	1
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	51
091	Neoplasma benignum mammae	D24	1
092	Leiomyoma uteri	D25	1
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	3

**BRJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNIŠTVA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 36.-nastavak 1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB-10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	2
095	Neoplasmata benigna cerebri et systematis nervosi centralis, partium aliorum	D33	3
096	Dobročudni tumori, drugi tumori >>in sity<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	98
GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I	D50-D89	280
097	Anemia sideropenica	D50	181
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	63
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	6
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	30
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	1140
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	96
102	Thyreotoxicosis	E05	71
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	167
104	Diabetes mellitus	E10-E14	413
105	Pothranjenost	E40-E46	120
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	3
109	Obesitas	E66	14
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjm,ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	256
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	394
112	Dementia	F00-F03	61
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum	F10	21
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanutu poremećaji	F20-F29	18
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	156
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	101
118	Retardatio mentalis	F70-F79	3
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	34
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	340
121	Morbus Parkison	G20	26
122	Morbus Alzheimer	G30	4
123	Sclerosis multiplex	G35	4
124	Epilepsia	G40-G41	34
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	139
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	1
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	39
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	41
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	52
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPojKA OKA	H00-H59	415
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	29
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	41
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	26
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	58
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	1
135	Glaucoma	H40-H42	119
136	Strabismus	H49-H50	11

**Broj oboljenja - stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u
Južnobanatskom okrugu u 2019. godini**

Tabela 36.-nastavak 2

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - I10)	SIFRA	SVEGA
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	8
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	122
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	230
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	90
141	Surditas	H90-H91	13
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	127
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	1850
143	Febris rheumatica	I00-I02	42
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	7
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	1009
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	214
147	Infarctus myocardi acutus	I21-I22	7
148	Druge ishemijske bolesti srca	I20,I23-I25	106
149	Embolia pulmonis	I26	3
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	90
151	Insufficiencia cordis	I50	17
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	55
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	10
154	Infarctus cerebri	I63	3
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	23
157	Atherosclerosis	I70	15
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	3
160	Druge bolesti arterija,arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	47
161	Zapaljenje vena,zapaljenje vena sa trombozom,embolija i tromboza vena	I80-I82	32
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	19
163	Haemorrhoides	I84	87
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	61
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	1846
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	661
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	73
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non	J00-J01,J05-J06	430
168	Influenza	J10-J11	195
169	Pneumonija	J12-J18	21
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	140
171	Sinusitis chronica	J32	40
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	94
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	43
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	61
176	Asthma bronchiale	J45-J46	47
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	41
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	375
180	Caries dentium	K02	26

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNIŠTVA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 36.-nastavak 3

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	SIFRA	SVEGA
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	24
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	4
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodeni	K25-K27	5
184	Gastritis et duodenitis	K29	167
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	71
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	5
187	Hernia inguinalis	K40	21
188	Hernia femoralis	K41-K46	10
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	25
191	Diverticulosis intestini	K57	1
192	Druge bolesti creva i potbušnice	K52-K55,K58-K67	92
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	32
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	42
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterače	K85-K86	3
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	47
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L99	363
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	158
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	205
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1218
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	84
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	107
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	2
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	99
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	12
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršlenskog diska	M50-M51	38
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	681
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	99
208	Poremećaj strukture i gustine kostiju	M80-M85	19
209	Osteomyelitis	M86	1
210	Druge bolesti mišićno-kostanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	76
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	891
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	9
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	7
213	Bolesti kanalića bubrega i međucelijskog tkiva	N10-N16	2
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	2
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	50
216	Cystitis	N30	63
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	343
218	Hyperplasia prostatae	N40	95
221	Phymosis et paraphymosis	N47	2
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	14
223	Bolesti dojke	N60-N64	99

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNIŠTVA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 36.-nastavak 4

Radni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
224	Salpingitis et oophoritis	N70	1
225	Cervicitis uteri	N72	1
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	36
227	Endometriosis	N80	3
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrij non inflammatorii	N83	36
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	1
232	Sterilitas feminae	N97	4
233	Druga oboljenja polnomokračnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	123
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-Q99	4
242	Druge komplikacije trudnoće i porodaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	4
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	4
261	Druge anomalije polno-mokračnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	1
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	2
266	Hromozomske nenormalnosti	Q90-Q99	1
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	455
267	Dolor abdominalis et pelvicus	R10	92
268	Febris causae ingotae	R50	20
269	Senilitas	R54	26
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	317
GRUPA XIX	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	391
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	56
276	Specifična i višestruka uguanuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	12
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	3
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	1
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	3
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	278
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	7
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	9
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	3
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	1

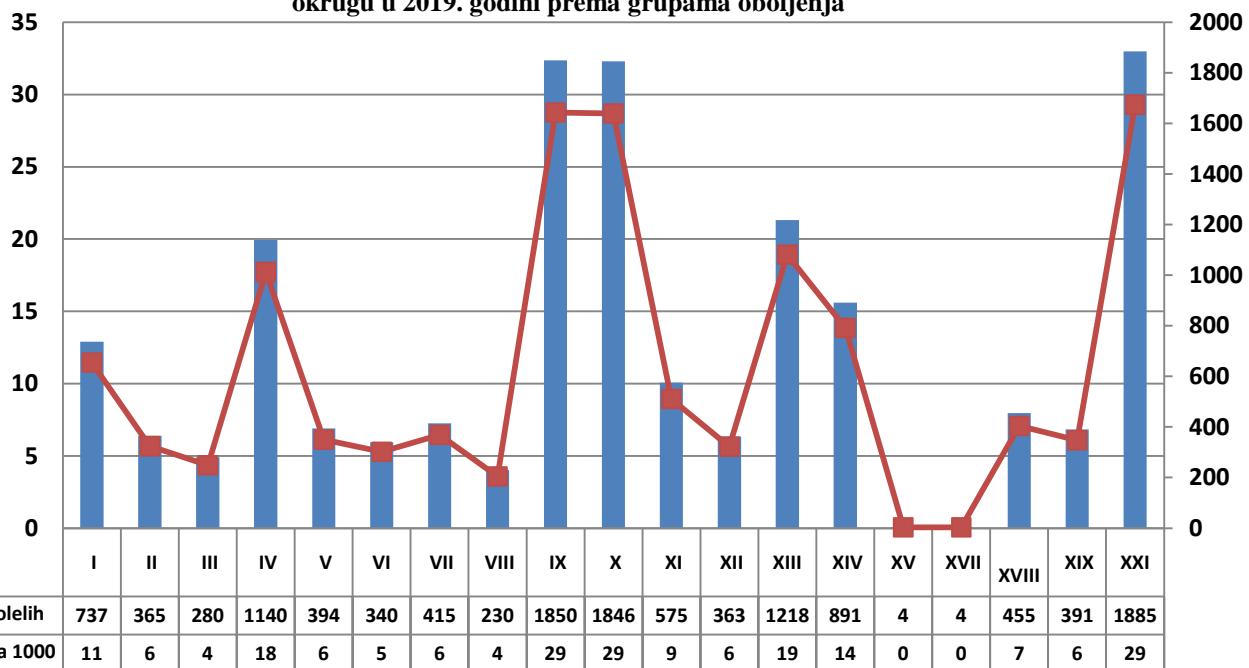
**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG STANOVNIŠTVA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 36.-nastavak 5

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - ICD)	ŠIFRA	SVEGA
0		2	3
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	1
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	14
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	2
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	1
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTICU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKTAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	1885
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	1777
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	29
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	1
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdravstvene zaštite	Z40-Z54	3
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	75

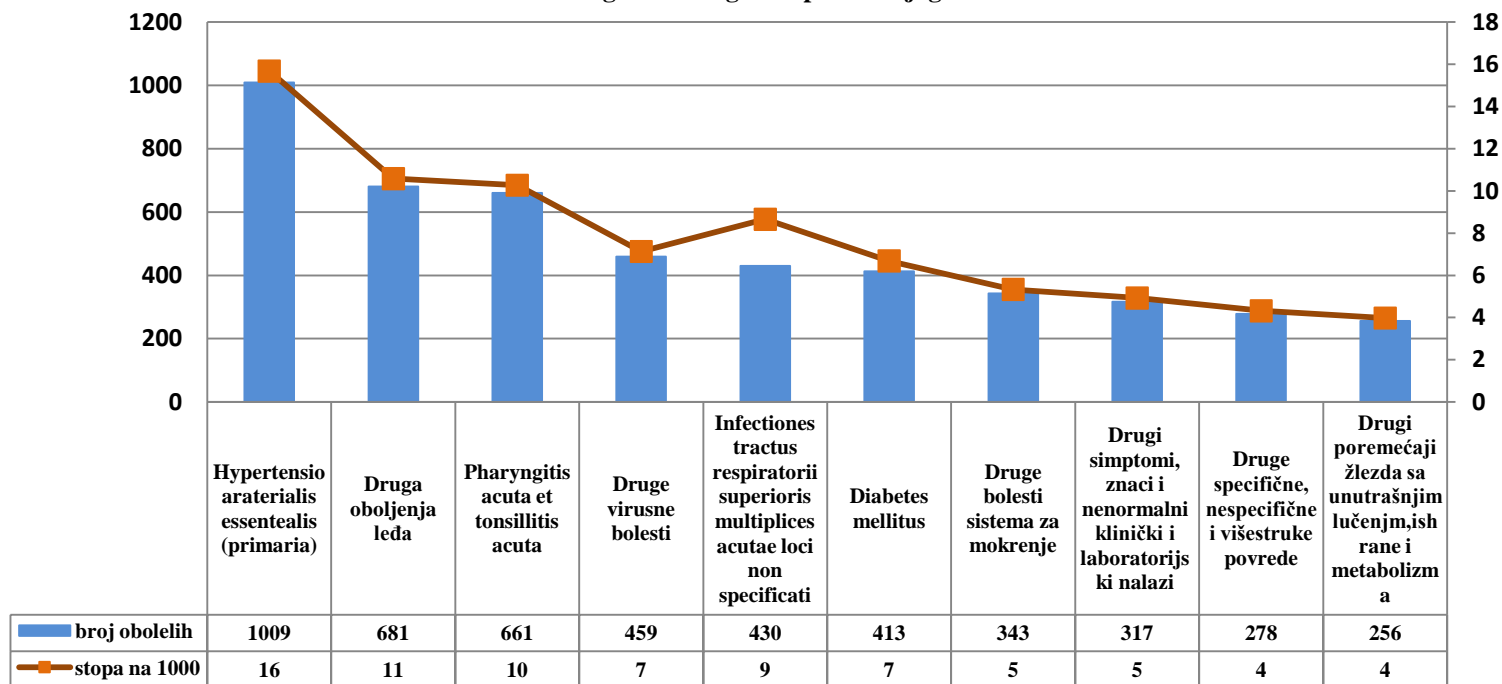
Grafikon 19.

Utvrđena oboljenja i stanja u zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema grupama oboljenja



Grupe oboljenja prema MKB-10

Deset najčešćih oboljenja i stanja u zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama



Zdravstvena zaščita odraslih

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ODRASLIH

Na pružanju zdravstvene zaštite odraslom stanovništvu, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2019. godini je angažovano 135 doktora medicine, od kojih je 40 specijalista (29%), dok je 8 doktora medicine na specijalizaciji i 209 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. Jedan doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 1.730, a jedna medicinska sestra za 1.666 odraslih stanovnika.

Tokom 2019. godine odraslo stanovništvo je prosečno imalo 4,5 epizoda lečenja sa oko 3 kontrolne posete po epizodi i 2,5 posete kod medicinske sestre-tehničara zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Opšta stopa registrovanog morbiditeta iznosi 4.820 na 1.000 stanovnika starijih od 18 godina. To praktično znači da je tokom 2019. godine, u proseku kod svakog stanovnika na teritoriji Južnobanatskog okruga, dijagnostikovano 4-5 oboljenja. Pet vodećih grupa bolesti čine 58% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema krvotoka (321 na 1000 stanovnika),
- bolesti sistema za disanje (290 na 1000 stanovnika),
- bolesti mišićno-koštanog sistema (146 na 1000 stanovnika),
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (118 na 1000 stanovnika) i
- bolesti mokraćno-polnog sistema (104 na 1000 stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG STANOVNIŠTVA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 37.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								Nemedicinski radnici					
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		sa nižom spremom	ukupno	psiholozi	logopedi	ostali	Mesto-punktovi
		SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJU	SPECIJALISTI										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
UKUPNO	135	87	8	40	11	9	198	195	0	0	0	0	0	94	
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	10	8	1	1			19	19					10	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	5	4	1				12	12					8	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	22	15		7	2	1	25	24					25	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	13	13			1	1	13	13					7	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	10	7	1	2	1		18	17					8	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	7		3	4			9	8					4	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	59	35	2	22	6	6	88	88					19	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	9	5		4	1	1	14	14					13	

**BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLIH STANOVNIKA U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 38.

Opština	P O S E T E									pregledana lica u čiju zaposlenja				
	radi sistematskih pregleda	radi periodičnih pregleda	radi kontrolnih pregleda	patronaže	u ordinaciji kod:			kućne		ukupno pregledanih	sposobni za rad		nesposobni za rad	
					lekara		ostalih medicinskih radnika	lekara	ostalih medicinskih radnika		sviega	od toga samo na određenoj radnoj mjestima	sviega	od toga pripremljeno
					ukupno	od toga prve								
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
UKUPNO	22547	28529	15646	0	1017555	380635	576391	4946	49731	31	31	0	0	0
ALIBUNAR	184		655		71606	37533	41122	1200	10710					
BELA CRKVA	1431		1829		62250	19344	28187	137	5832					
VRŠAC	1325		6161		128707	74441	38280	228	611					
KOVAČICA	2448		3603		93917	25262	80392	57	7007	31	31			
KOVIN	5341	5074			87590	35203	40273	552	5497					
OPOVO	1101		2599		50839	14949	70704	596	1933					
PANČEVO	10153	23455			473550	155652	250489	1656	11620					
PLANDIŠTE	564		799		49096	18251	26944	520	6521					

**BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 39.

Regni broj D	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	SIFRA	SVEGA
	LKUPNO:	A00 - T98	381034
GRUPA	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	10040
004	Amoebiasis	A06	1
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	1165
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	1291
007	Tuberculosis pulmonis	A15-A16	16
010	Brucellosis	A23	1
015	Pertussis	A37	1
017	Septicaemia	A40-A41	12
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	177
021	Syphilis tarda et alia	A52-A53	1
023	Infectiones sexuales chlamydiales	A55-A56	8
024	Druge infekcije pretežno prenete polnim putem	A57-A64	27
025	Febris recurrens	A68	2
030	Encephalitis viralis	A83-A86	1
033	Infectiones herpesvirales	B00	250
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	702
035	Morbilli	B05	3
036	Rubeola	B06	3
037	Hepatitis acuta B	B16	3
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	77
039	Morbus HIV	B20-B24	2
040	Parotitis	B26	2
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	4787
042	Mycoses	B35-B49	1166
044	Leishmaniasis	B55	5
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	71
054	Sequelae tuberculosis	B90	7
055	Sequelae poliomyelitidis	B91	1
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	252
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	7940
058	Zloćudni tumori usne, usne duplje i ždrela	C00-C14	159
059	Neoplasma malignum oesophagi	C15	17
060	Neoplasma malignum gasteris	C16	101
061	Neoplasma malignum coli	C18	281
062	Zloćudni tumori rektosigmoidnog spoja debelog creva, čmara i čmarnog kanala	C19-C21	371
063	Neoplasma malignum hepatis et ductum biliarium intrahepaticorum	C22	48
064	Neoplasma malignum pancreatis	C25	71
065	Drugi zloćudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	49
066	Neoplasma malignum laryngis	C32	66
067	Neoplasma malignum tracheae, bronchi et pulmonis	C33_C34	400
068	Drugi zloćudni tumori organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	50
069	Zloćudni tumor kosti i zglobne hrskavice	C40-C41	38
070	Melanoma malignum cutis	C43	86
071	Neoplasma malignum cutis	C44	231
072	Zloćudni tumori vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	49
073	Neoplasma malignum mammae	C50	988

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 1

074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	137
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	105
076	Drugi zloćudni tumori ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	98
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	281
078	Drugi zloćudni tumori muških polnih organa	C60,C62-C63	59
079	Neoplasma malignum vesicae urinariae	C67	170
080	Drugi zloćudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	123
081	Neoplasma malignum oculi et adnexorum oculi	C69	27
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	62
083	Zloćudni tumori drugih delova centralnog nervnog	C70,C72	11
084	Drugi sekundarni, zloćudni tumori neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	362
085	Morbus Hodgkin	C81	24
086	Lymphoma non-Hodgkin	C82-C85	102
087	Leucaemia	C91-C95	99
088	Drugi zloćudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	56
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	9
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	1243
091	Neoplasma benignum mammae	D24	236
092	Leiomyoma uteri	D25	51
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	16
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	31
095	Neoplasmata benigna cerebri et systematis nervosi centralis, partium aliorum	D33	51
096	Dobročudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	1582
GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	3111
097	Anemia sideropenica	D50	2389
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	410
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	273
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	39
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	26594
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	205
102	Thyreotoxicosis	E05	300
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	2675
104	Diabetes mellitus	E10-E14	16910
105	Pothranjenost	E40-E46	24
106	Avitaminosis A	E50	12
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	90
108	Sequela malnutritionis et deficientiae materiarum nutritiviarum aliae	E64	98
109	Obesitas	E66	859
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	95
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	5326
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	13572
112	Dementia	F00-F03	700
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	435
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani upotrebom droga	F11-F19	202
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanuti poremećaji	F20-F29	1359
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	4784

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 2

117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	4760
118	Retardatio mentalis	F70-F79	126
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	1206
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	7393
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	26
121	Morbus Parkinson	G20	802
122	Morbus Alzheimer	G30	262
123	Sclerosis multiplex	G35	185
124	Epilepsia	G40-G41	1027
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	2227
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	149
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	865
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	330
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	1520
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	9322
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	456
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	2089
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	218
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	1594
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	69
135	Glaucoma	H40-H42	1719
136	Strabismus	H49-H50	25
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	564
138	Amaurosis et amblyopia	H54	78
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	2510
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	7907
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	2608
141	Surditas	H90-H91	661
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	4638
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	72282
143	Febris rheumatica	I00-I02	20
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	9
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	52236
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	304
147	Infarctus myocardi acutus	I21-I22	920
148	Druge ishemijske bolesti srca	I20,I23-I25	4242
149	Embolia pulmonis	I26	109
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	4451
151	Insufficiencia cordis	I50	758
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	2257
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	52
154	Infarctus cerebri	I63	833
155	Apoplexia cerebri	I64	17
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	817
157	Atherosclerosis	I70	363
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	144
159	Embolia arteriarum et thrombosis arteriarum	I74	51
160	Druge bolesti arterija,arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	275
161	Zapaljenje vena,zapaljenje vena sa trombozom,embolija i tromboza vena	I80-I82	1259
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	1079
163	Haemorrhoides	I84	1086

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 3

164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	1000
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	65302
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	23550
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	1980
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	17953
168	Influenza	J10-J11	713
169	Pneumonia	J12-J18	1126
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	8923
171	Sinusitis chronica	J32	230
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1988
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronici	J35	148
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	332
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	3526
176	Asthma bronchiale	J45-J46	3625
177	Bronchiaectasia	J47	15
178	Pneumoconiosis	J60-J65	5
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	1188
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	15983
180	Caries dentium	K02	180
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	555
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	355
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodeni	K25-K27	237
184	Gastritis et duodenitis	K29	3723
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	3618
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	217
187	Hernia inguinalis	K40	538
188	Hernia femoralis	K41-K46	357
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	467
190	Ileus paralyticus et obstructio intestinalis,sine hernia	K56	38
191	Diverticulosis intestini	K57	45
192	Druge bolesti creva i potbušnice	K52-K55,K58-K67	2928
193	Morbus hepatis alcoholicus	K70	86
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	651
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	1138
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterače	K85-K86	152
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	698
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	12844
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	4758
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	8086
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	32787
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	2175
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	3291
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	106
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	2957
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	392
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršlenskog diska	M50-M51	1222
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	18845
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	2745
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	923
209	Osteomyelitis	M86	12
210	Druge bolesti mišićno-kostanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	119

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 39.-nastavak.4

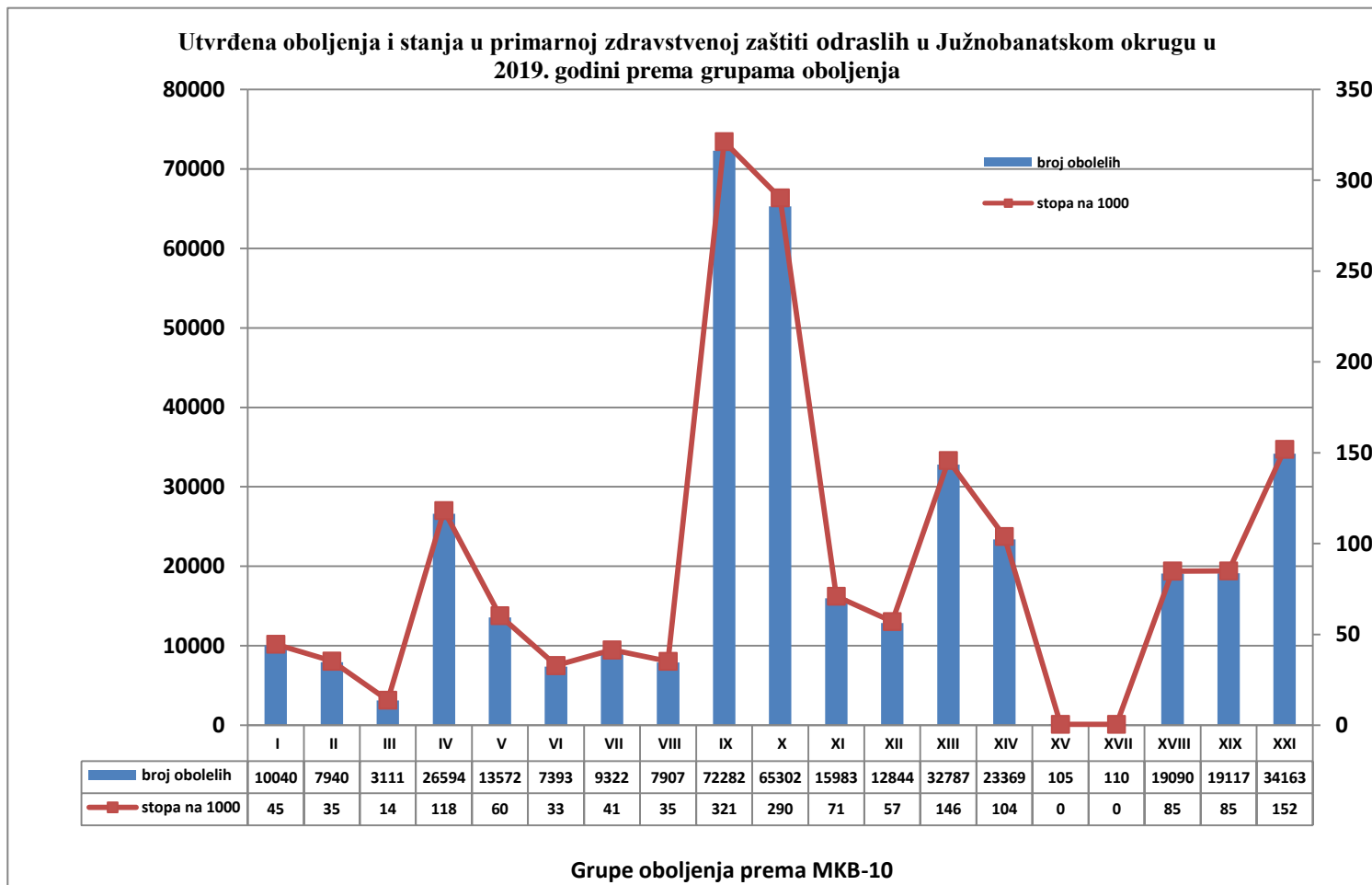
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	23369
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	8
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	128
213	Bolesti kanalića bubrega i međućelijskog tkiva	N10-N16	244
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	716
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	1978
216	Cystitis	N30	5701
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	7604
218	Hyperplasia prostaticae	N40	3919
219	Morbi prostaticae alii	N41-N42	223
220	Hydrocele et spermatocele	N43	46
221	Phymosis et paraphymosis	N47	56
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	433
223	Bolesti dojke	N60-N64	1509
224	Salpingitis et oophoritis	N70	42
225	Cervicitis uteri	N72	38
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	65
227	Endometriosis	N80	8
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	47
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametria non inflammatorii	N83	31
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	154
231	Morbi climacterici	N95	46
232	Sterilitas feminae	N97	30
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	343
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE	O00-O99	195
234	Abortus spontaneus	O03	6
235	Abortus medicalis	O04	1
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	8
237	Otok, belančevine u mokraći i povišen pritisak u trudnoći, porođaju i porođajnom periodu	O10-O16	5
239	Briga trudnice u vezi pola i amniomske duplje i mogućih problema porođaja	O33-O43,O47,O48	2
242	Druge komplikacije trudnoće i porođaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	71
243	Partus spontaneus simplex	O80	3
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i rođanje	O85-O99	9
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	110
254	Spina bifida	Q05	2
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	3
256	Urođene anomalije krvotoka	Q20-Q28	21
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	1
259	Druge urođene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40,Q42-Q45	13
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	13
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	2
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	11
264	Druge urođene anomalije i deformacije mišićno koštanog	Q67-Q79	7
265	Druge urođene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	35
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	2
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	19090
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	3915
268	Febris causae ingotae	R50	2032
269	Senilitas	R54	43
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	13100

**BROJ UTVRDENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

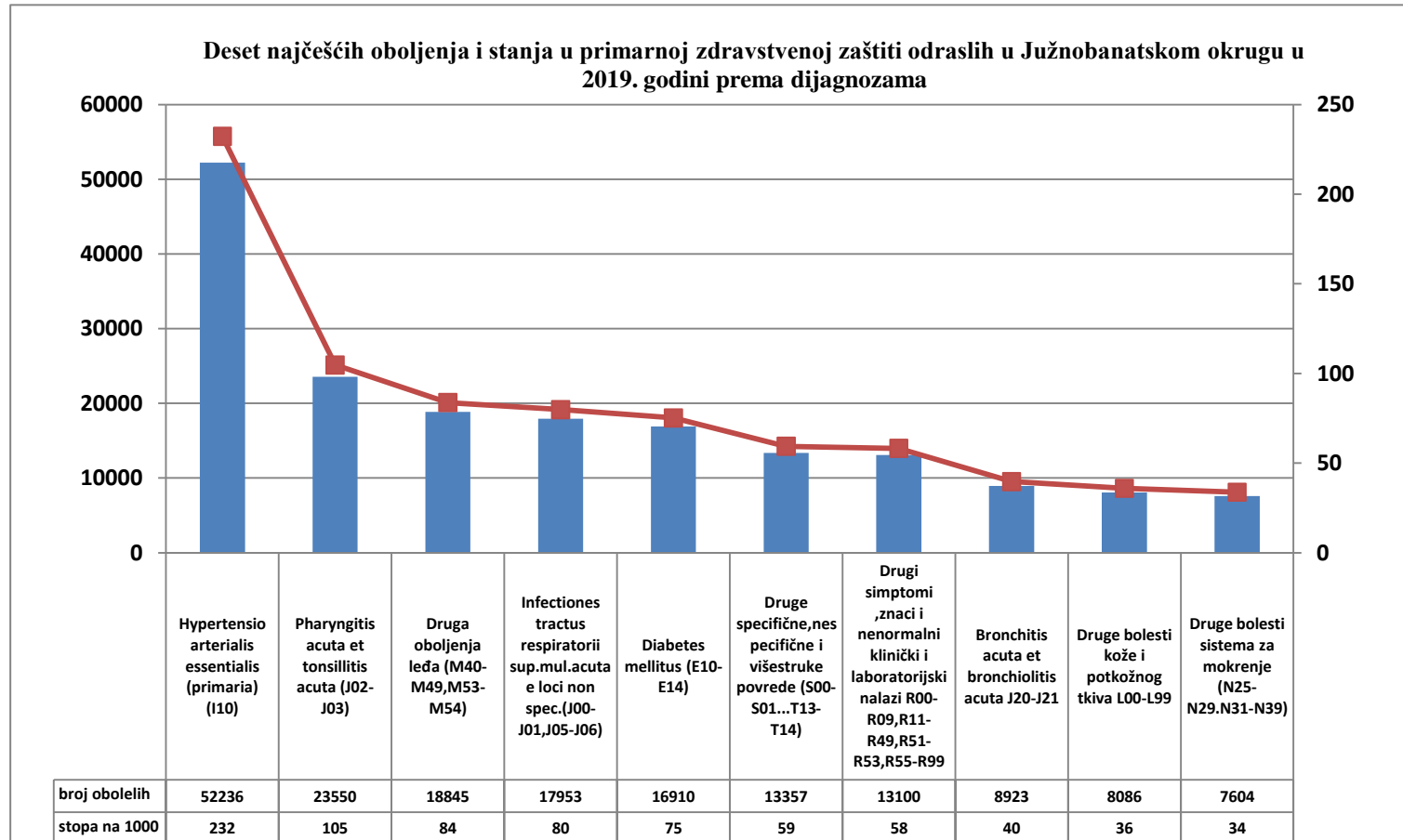
Tabela 39.-nastavak 5

XIX.	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIIH FAKTORA	S00-T8	19117
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	78
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	150
273	Fractura femoris	S72	168
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	1013
275	Fracturae regionum corporis multiplicium	T02	1
276	Specifična i višestruka ugučuća, rascepi i utišnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	1501
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	149
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	52
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	18
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	50
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	13357
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	864
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	587
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	31
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	19
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	391
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na	T79-T88	258
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	430
GRUPA XIX.	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKLAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	34163
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	20253
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	6513
293	Kontracepcija	Z30	1
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	96
296	Nega i pregled posle porođaja	Z39	4
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdravstvene zaštite	Z40-Z54	362
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	6934

Grafikon 21.



Grafikon 22.



**Zdravstvena zaštita stanovništva
u službama hitne
medicinske pomoći**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA STANOVNIŠTVA U SLUŽBAMA HITNE MEDICINSKE POMOĆI

Hitnu medicinsku pomoć u domovima zdravlja, na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružalo je u 2019. godini 49 doktora medicine, od kojih su 16 specijalisti (33%), dok je 4 doktora medicine na specijalizaciji i 79 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom. Delatnost hitne medicinske pomoći u domovima zdravlja u Plandištu i Opovu obavljaju stručni timovi u službi opšte medicine, te su njihove usluge prikazane u Izveštaju službe opšte medicine. U proseku 1 tim (1 doktor medicine i 1,6 sestara), pružao je hitnu medicinsku pomoć za 5699 stanovnika.

U 2019. godini prosečno svaki peti stanovnik Južnobanatskog okruga je koristio usluge doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga doktora medicine bila je praćena sa 0,9 usluga medicinskih sestara (injekciona terapija, previjanje ili neka druga intervencija).

U 2019. godini prosečno kod svakog šesnaestog stanovnika Južnobanatskog okruga, služba hitne medicinske pomoći je obavila kućnu posetu, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga u kućnoj poseti doktora medicine bila je praćena sa 1,9 usluge medicinskih sestara zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Posmatrajući odnos kućnih poseta i usluga doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći u ordinaciji, uočava se da je u 2019. godini, na teritoriji Južnobanatskog okruga, bilo 3 puta više usluga doktora medicine u ordinaciji od kućnih poseta.

ZDRAVSTVENI RADNICI U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 40.

OPŠTINE	Medicinski radnici									
	Lekari				sa višom spremom		sa srednjom spremom		sa nižom spremom	mesta-punktovi
	Ukupno	opšte medicinske	na specijalizaciji	specijalisti	ukupno	od toga med. sestre-tehničari	ukupno	od toga med. sestre-tehničari		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
UKUPNO	49	29	4	16	3	3	76	76	12	7
ALIBUNAR	3	3					5	5		1
BELA CRKVA	4	3	1				4	4		1
VRŠAC	7	6		1	2	2	14	14	12	1
KOVAČICA	5	1		4			9	9		1
KOVIN	8	6		2	1	1	9	9		1
OPOVO	3	1		2			5	5		1
PANČEVO	19	9	3	7			30	30		1

BROJ POSETA U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 41.

Opština	P. O. S. E. T. E								
	radi sistematskih pregleda	radi periodičnih pregleda	radi kontrolnih pregleda	patronaže	u ordinaciji kod:			kućne	
					lekara		ostalih med. radnika	lekara	ostalih med. radnika
					ukupno	od toga prve			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
UKUPNO	0	0	0	0	54469	54469	56815	16824	31408
Alibunar					6565	6565	5840	454	478
Bela Crkva					4020	4020	12960	120	120
Vršac					5212	5212	3806	3763	4831
Kovačica					6930	6930	6930		
Kovin					7712	7712	7712	1578	1578
Opovo					4164	4164	4164	1295	1295
Pančevo					19866	19866	15403	9614	23106

**Zdravstvena zaštita u službama
polivalentne patronaže**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE

U službama polivalentne patronaže, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2019. godini, radilo je 48 polivalentnih patronažnih sestara, koje su raspoređene na 31 punkt, u 8 opština. U 3 zdravstvene ustanove (domovi zdravlja u Pančevu, Vršcu i Alibunaru) postoje razvijene službe polivalentne patronaže, dok se u ostalim domovima zdravlja delatnost polivalentne patronaže organizovano obavlja u službama opšte medicine, ali se podaci o obavljenoj delatnosti u ovoj oblasti dostavljaju na propisanom Izveštaju o radu službe polivalentne patronaže.

Svaka patronažna sestra obezbeđivala je ovaj vid zdravstvene zaštite za 5.818 stanovnika. Prosečan broj godišnjih poseta po sestri iznosio je 1100, odnosno oko 3 poseta po sestri dnevno. Ova služba ostvarila je (49%) svoga rada kroz posete porodici, a ostale aktivnosti kroz zdravstveno-vaspitni rad u zajednici (51%).

Prilikom poseta porodici, prioritet je dat osetljivim populacionim grupacijama kao što su: trudnice, babinjare i novorođena deca, odojčad, mala i predškolska deca (od 2 i 4 godine starosti), stari preko 65 godina, izbegla i prognana lica, hendikepirana i invalidna lica, kao i osobe obolele od oboljenja koja su od posebnog socijalno-medicinskog značaja (oboleli od tuberkuloze, šećerne bolesti sa akcentom na insulin zavisne bolesnike itd.). Zdravstveno-vaspitni rad u zajednici, služba polivalentne patronaže je obavljala u okviru realizacije postojećih specifičnih zdravstveno-vaspitnih programa sa standardizovanim zdravstveno-vaspitnim sadržajima. Ovi sadržaji su usklađeni sa zdravstveno-vaspitnim potrebama određenih populacionih grupa ili zajednice.

**ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI I BROJ PUNKTOVA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 42

Rečni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI			BROJ PUNKTOVA	OBUHVAĆENO DOMACINSTVA
		UKUPNO	OD TOGA			
			VIŠA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA		
0	1	2	3	4	5	6
	UKUPNO	48	20	28	31	32803
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	4	1	3	10	1707
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	1	2	3	2810
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	8	1	7	1	8850
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	5	2	3	1	3901
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	7	3	4	4	5028
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2	1	1	4	939
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	17	10	7	7	9242
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1	1	1	326

**BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE PREMA KATEGORIJI KORISNIKA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 43.

Redni broj	VRSTA POSETE	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU									
			ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	ŽENE	UKUPNO:	14972	476	1224	3974	903	1975	443	5638	339	
		TRUDNICE	1397	33	134	344	123	207	81	428	47	
		PORODILJE I BABINJARE	10999	438	731	2403	780	1026	362	4985	274	
		POSLE PREKIDA TRUDNOĆE	20					20				
		OSTALIM ŽENAMA	2556	5	359	1227		722		225	18	
2	ODOJČAD	UKUPNO	14178	559	333	3192	1161	1411	529	6643	350	
		PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOJČADI	SVEGA	4201	212	238	817	356	404	149	1917	108
			do 6 dana	1725	39	116	334	165	165	45	810	51
			7-14 dana	321	24		62	17	37	29	145	7
			15-29 dana	70	22		6	8	14	4	16	
			1-2 meseca	598	19		48	72	89	28	302	40
			3-5 meseci	901	36	72	322	45	40	30	347	9
			6-11 meseci	586	72	50	45	49	59	13	297	1
3	DECA	UKUPNO	5128	133	200	651	345	620	130	2903	146	
		PRVE POSETE PREMA STAROSTI DECE	SVEGA	4190	133	200	617	345	526	130	2093	146
			1-2 godine	1933	69	45	314	170	200	51	1028	56
			3-5 godina	1813	61	125	243	175	236	79	830	64
			6 i više godina	444	3	30	60		90		235	26

BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 44.

Redni broj	OBOLJENJA	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU							
			ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRSAC	KOVACICA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	UKUPNO	15897	1389	1060	3170	2297	2313	261	4666	741
1	TUBERKULOZA	5					1	1	3	
2	DUŠEVNA BOLEST	314	21	40	7		88		131	27
3	MALIGNO OBOLJENJE	896	74	34	105	241	165	28	222	27
4	ŠEĆERNA BOLEST	2394	346	159	481	319	480	96	302	211
5	ENDEMSKA NEFROPATIJA	0								
6	MIŠIĆNA DISTROFIJA	136	19		61	31	2	1	22	
7	KARDIOVASKULARNO OBOLJENJE	5015	186	111	2188	407	859	72	722	470
8	ALKOHOLIZAM	24		8			7	3		6
9	OSTALO	6897	743	612	305	1299	674		3264	
10	ZBOG SOCIJALNIH PRILIKA	87		43	23		19	2		
11	ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	74		46			18	10		
12	ŠKOLAMA ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	55		7				48		

**Stomatološka
Zdravstvena zaštita**

STOMATOLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Stomatološka zdravstvena zaštita se pruža u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u kojima je u 2019. godini, angažovano 55 doktora stomatologije, od kojih je 21 specijalista (38%), dok su 3 doktora stomatologije na specijalizaciji i 26 zubnih tehničara i 62 zubnih asistenata.

Jedan stomatolog obezbeđivao je stomatološku zdravstvenu zaštitu za 5063 stanovnika Južnobanatskog okruga.

U 2019. godini svaki drugi stanovnik Južnobanatskog okruga se obratio doktoru stomatologije zbog dijagnostike i lečenja zuba, sa u proseku 0,6 poseta. Godišnja opterećenost stomatologa iznosi 3155 posete, dnevna opterećenost 14 poseta tj. 1,8 poseta na sat.

U okviru ovih poseta izvršeno je 24377 stavljanja definitivnog ispuna zuba, odnosno kod svakog 11. stanovnika Južnobanatskog okruga je plombiran 1 zub (u proseku 0,08 plombiranih zuba po jednom stanovniku: kod svakog 8-og deteta predškolskog uzrasta plombiran je 1 zub, kod svakog trećeg školskog deteta i svakog 22-og odraslog).

Ekstrahovano je ukupno 20506 zuba, odnosno svakom četrnaestom stanovniku je izvađen jedan zub (u proseku 0,07 izvađenih zuba po stanovniku: svakom 12. predškolskom, svakom 5. školskom detetu i svakom 18. odraslom stanovniku).

U okviru standarda stomatološke zaštite izvršeno je 2492 protetskih radova (od pokretnih proteza: 1370 totalnih i 932 parcijalnih proteza, kao i 190 fiksnih proteza), što znači da je svakom 91. stanovniku Južnobanatskog okruga starijem od 18 godina urađen neki od ovih radova.

Za populaciju dece od 7-18 godina urađeno je 2124 ortodontska aparata, odnosno svakom 16. detetu.

Najčešći razlog obraćanja doktoru stomatologije su druge bolesti usne duplje i potpornih struktura (53,48%), zatim zubni karijes (42,82%) i druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (3,7%).

ZDRAVSTVENI RADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI ZA ZAŠTITU I LEČENJE ZUBA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 45.

R. br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI									MESTA PUNKTOVI
		STOMATOLOZI				ZUBNI TEHNIČARI		ZUBNI ASISTENTI		RENTGEN TEHNIČARI	
		UKUPNO	ZUBNI LEKARI	ZUBNI LEKARI NA SPECIJALIZACIJI	ZUBNI LEKARI SPECIJALISTI	UKUPNO	OD TOGA VIŠA SREMA	UKUPNO	OD TOGA SREBNJA SREMA		
0.	1.	3.	4.	5.	6.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
	UKUPNO	55	31	3	21	26	0	62	62	1	58
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	4	4			7					10
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	2	1		3		1	1		3
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	8	5		3	2		11	11		7
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	6	5		1	2		7	7		7
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	6	2		4	5		5	5		10
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2	1		1			2	2		3
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	24	10	2	12	7		34	34	1	16
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	2					2	2		2

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 46.

Redni broj	ZDRAVSTENA USTANOVA	OBLAŠT ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE		BROJ ZAVRŠENIH RADOVA													
			UKUPNO	OD TOGA		PLOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROFETSKI RADOVI				ORTODONCIJA			LEČENJE MEKIH DELOVA USNE SUPLINE	
				PRVE	SERIJSKE	BEZ LEČENJA	SA LEČENJEM	VAĐENJE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKRETNÉ PRÓTEZE		FIKSNE PRÓTEZE		PRVI PREGLEDI	ORTODONSKÉ TERAPIJSKE INTERVENCIJE	POKRETNI APARATI		FIKSNI APARATI
										TOTALNE	PARCIJALNE	KRUNICE	ČIŠĆENJE PRÓTEZA					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
UKUPNO	SVEGA	173498	61263	43146	18237	6140	20506	13552	1370	932	177	13	2185	11756	1944	180	20776	
	PREDŠKOLSKA DECA	23696	7722	9433	1867	323	1425	1090	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2731
	ŠKOLSKA DECA	98623	27407	29988	9000	2903	6384	5184	0	0	0	0	2183	11756	1944	180	9756	
	ODRASLI	51179	26134	3725	7370	2914	12697	7278	1370	932	177	13	2	0	0	0	0	8289
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	SVEGA	5702	5410	1364	1245	22	943	11	158	66	0	0	0	0	0	0	594
		PREDŠKOLSKA DECA	460	453	381	60		15										136
		ŠKOLSKA DECA	2285	2249	982	534	5	182										363
		ODRASLI	2957	2708	1	651	17	746	11	158	66							95
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	SVEGA	3678	936	1549	450	330	1081	4475	119	16	45	0	0	0	0	0	1608
		PREDŠKOLSKA DECA	283	54	154	44	17	24	227									143
		ŠKOLSKA DECA	1186	484	1369	254	192	220	3337									1366
		ODRASLI	2209	398	26	152	121	837	911	119	16	45						99

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 46.-nastavak 1

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	OBLAŠT ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE						BROJ ZAVRŠENIH RADOVA									
			UKUPNO	OD TOGA		PLÓMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKI RADOVI				ORTODONCIJA				LEČENJE MEKIH DELOVA OSNE SUPPLNE
				PRVE	SERIJSKE	BEZ LEČENJA	SA LEČENJEM	VAŽNE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKREĆNE PROTEZE		FIKSNE PROTEZE		PRVI PREGLEDI	ORTODONSKE INTERVENCIJE	POKREĆNI APARATI	FIKSNI APARATI	
										TOTALNE	PARTIJALNE	KRUNICE	GLUKSNIH PROTEZA					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	SVEGA	17176	5907	6001	1774	324	2777	212	204	86	0	0	161	2420	439	0	659
		PREDŠKOLSKA DECA	1200	598	272	215	16	322	7									38
		ŠKOLSKA DECA	12046	3031	5729	1150	221	1188	19					159	2420	439		294
		ODRASLI	3930	2278		409	87	1267	186	204	86			2				
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	SVEGA	13281	3425	1197	1695	1127	1904	92	220	69	0	0	49	2154	52	0	556
		PREDŠKOLSKA DECA	781	250	330	46	51	115	21									35
		ŠKOLSKA DECA	7758	1501	856	530	512	382	28					49	2154	52		338
		ODRASLI	4742	1674	11	1119	564	1407	43	220	69							183
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	SVEGA	22138	14557	8042	1860	942	2760	193	257	157	0	0	328	1627	600	72	3622
		PREDŠKOLSKA DECA	2520	1980	2117	189	52	164	23									483
		ŠKOLSKA DECA	10399	7057	5590	844	529	909	42					328	1627	600	72	2173
		ODRASLI	9219	5520	335	827	361	1687	128	257	157							966

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 46.-nastavak 2

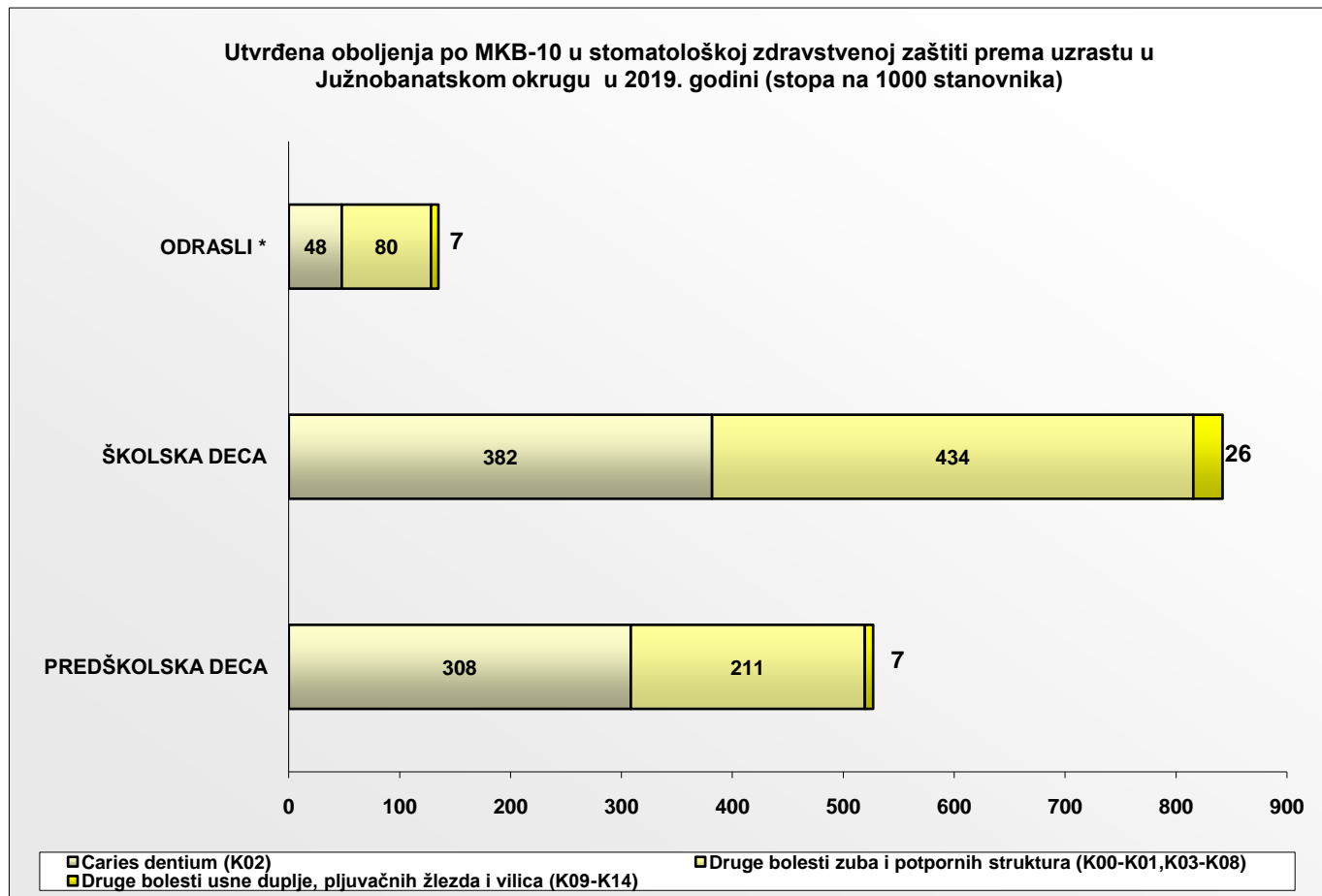
Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	OBLAST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE		BROJ ZAVRŠENIH RADOVA														
			UKUPNO	OD TOGA		PELOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKI RADOVI				ORTODONCIJA				LECENJE MEKIH DELOVA USNE SUPRAINE	
				PRVE	SERIJSKE	BEZ LEČENJA	SA LEČENJEM	VAĐENJE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKREĆNE PROTEZE		FIKSNE PROTEZE		PRVI PREGLEDI	ORTODONSKE TERAPIJSKE INTERVENCIJE	POKREĆNI APARATI	FIKSNI APARATI		
										TOTALNE	PARCIJALNE	KRUNICE	ČELIČNIH PROTEZA						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	SVEGA	2703	1596	1107	808	363	783	10	0	76	41	0	0	0	0	0	155	
		PREDŠKOLSKA DECA	278	185	93	75	31	48											35
		ŠKOLSKA DECA	1108	927	181	485	241	208											60
		ODRASLI	1317	484	833	248	91	527	10		76	41							60
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	SVEGA	106853	27656	23605	9764	2613	9534	8559	412	462	91	13	1647	5555	853	108	13508	
		PREDŠKOLSKA DECA	18030	4077	6029	1207	136	712	812										1861
		ŠKOLSKA DECA	62985	11451	15057	4918	878	3169	1758					1647	5555	853	108		5137
		ODRASLI	25838	12128	2519	3639	1599	5653	5989	412	462	91	13						6510
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	SVEGA	1967	1776	281	641	419	724	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74	
		PREDŠKOLSKA DECA	144	125	57	31	20	25											
		ŠKOLSKA DECA	856	707	224	285	325	126											25
		ODRASLI	967	944		325	74	573											49

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA-STANJA U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 47.

R. br.	OBOLJENJA - STANJA	UKUPNO	OD TOGA PREMA UZRAŠTU:		
			PREDSKOLSKA DECA	ŠKOLSKA DECA	ODRASLI
0.	1.	2.	3.	4.	5.
	UKUPNO	71056	9418	31088	30550
1	Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01,K03-K08)	38007	3772	16022	18213
2	Caries dentium (K02)	30429	5513	14092	10824
3	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	2620	133	974	1513

Grafikon 23.



* Odrasli pacijenti ostvaruju stomatološku zdravstvenu zaštitu u skladu sa pravima iz obaveznog osiguranja u znatno manjem obimu od dece

**Zdravstveno
vaspiti ni rad**

ZDRAVSTVENO VASPITNI RAD

Programski zdravstveno-vaspitni rad u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2019. godini realizovali su doktori medicine, doktori stomatologije, medicinske sestre-tehničari, polivalentne patronažne sestre i zdravstveni saradnici.

Zdravstveno-vaspitni rad sprovodio se u svim službama domova zdravlja i Zavodu za javno zdravlje, a pre svega u službama za zdravstvenu zaštitu male i predškolske dece, školske dece i omladine, žena, odraslih, radno aktivnog stanovništva, stomatološkim službama (posebno u preventivnoj i dečijoj stomatologiji), polivalentnim patronažnim službama, dispanzerima za mentalno zdravlje i dr.

Najčešće je korišćen individualni metod rada kroz planirani razgovor u ordinacijama doktora medicine i u savetovalištima.

U okviru grupnih metoda rada u užem smislu (rad u velikoj i maloj grupi), posebna pažnja je posvećena pitanjima higijensko-dijetetskog režima, planiranja porodice, ranog otkrivanja raka, hroničnim nezaraznim oboljenjima, zaraznim bolestima, AIDS-u itd.

U okviru predavanja dominirali su sadržaji o ishrani, higijeni, vakcinacijama, zdravim stilovima života, bolestima zavisnosti (alkoholizam, narkomanija, pušenje).

Od zdravstveno-vaspitnih sredstava korišćeni su: agitke, plakati, crteži. Organizovani prikaz izložbi kao metod rada, najviše je korišćen u osnovnim školama. Mas-mediji su korišćeni u većim opštinama (Pančevo, Vršac, Kovin, Kovačica, Bela Crkva).

ZDRAVSTVENO-VASPITNI RAD OSTVAREN U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 48.

R.br.	VRSTA POSETE	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU							
			ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	UKUPNO	500	52	24	100	80	79	18	132	15
med. radnici	doktori medicine	192	18	9	35	32	27	8	55	8
	viša stručna sprema	45	2	1	6	6	4	1	24	1
	srednja stručna sprema	263	32	14	59	42	48	9	53	6
1	UKUPNO	3495	135	265	365	382	123	510	1592	123
	O VAKCINACIJAMA	566	33	6	79	21	38	82	303	4
	O ISHRANI	995	16	42	85	102	33	155	495	67
	O HIGIJENI	1165	30	30	94	102	46	165	676	22
	OSTALO	769	56	187	107	157	6	108	118	30
2	UKUPNO	10420	312	298	346	1056	1725	2946	3661	76
	KONSULTACIJE	481		20	66	88		30	255	22
	PLANIRANJE PORODICE	617	6	15	63	32	7	120	359	15
	HIGIJENSKO DIJETETSKI REŽIM	2986	48	110	72	272	725	375	1363	21
	RANO OTKRIVANJE RAKA	1429	62	30	70	323	114	250	568	12
	OSTALO	4907	196	123	75	341	879	2171	1116	6
3	UKUPNO	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PRVA POMOĆ	0								
	SPREMANJE HRANE	0								
	DEMONSTRACIONE KUHINJE ZA ODOJČAD	0								
	NEGA ODOJČADI I MALE DECE	0								
	OSTALI	0								

Dermatovenerološka Zdravstvena zaštita

DERMATOVENEROLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Dermatovenerološku zdravstvenu zaštitu stanovnicima Južnobanatskog okruga, obezbeđivale su 3 zdravstvene ustanove (dve opšte bolnice i jedan dom zdravlja). Na pružanju ovog vida zdravstvene zaštite na primarnom nivou angažovani su u DZ Kovin 1 doktor medicine-specijalista dermatovenerologije i 1 medicinska sestra-tehničar srednje stručne spreme.

U 2019. godini ukupno je u Domu zdravlja Kovin ostvareno 4.009 poseta, od toga 1.976 prvih poseta kod specijaliste dermatovenerologa.

Godišnja opterećenost lekara iznosi 3.963 poseta, dnevna opterećenost je 18 poseta, odnosno oko 2 posete na sat.

U ovoj oblasti u Domu zdravlja Kovin registrovano je prosečno 61 oboljenje na 1.000 stanovnika. Bolesti kože i potkožnog tkiva čine 66% svih utvrđenih oboljenja. Na drugom mestu nalaze se zarazne bolesti i parazitarne bolesti sa 17% od svih utvrđenih oboljenja u oblasti dermatovenerološke zdravstvene zaštite.

ZDRAVSTVENI RADNICI U DERMATOVENEROLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 49.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI									NEMEDICINSKI RADNICI			MESTA PUNKTOVI		
		SVEGA	LEKARI			SVEGA	VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		SVEGA	NIZA STRUČNA SPREMA	UKUPNO		SOCIJALNI RADNICI	OSTALI
			OD TOGA				OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI								
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJU	SPECIJALISTI											
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	UKUPNO	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1			1			1	1						1	

**BROJ POSETA U SLUŽBI DERMATOVENEROLOŠKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DOMU ZDRAVLJA KOVIN U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 50.

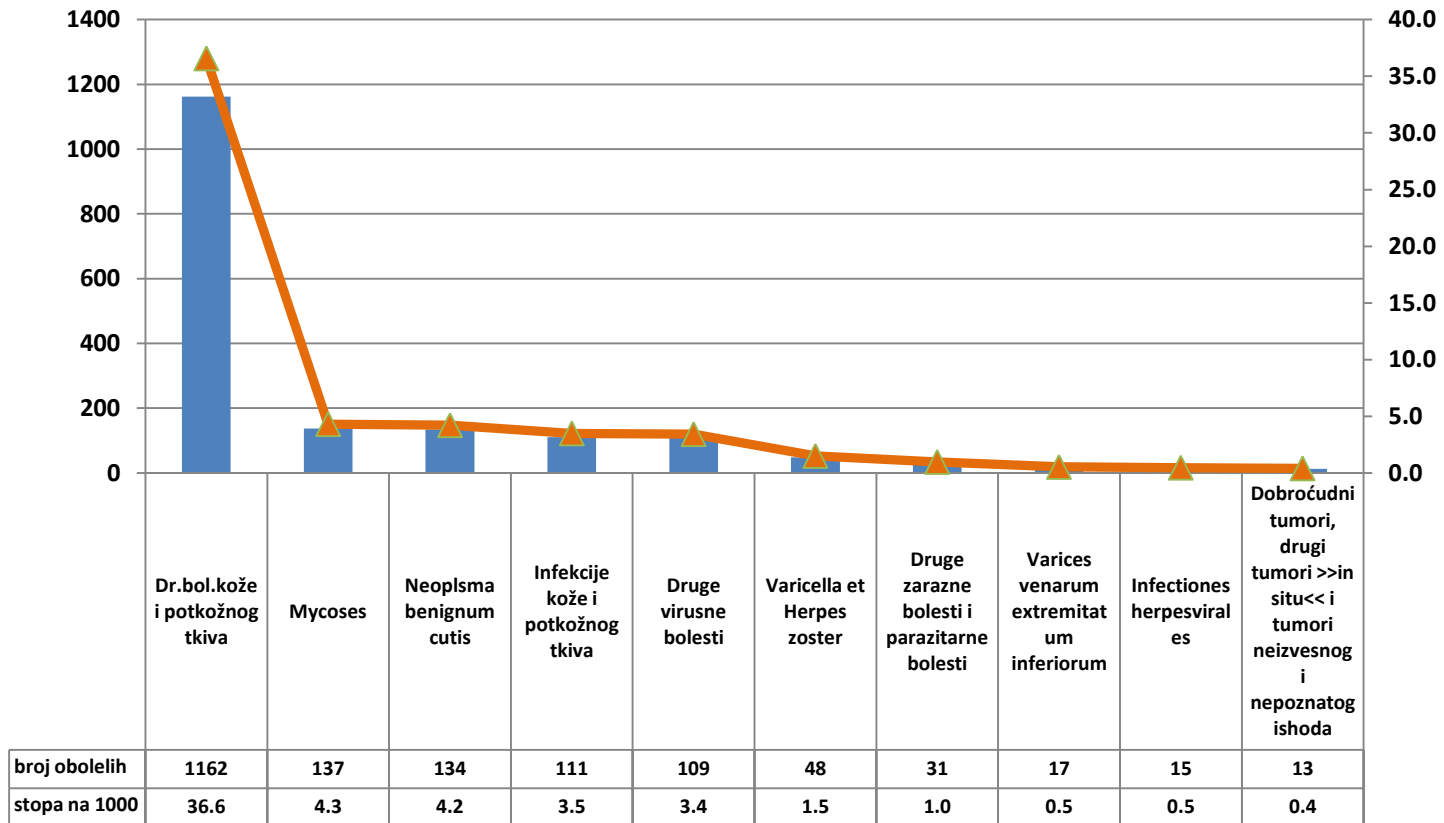
R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U ORDINACIJI			KOD SOCIJALNOG RADNIKA
		KOD LEKARA		KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	
		UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE		
0.	1.	2.	3.	4.	
	UKUPNO:	3963	1935	2167	0
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	3963	1935	2167	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U SLUŽBI ZA
DERMATOVENEROLOŠKE BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 51.

Š. br.	MORBIDITETNA LISTA (MKE - IČ)	ŠIFRA	SVUKA
	UKUPNO	A00 - T98	1917
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	340
033	Infectiones herpesvirales	B00	15
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	48
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	109
042	Mycoses	B35-B49	137
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	31
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	156
063	Neoplasma malignum hepatis et ductum biliarium intrahepaticorum	C22	6
071	Neoplasma malignum cutis aliud	C44	1
073	Neoplasma malignum mammae	C50	2
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	134
096	Dobročudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	13
GRUPA III	BOLESTI KRVIL I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI HEMOSTAZA	D50-D89	1
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	1
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOLKA OKA	H00-H59	1
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	1
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	21
157	Atherosclerosis	I70	3
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	17
163	Haemorrhoides	I84	1
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	2
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	2
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L99	1273
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	111
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	1162
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEŽVNOG TKIVA	M00-M199	12
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	6
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	1
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	1
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	1
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	2
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	1
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	16
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	2
218	Hyperplasia prostatae	N40	3
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	8
223	Bolesti dojke	N60-N64	2
225	Cervicitis uteri	N72	1
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	1
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	1
GRUPA XIX	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	15
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	12
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	3
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UČINJU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	79
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	79

Deset najčešćih oboljenja i stanja u dermatološkoj zdravstvenoj zaštiti u Južnobanatskom okrugu u 2019. godini prema dijagnozama



Antituberkulozna zdravstvena zaštita

ANTITUBERKULOZNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Antituberkulozna zdravstvena zaštita stanovnika Južnobanatskog okruga organizovana je u okviru rada antituberkuloznih službi u jednom domu zdravlja i u Dispanzeru za plućne bolesti sa dnevnom bolnicom koji pripada Specijalnoj bolnici za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" u Beloj Crkvi.

Antituberkuloznu zdravstvenu zaštitu obezbeđivalo je 2 doktora medicine specijalista pneumoftiziologije i 3 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom.

Tokom 2019. godine obavljeno je 4.281 poseta kod doktora medicine u ordinaciji. Svaka poseta doktoru medicine praćena je sa laboratorijskom uslugom, a na 2,2 poseta korišćena je rendgen dijagnostika. Godišnja opterećenost lekara iznosi 1.058 poseta, dnevna opterećenost 5 poseta i 0,6 poseta na sat.

U 2019. godini registrovane su 2 novoobolele osobe od aktivne tuberkuloze, pri čemu je kod oba obolela dijagnostikovana tuberkuloza respiratornog sistema.

Od aktivne tuberkuloze na kraju 2019. godine ukupno je registrovano 7 obolelih u Južnobanatskom okrugu (0,71 lica na 100.000 stanovnika). Dominantno oboljenje je tuberkuloza respiratornog sistema koja čini 100% svih registrovanih bolesnika. Od ukupnog broja obolelih od tuberkuloze respiratornog sistema 100% su bili BK pozitivni.

**ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 52.

Opština	Medicinski radnici									Mesto-punktovi
	ukupno	Iekari			sa visom spremom		sa srednjom spremom		sa nižom spremom	
		opšte medicinske	na specijalizaciji	specijalisti	ukupno	od toga medic. sestre tehničari	ukupno	od toga medic. sestre tehničari		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
UKUPNO	2	0	0	2	1	1	2	2	0	2
Alibunar	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1
Bela Crkva	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1

**BRJ POSETA U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 53.

1.	POSETE U ORDENACIJU		DIJAGNOSTIČKE USLUGE										
	KOD LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	UKUPNO RENDGEN DIJAGNOSTIKA	OD TOGA				UKUPNO LABORATORIJA	OD TOGA				
				RADIO SKOPSKI PREGLEDI	RADIOGRAFIJA		RADIO FOTOGR. RUFINSKI PREGLEDI		BK KULTURA	BK REZISTENCIJA	TUBERKULNSKI TEST	OSTALE LABORATORISKE USLUGE	
					STANDARDNA	TOMOGRAFIJA							
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	
Ukupno	4281	44	1951	13	1846	0	0	7667	81	81	0	0	7505
Južnobanatski okrug	4281	44	1951	13	1846	0	0	7667	81	81	0	0	7505

**KRETANJE BOLESNIKA SA AKTIVNOM TUBERKULOZOM REGISTROVANIH U ANTITUBERKULOZNOJ
ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 54.

Evidencija obolelih lica		Ukupno	TBC respiratornog		TBC ekstrarespiratornog sistema					
			svoga	od toga BK pozitiv.	svoga	meningitis	iregularna	limfoglandularna	OAT	ostali oblici
			1	2	3	4	5	6	7	8
Stanje 31. decembra prethodne godine		1	1	1	0	0	0	0	0	0
Upisani u toku godine	Ukupno	2	2	2	0	0	0	0	0	0
	Novootkriveni	2	2	2	0	0	0	0	0	0
	Recidivi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Doseljeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ispisani u toku godine	Ukupno	3	3	0	0	0	0	0	0	0
	Prešli u inaktivni oblik	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Odseljeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Umrli	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Izgubljeni iz evidencije	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31. decembra tekuće godine		0	0	0	0	0	0	0	0	0

Negativizirani

8	0
---	---

Ukupan broj hroničara (stanje 31. decembra tekuće godine)

BROJ NOVOOTKRIVENIH LICA OD AKTIVNE TUBERKULOZE REGISTROVANIH U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PREMA DOBNIM GRUPAMA I POLU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 55.

STAROST	Ukupno		TBC respiratornog sistema		TBC ekstrarespiratornog sistema	
	muški	ženski	muški	ženski	muški	ženski
Ukupno	1	2	3	4	5	6
0 godina						
.1-4						
.5-9						
.10-14						
.15-19						
.20-24						
.25-29						
.30-34						
.35-39						
.40-44						
.45-49						
.50-54						
.55-59						
.60-64						
.65-69						
70 i više	1	1	1	1		
Nepoznato						

**BROJ NOVOOTKRIVENIH LICA OD AKTIVNE TUBERKULOZE REGISTROVANIH U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE
ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PREMA DOBNIM GRUPAMA I POLU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 56.

Razdijelo	STAROST	UKUPNO TBC		TBC RESPIRATORNOG SISTEMA								TUBERKULOZA EKSTRARESPIRATORNOG SISTEMA											
		muški	ženski	SVEGA		MINIMALNA		SREDNJE PROŠIRENA		VEOMA PROŠIRENA		SVEGA		MENINGITIS		UROGENE TALNE		LIMFOGLANDULARNA		OAT		OSTALI OBlici	
				M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	UKUPNO	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1	0-4 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	5-9 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	10-14 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	15-19 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	20-24 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	25-29 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	30-34 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	35-39 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	40-44 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
19	45-49 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	50-54 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12	55-59 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13	60-64 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14	65-69 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15	70 i više godina	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

**Zdravstvena zaštita u službama
za fizikalnu medicinu i
rehabilitaciju**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA ZA FIZIKALNU MEDICINU I REHABILITACIJU

Fizikalna medicina i rehabilitacija je na teritoriji Južnobanatskog okruga, organizovana u okviru 3 doma zdravlja i 1 opštoj bolnici. Na ovim poslovima u 2019. godini je angažovano 9 doktora medicine od toga je 78% specijalista i 33 medicinska radnika sa višom i srednjom stručnom spremom.

Jedan tim zdravstvenih radnika (1 doktor medicine i 4 fizioterapeuta) obezbeđuje ovaj vid zaštite za oko 31031 stanovnika. U toku godine bilo je ukupno 24261 poseta, od toga 13472 prvih poseta i 269714 poseta kod ostalih medicinskih radnika. Godišnja prosečna opterećenost lekara iznosi 2696 posete, dnevna opterećenost 12 poseta i prosečno oko 1,5 poseta na sat.

Tokom 2019. godine svaki 21 stanovnik Južnobanatskog okruga je prosečno jednom posetio doktora medicine radi prvog pregleda i dva radi kontrole.

Od ukupnog broja evidentiranih lica sa završenim lečenjem 51% je osposobljeno za ranija zanimanja.

U lečenju pacijenata najčešće je primenjivana kineziterapija i fizioterapija.

ZDRAVSTVENI RADNICI I MESTA U SLUŽBI REHABILITACIJE NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2019. GOD

Tabela 57.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								Nemedicinski radnici					
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		sa nižom spremom	ukupno	psiholozi	socijalni radnici	ostali	Mesto-punktovi
		ukupno	OD TOGA			ukupno	OD TOGA MEDIČIN SKE SESTRE TEHNIČA RI	ukupno	OD TOGA MEDIČIN SKE SESTRE TEHNIČA RI						
			Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti										
01	0	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
UKUPNO		9	0	1	8	37	3	7	3	0	2	0	0	2	6
1	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	1			1	2		1							1
2	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1			1	7		1							1
3	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1			1	3	3								2
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1			1	3		3	1						1
5	OPŠTA BOLNICA PANČEVO	5		1	4	22		2	2		2			2	1

BROJ POSETA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 58.

Opština	P O S E T E			
	u ordinaciji kod:			ostali med.radnici
	lekara		kod ostalih med.radnika	
	ukupno	od toga prve		
0	1	2	3	4
UKUPNO	28610	16784	28167	141
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	4637	1662	46014	
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	4894	3655	26970	
DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2337	1057	28668	
DOM ZDRAVLJA KOVIN	3799	2642	54024	
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	12943	7768	125981	

BROJ LEČENIH LICA I ISHOD LEČENJA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 59.

Opština	primljeno na ambulantno lečenje		STANJE PRI UPISU										
	medicinska rehabilitacija	profesionalna rehabilitacija	broj lica sa završenim lečenjem	osposobljeno za ranije zanimanje		predloženo za prekvalifikaciju		osposobljeno za svakodnevne aktivnosti		stanje nepromenjeno		napustilo lečenje	
				ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.
UKUPNO	16128	0	12989	5489	0	400	0	5930	36	946	0	188	0
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	2222		1168	652				508		8			
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	2697		1032	432				452		98		50	
DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1054		1040	576				257		193		14	
DOM ZDRAVLJA KOVIN	2241		2165	29		1		2099	36				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	7914		7584	3800		399		2614		647		124	

**BROJ POSETA, LEČENIH LICA I KAPACITET U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I
REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 60.

Opština		Mesta za rehabilitaciju	Lica na rehabilitaciji	Posete
UKUPNO		464	8613	165225
BELA CRKVA	kineziterapija	74	1129	22762
VRŠAC		90	1292	12920
KOVAČICA			426	11962
KOVIN		130	1033	22432
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		170	4733	95149
UKUPNO		433	7289	114172
BELA CRKVA	fizioterapija	83	1093	23252
VRŠAC		120	1179	11790
KOVAČICA			628	16706
KOVIN		70	1208	31592
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		160	3181	30832
UKUPNO		20	1280	30928
BELA CRKVA	terapija radom			
VRŠAC		20	226	2260
KOVAČICA			1054	28668
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				
UKUPNO		0	0	0
BELA CRKVA	hidroterapija			
VRŠAC				
KOVAČICA				
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				
UKUPNO		0	0	0
BELA CRKVA	psihoterapija			
VRŠAC				
KOVAČICA				
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				

**Specijalističko
konsultativna
zdravstvena zaštita**

SPECIJALISTIČKO KONSULTATIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U Južnobanatskom okrugu, specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita je organizovana na svim nivoima zdravstvene zaštite. U domovima zdravlja su to službe u kojima se obavlja delatnost iz različitih specijalističkih grana medicine.

Pri opštim bolnicama se nalaze razvijene specijalističko-konsultativne službe sa širokim spektrom specijalističkih i uže specijalističkih grana medicine, a u domovima zdravlja se nalaze specijalističke ambulante.

Prema vrstama specijalnih bolnica, u njihovim specijalističko-konsultativnim službama rade specijalisti odgovarajuće specijalnosti. Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" u Beloj Crkvi pored specijalističko-konsultativne obavlja i specijalističku delatnost u oblasti antituberkulozne zdravstvene zaštite za stanovništvo ove opštine.

U specijalističko-konsultativnoj zdravstvenoj zaštiti je bilo angažovano 69 doktora medicine (84% su specijalisti) i 225 zdravstvenih radnika sa višom odnosno srednjom stručnom spremom.

Ukupno je ostvareno 507.672 poseta kod doktora medicine. Oko 76% svih poseta se odnosi na užu specijalističko-konsultativnu delatnost, a 24% na posete u okviru urgentne prijemne službe, radiološke i ultrazvučne dijagnostike.

Svakom stanovniku Južnobanatskog okruga, u 2019. godini, prema izveštajnim podacima, u proseku je 1,8 puta pružena specijalističko-konsultativna zaštita.

**ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 61.

Redni broj	Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI								
			LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIŽA STRUČNA SPREMA
			SVEGA	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	UKUPNO	294	69	3	8	58	69	27	156	153	0
1	INTERNA MEDICINA	20	7		1	6	3	1	10	10	
2	KARDIOLOGIJA	3	1			1			2	2	
3	ANESTEZIOLOGIJA	1	1			1					
4	RO I ULTRAZVUK	72	24		4	20	38	7	10	10	
5	HIRURGIJA	3	1			1			2	2	
6	ORTOPEDIJA	5	1			1	1	1	3	3	
7	OFTAMOLOGIJA	5	3			3			2	2	
8	UROLOGIJA	2	1			1			1	1	
9	GASTROENTEROLOGIJA	3	1			1			2	2	
10	DERMATOVENEROLOGIJA	14	6		1	5	2	2	6	6	
11	ORL	2	1			1			1	1	
12	INFEKTIVNO	2	1			1			1	1	

ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 61.-nastavak 1.

Redni broj	Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI									
			LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIŽA STRUČNA SPREMA	
			SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDIČINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDIČINSKE SESTRE TEHNIČARI		
				OPŠTE MEDICINE	NA SPECIALIZACIJU	SPECIALISTI						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
13	URGENTNA MEDICINA	37	5	2	1	2	2	2	2	30	30	
14	SAVETOVALIŠTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	3	1			1	1			1	1	
15	PNEUMOFTIZIOLOGIJA	1	0							1	1	
16	ONKOLOGIJA	7	2			2	1	1	1	4	4	
17	SPEC.KONSULTATIVNA	73	4			4	9	9	9	60	60	
18	PSIHIJARIJA	7	2		1	1	2	2	2	3	3	
19	FIZIKALNA MEDICINA	9	1			1	7			1		
20	SL. ZA SNABDEVANJE KRVLJU.	23	5	1		4	3	2	2	15	13	
21	NEFROLOGIJA	2	1			1				1	1	

BRJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 62.

Redni broj	GRANA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI	UKUPNO		DOM ZDRAVLJA ALBUNAR		DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA		OPŠTA BOLNICA VRŠAC		DOM ZDRAVLJA KOVAČICA		DOM ZDRAVLJA KOVIN		DOM ZDRAVLJA OPOVO		OPŠTA BOLNICA PANČEVO		DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE			
		LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
	UKUPNO	63	507672	2	4637	1	7430	24	141791	2	8633	6	28042	1	0	28	328208	0	0	0	0
1	INTERNA MEDICINA	7	72182	1	3503	1	4660	2	12353	1	3533	2	10071				38062				
2	GASTROENTEROLOGIJA	1	2490					1	2490												
3	KARDIOLOGIJA	1	5972					1	5972												
4	INFEKTOLOGIJA	1	11621					1	2527								9094				
5	ONKOLOGIJA	2	25568					2	7895								17673				
6	ORL	1	29985					1	9360								20625				
7	OFTALMOLOGIJA	3	50043					2	9880			1	5249				34914				
8	ANESTEZIOLOGIJA	1	3412					1	996								2416				
9	HIRURGIJA	1	33425					1	16862								16563				
10	PEDIJARIJA	0	20386						3772								16614				
11	UROLOGIJA	1	23682					1	9080								14602				
12	REHABILITACIJA	1	7450					1	7450												

**BROJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI**

Tabela 62.-nastavak 1.

Redni broj	GRANA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI	UKUPNO:		DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR		DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA		OPŠTA BOLNICA VRŠAC		DOM ZDRAVLJA KONAČICA		DOM ZDRAVLJA KOVIN		DOM ZDRAVLJA OPOVO		OPŠTA BOLNICA PANČEVO		DOM ZDRAVLJA PLANIŠTE	
		LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	20	21
13	GINEKOLOGIJA	0	12982						4422								8560		
14	PSIHIJARIJA	2	18081													2	18081		
15	ULTRAZVUK	1	20371	1	1134		551		8846		2972		2838				4030		
16	RADIOLOGIJA	23	52021				2219	6	18385	1	2128	2	5831	1		13	23458		
17	SAVETOVALIŠTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	1	4053									1	4053						
18	URGENTNA MEDICINA	5	47034													5	47034		
19	ORTOPEDIJA	1	30354					1	10461								19893		
20	DERMATOVENEROLOGIJA	6	26426					2	5968							4	20458		
21	PNEUMOFIZIOLOGIJA	0	10134						1636								8498		
22	SPECIJALISTIČKO KONSULTATIVNA SLUŽBA	4	0													4			
23	NEUROPSIHIJARIJA	0	0																
23	NEFROLOGIJA	1	11069					1	3436								7633		
24	SLUŽBA ZA SNABDEVANJE KRVlju	6	3436					1	3436							5			

Stacionarna zdravstvena zaštita

STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U dve opšte bolnice iz Pančeva i Vršca, kapaciteta od 950 standardnih bolničkih postelja, ostvareno je 29.527 epizoda bolničkog lečenja sa prosečno 6,3 dana boravka po epizodi. Stopa hospitalizacije u ovim bolnicama, odnosno obim njihovog korišćenja u 2019. godini iznosi 90 hospitalizovanih na 1000 stanovnika.

Prosečna zauzetost posteljnog fonda u opštim bolnicama je 49,48%, odnosno 181 dan u godini. Propusna moć bolničkih postelja u toku 2019. godine bila je 28 epizoda lečenja po bolničkoj postelji. U pogledu kadrovske obezbeđenosti, po jednom lekaru bilo je 4 postelje, a po jednoj sestri 1,65 postelja, broj bolnički lečenih bolesnika po lekaru u 2019. godini bio je 116, dok je odnos lekara i sestara bio 1 prema 2,4.

U opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u odnosu na prethodnu godinu broj bolnički lečenih lica je veći za 1,08%, a broj dana hospitalizacije je manji za 10,05%. Lečenje je završeno smrtnim ishodom kod 3,89% hospitalizovanih lica.

Analizirajući bolnički morbiditet, na osnovu individualnih izveštaja koje dostavljaju stacionarne zdravstvene ustanove, može se zaključiti, da je u Opštoj bolnici Vršac najveći broj pacijenata lečen od bolesti mokraćno-polnog sistema, na drugom mestu su bolesti sistema krvotoka, slede bolesti sistema za varenje, potom povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora, a na petom mestu bolesti sistema za disanje.

U Opštoj bolnici Pančevo najveći broj pacijenata lečen je od bolesti mokraćno-polnog sistema, zatim slede tumori, na trećem mestu su bolesti sistema za varenje, slede bolesti sistema krvotoka, a na petom mestu su bolesti sistema za disanje. Kao pokazatelj kvaliteta rada bolnica izračunava se bolnički letalitet koji u 2019. godini iznosi 4,21% za Opštu bolnicu Pančevo i 2,77% za Opštu bolnicu Vršac.

U tri Specijalne bolnice (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Dr Slavoljub Bakalović" iz Vršca, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Kovin" iz Kovina i Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" iz Bele Crkve), kapaciteta od 2100 standardnih bolničkih postelja, ostvareno je 3737 epizoda bolničkog lečenja sa prosečno 100 dana boravka po epizodi.

Prosečna zauzetost posteljnog fonda u specijalnim bolnicama bila je 55% odnosno 202 dana u godini. U pogledu kadrovske obezbedjenosti, po jednom doktoru medicine bilo je 18 kreveta, a po jednoj sestri 4 kreveta.

Broj lečenih pacijenata po jednom doktoru u 2019. godini iznosio je 44. U 2019. godini po jednoj bolničkoj postelji bilo je 2,12 lečenih pacijenta.

U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti "Dr Slavoljub Bakalović" Vršac lečenje se završilo smrtnim ishodom u 21,00% slučajeva. U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti "Kovin" lečenje je završeno smrtnim ishodom u 7,79% slučajeva. U Specijalnoj bolnici za plućne bolesti „Dr Budislav Babić“ lečenje je završeno smrtnim ishodom u 19,94% slučajeva.

ZDRAVSTVENI RADNICI U STACIONARIMA NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2019. GOD

Tabela 63.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI											NEMEDICINSKI RADNICI				
			LEKARI				Farmaceuti	Stomatolozi	Ostali	VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		sa nižom spremom	ukupno	psiholozi	Socijalni radnici	ostali
			SVEGA	Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti				UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	UKUPNO	1456	345	23	80	243	6	0	0	133	117	978	911	10	22	10	7	6
1	SBPB Bela Crkva	52	9	3	1	6	1			6	6	37	37					
2	Opšta bolnica Vršac	276	66	2	16	48	1			18	18	192	174					
3	SBPB Vršac	286	56	1	12	43	1			30	24	200	196	10	13	4	3	6
4	SBPB Kovin	251	44	5	11	28	1			29	21	178	172		9	6	3	
6	Opšta bolnica Pančevo	591	170	12	40	118	2			50	48	371	332				1	

POSTELJE, DANI LEČENJA I KRETANJE LEČENIH BOLESNIKA U OPŠTIM I SPECIJALNIM BOLNICAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 64.

Opština	Postelja	dani lečenja ispisanih bolesnika	stanje u prethodnom izveštajnom periodu	kretanje lečenih bolesnika					stanje na kraju izveštajnog perioda
				upisano u toku tromesečja		ispisano u toku tromesečja			
				ukupno	od toga iz drugih odeljenja	ukupno	od toga	premešteno na druga odeljenja	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
UKUPNO	3050	654010	2680	32191	4391	32110	1688	4287	2761
SBPB Bela Crkva	200	35884	918	877		782	156		1013
Opšta bolnica Vršac	290	46867	71	6282	2023	6273	174	2023	80
SBPB Vršac	900	210440	792	1468	256	1479	311	260	781
SBPB Kovin	1000	232668	598	1489	729	1476	115	729	611
Opšta bolnica Pančevo	660	128151	301	22075	1383	22100	932	1275	276

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠCU U 2019. GODINI

Tabela 65.

Rečun. broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
0	1	2	3	
UKUPNO			5290	41097
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	247	1892
2	GRUPA II	TUMORI	253	2862
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	55	431
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	103	1342
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	10	17
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	42	384
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	85	423
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	76	499
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	581	6042
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	383	2861
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	558	5132

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠCU U 2019. GODINI

Tabela 65.-nastavak 1

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
0	1	2	3	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	169	1094
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	210	3222
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	724	2739
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	502	2406
16	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	10	37
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	7	39
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	256	1682
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	455	5636
20	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	564	2357

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2019. GODINI

Tabela 66.

Redni broj	GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
		Epizode lečenja	DANI
1	2	3	4
	UKUPNO	14407	84501
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	716	4600
2	GRUPA II TUMORI	1343	7928
3	GRUPA III BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	282	2372
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	264	2143
5	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	7	63
6	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	131	1503
7	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	794	2001
8	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	53	449
9	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	1290	12391
10	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	989	9116
11	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	1293	10518

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2019. GODINI

Tabela 66.-nastavak 1

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
1	2	3	4	5
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	512	2404
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	321	3271
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	1976	6543
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA,RAĐANJE I BABINJE	1611	4997
16	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	59	422
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRAMOSOMSKE NENORMALNOSTI	42	336
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	847	5676
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	541	4600
20	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	1336	3168

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PLUĆNE BOLESTI
U BELOJ CRKVI U 2019. GODINI**

Tabela 67.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
1	2	3	4	5
UKUPNO			517	23561
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	30	5051
2	GRUPA II	TUMORI	15	514
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	1	0
4	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	12	2102
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	3	274
6	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	1	8
7	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	2	46
8	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	420	14484
9	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	23	466
10	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	3	347
11	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	7	269

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PSIHIJATRIJSKE BOLESTI
U VRŠCU U 2019. GODINI**

Tabela 68.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
	1.	2.	Epizode lečenja	DANI
	UKUPNO:		1148	207622
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	2	40
1	GRUPA II	TUMORI	41	711
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	1	15
2	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	3	20
3	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	675	194590
4	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	117	2633
5	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	2	267
6	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	6	96
7	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	250	7809
8	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	4	159
11	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	16	199
11	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	2	354
13	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	15	73
14	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	16	696

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PSIHIJATRIJSKE BOLESTI
U KOVINU U 2019. GODINI**

Tabela 69.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode liječenja	DANI
0	UKUPNO		1125	174235
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	6	301
2	GRUPA II	TUMORI	10	550
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	1	82
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	27	3498
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	803	149950
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	53	2128
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	2	13
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	3	19
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	160	6343
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	23	8176
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	11	909
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	1	93
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	10	258
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNOPOLNOG SISTEMA	5	311
15	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	3	22
16	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	3	1000
17	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	4	582

**pobačaji
u zdravstvenim ustanovama**

Svaka trudnoća koja se ne završi porođajem, smatra se prekidom trudnoće. U skladu sa zakonom zdravstvena ustanova u kojoj se vrši prekid trudnoće dužna je da vodi evidenciju i medicinsku dokumentaciju o izvršenim prekidima trudnoće i da propisane izveštaje dostavlja nadležnom zavodu za javno zdravlje.

Prema važećim zakonskim propisima, žena može legalno da izvrši prekid trudnoće bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja ne traje duže od deset nedelja (Član 6. Zakona o postupku prekida trudnoće u zdravstvenoj ustanovi, Sl. glasnik RS br.16/95 i 101/05). Prekid trudnoće se može obaviti samo u za to ovlašćenim zdravstvenim ustanovama.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga prijavljeno je u 2019. godini 281 medicinskih prekida trudnoće, što predstavlja blagi porast u odnosu na predhodnu godinu.

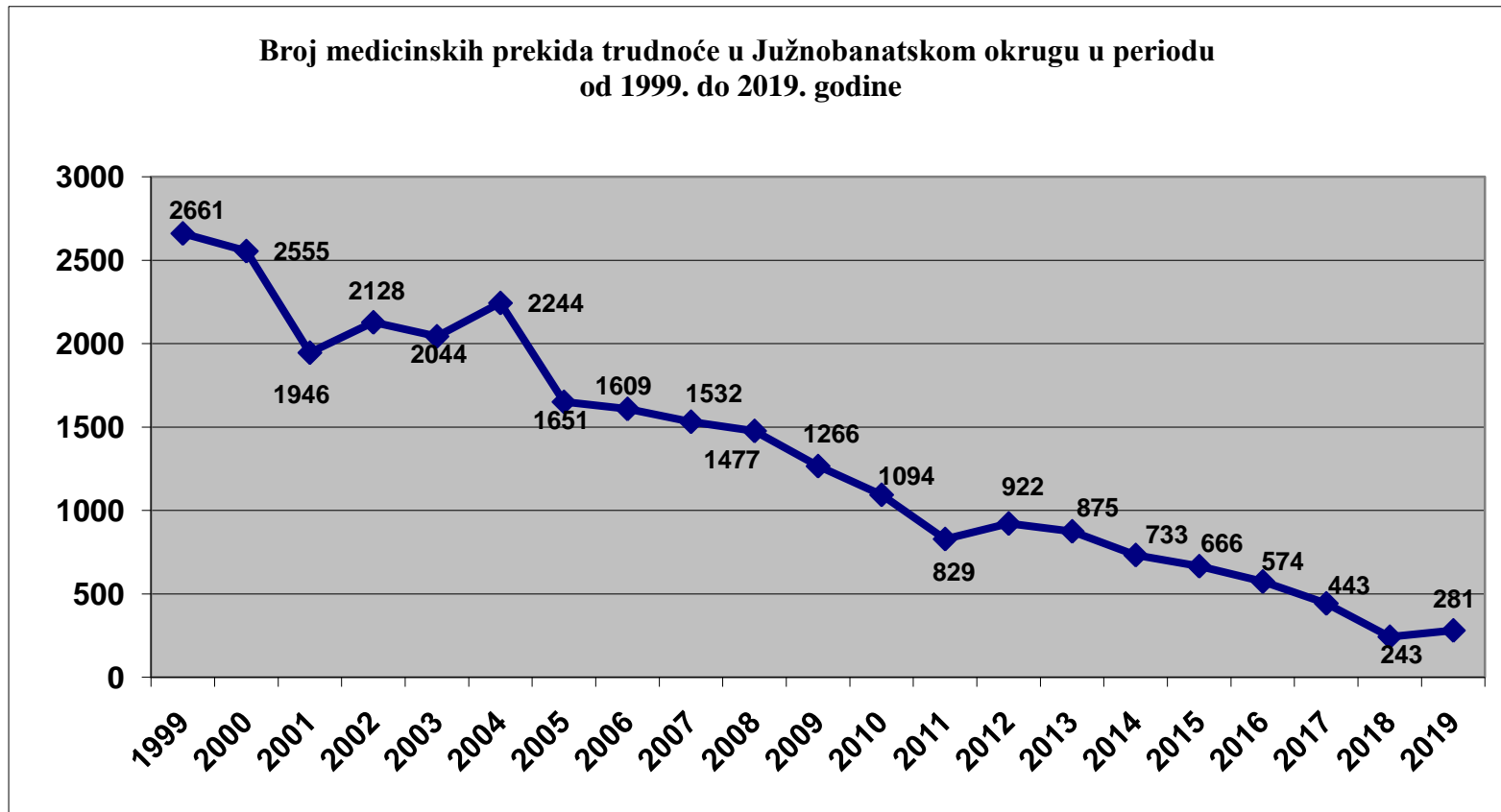
Od svih žena kod kojih je tokom 2019. godine obavljen prekid trudnoće, najviše ih je u starosnom intervalu od 30-39 godina (64,41%).

Zaključuje se da je među ženama koje zahtevaju medicinski prekid trudnoće najviše onih koje nemaju dece (40,56%) i starosti između 30-39 godina, što potvrđuje činjenicu da se u našim uslovima prekid trudnoće nažalost i dalje koristi kao vid kontracepcije.

Tabela 70.

Godine	Broj medicinskih prekida trudnoće prema stosti žene u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1999-2019. godine						
	Ukupno	do 16	17-19 god.	20-29 god.	30-39 god.	40-49 god.	50 i više
1999	2661	4	74	1009	1249	243	82
2000	2555	13	71	982	1221	267	1
2001	1946	9	50	768	934	184	1
2002	2128	5	75	820	990	237	1
2003	2044	8	61	737	1004	230	4
2004	2244	9	67	839	1077	249	3
2005	1651	7	51	611	814	165	3
2006	1609	7	51	588	788	174	1
2007	1532	7	58	589	716	157	5
2008	1477	8	37	562	716	151	3
2009	1266	11	47	495	551	155	7
2010	1094	7	39	403	550	94	1
2011	829	6	29	307	403	82	2
2012	922	7	45	328	432	103	7
2013	875	5	27	300	452	90	1
2014	733	3	31	259	346	92	2
2015	666	1	6	112	445	101	1
2016	574	1	3	136	331	98	5
2017	443	3	6	109	220	105	0
2018	243	3	3	97	107	33	0
2019	281	0	0	63	181	37	0

Grafikon 25.

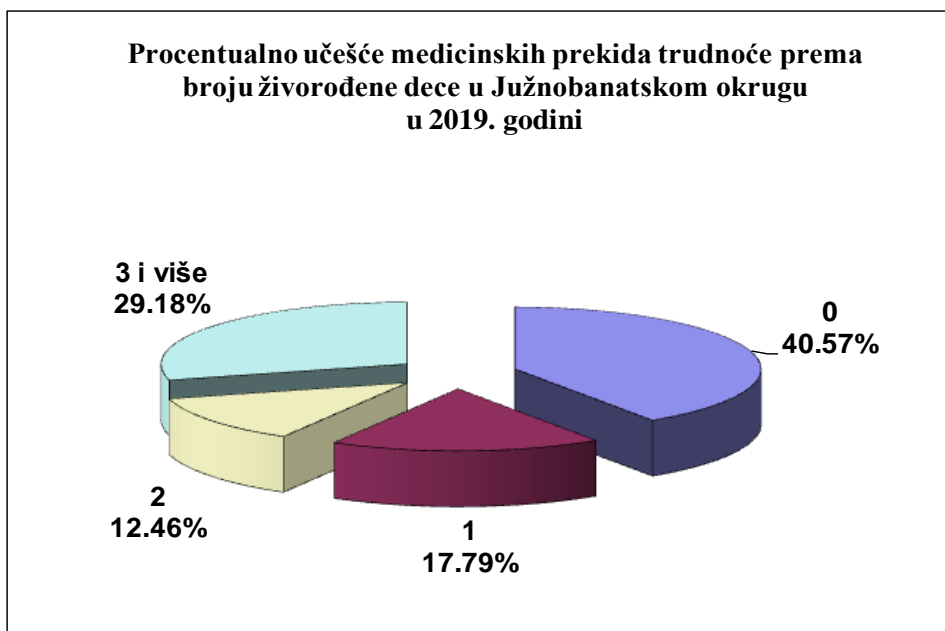


Broj žena fertileznog doba, broj živorodene dece, stopa fertiliteta i medicinskih prekida trudnoće na 1 živorodeno dete u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1999. do 2019. godine

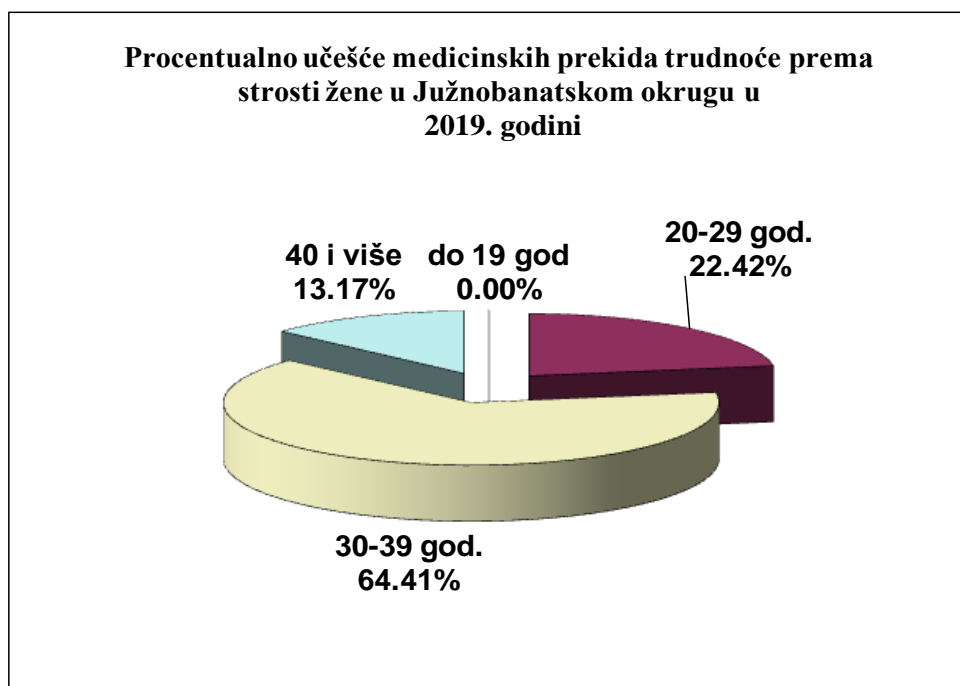
Tabela 71.

Godine	Broj žena fertileznog dobi	Broj živorodene dece	Stopa fertiliteta	Broj medicinskih prekida trudnoće na 1 živorodeno dete
1999	77995	2979	38.19	0.86
2000	77995	2930	37.57	0.84
2001	77995	3158	40.49	0.59
2002	75621	3146	41.60	0.65
2003	75621	3348	44.27	0.59
2004	75621	3206	42.40	0.68
2005	75621	3033	40.11	0.53
2006	75621	2989	39.53	0.52
2007	75621	2871	37.97	0.51
2008	75621	2774	36.68	0.52
2009	75621	2745	36.30	0.46
2010	71347	2692	37.50	0.41
2011	67653	2555	37.77	0.34
2012	67653	2676	39.55	0.34
2013	67653	2576	37.91	0.33
2014	67653	2531	37.41	0.28
2015	67653	2449	36.20	0.27
2016	67653	2470	36.51	0.23
2017	67653	2500	36.95	0.17
2018	67653	2427	35.87	0.10
2019	67653	2344	34.65	0.11

Grafikon 26.



Grafikon 27.



Rad službi za transfuziju

RAD U SLUŽBI ZA TRANSFUZIJU

U službama za transfuziju krvi, u opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2019. godini radilo je 6 doktora medicine (od toga su 5 specijalisti) i 24 medicinskih tehničara više i srednje stručne spreme.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2019. godini dobijeno je 1.682.700 ml krvi od 3.346 dobrovoljnih davalaca. Novih davalaca krvi u 2019. godini je bilo 359.



ZDRAVSTVENI RADNICI I MESTA-PUNKTOVI PO OPŠTINAMA -STANJE NA DAN 31.12.2019.GODINE

Tabela 72.

OPŠTINE	Medicinski radnici									mesta-punktovi
	Lekari				sa višom spremom		sa srednjom spremom		sa nižom spremom	
	Ukupno	opšte medicine	na specijalizaciji	specijalisti	Ukupno	od toga med.sestre-tehničari	Ukupno	od toga med.sestre-tehničari		
UKUPNO	6	1	0	5	3	2	21	19	0	172
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	5	1		4	3	2	15	13		1
OPŠTA BOLNICA VRŠAC	1			1			6	6		1

**privatna
praksa**

U Južnobanatskom okrugu su tokom 2019. godine 17 lekarskih ordinacija, 22 stomatološke ordinacije i 21 apoteka dostavljale izveštaje o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Struktura zdravstvenih radnika u privatnom sektoru na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2019. godini

Tabela 73.

Vrsta zdravstvene ustanove	ZDRAVSTVENI RADNICI			
	Ukupno	Lekari	Stomatolozi	Radnici sa višom i srednjom stručnom spremom
Opština Alibunar				
Opština Bela Crkva	1	1		
Opština Vršac	12	5	4	3
Opština Kovačica				
Opština Kovin	11	10	1	
Opština Pančevo	93	31	37	25
Opština Opovo				
Opština Plandište				
Ukupno	117	47	42	28

Prema podacima dostupnim Zavodu za javno zdravlje Pančevo u privatnoj praksi na teritoriji okruga tokom 2019. godine je radilo 47 lekara, 42 stomatologa i 28 radnika sa višom i srednjom stručnom spremom.

Broj punktova i broj poseta u privatnim lekarskim ordinacijama u Južnobanatskom okrugu tokom 2019. godine

Tabela 74.

	SLUŽBA	BROJ PUNKTOVA	BROJ POSETA
OŠTINA VRŠAC	INTERNA	1	434
	NEUROPSIHIJARIJA	1	1143
	RADIOLOGIJA	1	48
	GINEKOLOGIJA	2	761
OŠTINA BELA CRKVA	PSIHIJARIJA	1	1328
OŠTINA KOVIN	ZAVOD ZA ZAŠTITU RADNIKA	1	847
OŠTINA PANČEVO	ZAVOD ZA ZAŠTITU RADNIKA	1	25158
	GINEKOLOGIJA	2	1715
	POLIKLINIKA	4	16670
	PEDIJARIJA	1	1090
	OFTALMOLOGIJA	2	2565
UKUPNO		17	51759

Na svim punktovima privatne lekarske prakse tokom 2019. godine je registrovano ukupno 51.759 poseta.

U privatnim stomatološkim ordinacijama (22 ordinacije) tokom 2019. godine je registrovano ukupno 31.994 poseta.

Tabela 75.

STOMATOLOŠKA SLUŽBA		
OPŠTINA	BROJ PUNKTA	BROJ POSETA
ALIBUNAR		
VRŠAC	2	1962
KOVIN	1	103
KOVAČICA		
OPOVO		
PANČEVO	19	29929
UKUPNO	22	31994

Dvadeset i jedna apoteka je tokom 2019. godine dostavljala izveštaj o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Tabela 76.

PRIVATNE APOTEKE	
OPŠTINA	BROJ PUNKTOVA
BELA CRKVA	2
VRŠAC	4
KOVAČICA	5
KOVIN	1
OPOVO	1
PANCEVO	6
PLANDIŠTE	2
UKUPNO	21

**prikaz epidemiološke
situacije zaraznih bolesti
u Južnobañatskom okrugu**

PRIKAZ EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Centar za prevenciju i kontrolu bolesti, prikuplja, obrađuje, analizira i sačinjava izveštaj o kretanju zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu sa 293.730 stanovnika, a na osnovu podataka koje dostavljaju zdravstvene ustanove: 8 Domova zdravlja, 3 specijalne bolnice i 2 opšte bolnice.

Epidemiološki je obrađeno i evidentirano 240 pojedinačnih prijava zaraznih bolesti, što je 10% manje nego 2018. godine u istom periodu posmatranja (265); zbirnih prijava zaraznih bolesti je bilo 416, što je identično kao i tokom 2018. godine (416). Prijava o laboratorijski utvrđenom uzročniku zaraznih bolesti za posmatrani period bilo je 584 i to je 7% više u odnosu na isti posmatrani period 2018. godine (547). Razlog za ovakvo povećanje možemo potražiti u ažurnijem prijavljivanju od strane laboratorija i dostupnosti etiološke dijagnostike u državnim laboratorijama. Sprovodio se SENTINEL nadzor nad gripom (33 nedeljnih) i 52 nedeljna izveštaja populacionog nadzora nad gripom.

Ukupna incidencija u 2019. godini je 63,32, što je u poređenju sa prethodnom godinom za 17,68% niža vrednost (In za 2018 -77.28) i niža u odnosu na incidenciju za posmatrani petogodišnji prosek (1668.68). Do smanjenja incidencije u odnosu na 2018. godinu i petogodišnji prosek došlo je usled promene Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i posebnih zdravstvenih pitanja, što je uslovalo i izostanak prijava oboljenja na zbirnim prijavama.

Prema ukupnom broju prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti u 2019. godini, grupa crevnih zaraznih bolesti učestvuje sa 45,70% i na prvom je mestu, za razliku od 2018. godine kada je zauzimala treće mesto. U ovoj grupi 72% su činila obolelja izazvana Salmonelom, 16,5% Kampilobakterom, a ostalih 12,5% su pojedinačni slučajevi oboljenja izazvani virusom hepatitisa A, jersinijom, lamblijom i Paratifusom A. Na drugom mestu po procentualnom učešću obolelih nalazila se grupa respiratornih zaraznih bolesti sa 18,8%. Ove godine je u ovoj grupi bolesti prijavljeno 27 obolelih od TBC, za 15% manje u odnosu na 2018. godinu i 8 obolelih sa dijagnozom velikog kašlja, što je 40% manje nego tokom 2018. godine. U grupi oboljenja hepatitisi, koji učestvuju sa 18,3%, došlo je do povećanja broja prijava oboljenja u odnosu na 2018. godinu za 53% (34:16), gde se najveći broj prijava odnosio na hronični hepatitis C (62%).

Za razliku od 2018. godine kada su zauzimale prvo mesto, bolesti iz grupe zoonoza se ove godine po zastupljenosti nalaze na četvrtom mestu sa 9,7%. Ovakav pad se može tumačiti nepovoljnijim klimatskim faktorima za vektore-komarce, što je uslovalo smanjen broj obolelih od groznice Zapadnog Nila na endemskom području Južnobanatskog okruga. Broj prijava oboljenja sa dijagnozom groznice Zapadnog Nila sa 63 u 2018. godini smanjen je na svega 5 u 2019. godini. Tokom 2019. godine prijavljeno je 9 obolelih od kju groznice, dok je 2018. godine prijavljeno 6 obolelih sa ovom dijagnozom, a prijave su epidemiološki istražene, obrađene i

dostavljene veterinarskoj i sanitarnoj inspekciji. Iz ove grupe bolesti prijavljene su dva slučaja leptospiroze, za razliku od 2018. godine kada nije bilo nijedne prijave.

Dok je tokom 2018. godine dostavljeno 5 prijava toksoplazmoze, ove godine je prijavljena samo jedna osoba sa ovim oboljenjem, kao i jedna osoba sa dijagnozom ehinokokus-a (isto kao i 2018. godine).

Prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti od strane Zavoda za javno zdravlje bilo je 14, odnosno za 18% manje nego u 2018. godini (17), što je uslovljeno boljom epidemiološkom situacijom i to: 3 oboljenja salmonelle, 9 nosilaštva lamblije, 1 oboljenje lamblije i 1 oboljenje gripa.

Tokom 2019. godine Zavod za javno zdravlje Pančevo je sproveo nadzor nad 10 putnika u međunarodnom saobraćaju i to: na koleru, malariju, nadzor nad žutom i virusnom hemoragičnom groznicom.

Zavod za javno zdravlje Pančevo je tokom 2019. godine prijavio 4 epidemije, što je dvostruko više epidemija u odnosu na posmatrani period prethodne godine (2) i to: Epidemija šuge u Domu za smeštaj starih lica u Sefkerinu, dve porodične epidemije salmonelle, jedna u Kačarevu, jedna u Grebencu i jedna toksiinfekcija intestinalis zaposlenih u firmi AL sistem DOO Pančevo.

U istom periodu posmatranja u 2019. godini odjavljene su dve epidemije više u odnosu na 2018. godinu (4:2).

Tokom 2019. godine dato je 12 predloga protiv epidemijskih mera u 8 ustanova, što je 30% više od broja predloženih mera u istom periodu posmatranja 2018. godine (9).

Tabela 1. Broj obolelih od zaraznih bolesti, incidencija, broj umrlih i mortalitet na teritoriji Južnobanatskog okruga u periodu 2015-2019. godine

Godina	Broj obolelih	Inc /100000	Broj umrlih	Mt/100000
2015	9712	3306,44	4	1,36
2016	9661	3289,08	12	4,09
2017	4721	1607,26	6	2,04
2018	227	77,28	13	4,43
2019	186	63,32	1	0,34

* bez influence i kliconoštva

Incidencija zaraznih bolesti razlikuje se po opštinama u rasponu od 88,22 u opštini Plandište, gde je zabeležena najviša incidencija u Južnobanatskom okrugu, za razliku od 2018. godine kada je najveća incidencija zabeležena u opštini Bela Crkva (92,14), do 15,84 u opštini Kovačica sa najnižom incidencijom, koja je u ovoj opštini bila najniža i u 2018. godini (51,44).

Došlo je do pada incidencije u svim opštinama u odnosu na 2018. godinu, kao i u odnosu na petogodišnji period posmatranja usled ukupnog smanjenja broja prijavljenih oboljenja od zarazne bolesti na pojedinačnim prijavama i broja prijavljenih oboljenja na zbirnim prijavama zbog stupanja na snagu novog Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i posebnih zdravstvenih pitanja (Tabela 2).

Tabela 2. Distribucija broja obolelih i incidencije zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2018 i 2019. godini

Opština	Broj obolelih 2019.	Inc / 100000 2019.	Broj obolelih 2018.	Inc / 100000 2018.
Alibunar	13	64,48	13	64,50
Bela Crkva	10	57,60	16	92,14
Vršac	25	48,00	28	59,59
Kovačica	4	15,84	13	51,44
Kovin	26	77,22	30	83,05
Opovo	4	38,32	9	86,21
Pančevo	94	76,14	112	90,75
Plandište	10	88,22	6	52,92
UKUPNO	186	63,32	227	77,28

* bez influence i kliconoštva

Mortalitet zaraznih bolesti za Južnobanatski okrug u 2019. godini iznosio je 0,34 i značajno je niži u odnosu na 2018. godinu kada je iznosio 4,43 (Tabela 3). Ove godine prijavljen je 1 smrtni ishod od tuberkuloze sa teritorije Alibunara. Ovakvo značajno smanjenje broja smrtnih ishoda može se tumačiti smanjenjem broja obolelih od groznice Zapadnog Nila zbog nepovoljnih klimatskih faktora za vektore – komarce, obzirom da je u 2018. godini najveći broj smrtnih slučajeva bio zabeležen upravo zbog groznice Zapadnog Nila (Tabela 3 i 4).

Tabela 3. Distribucija broja umrlih i mortaliteta zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2018 i 2019. godini

Opština	Broj umrlih 2019.	Mt / 100000 2019.	Broj umrlih 2018.	Mt / 100000 2018.
Alibunar	1	4,96	0	0,00
Bela Crkva	0	0	1	5,76
Vršac	0	0	4	9,60
Kovačica	0	0	2	7,56
Kovin	0	0	1	2,97
Opovo	0	0	0	0,00
Pančevo	0	0	5	4,05
Plandište	0	0	0	0,00
UKUPNO	1	0,34	13	4,43

Tabela 4. Struktura uzroka smrtnog ishoda od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018 i 2019. godini

Oboljenje	Broj umrlih u 2019. godini	%	Broj umrlih u 2018. godini	%
Febris West Nile	0	0	10	76,92
TBC	1	100	3	23,08
Hepatitis B chronica	0	0	0	0,00
Enterocolitis Clostridium difficile	0	0	0	0,00
Septicaemia alie	0	0	0	0,00
Meningitis bacterialis	0	0	0	0,00
UKUPNO	1	1	13	100%

U procentualnom udelu pojedinih grupa bolesti prema strukturi oboljevanja od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u toku 2019. godine, grupa crevnih zaraznih bolesti se sa 45,70% nalazi na prvom mestu, za razliku od istog perioda posmatranja 2018. godine, kada je sa 26,43% učešća bila na trećem mestu.

Grupa respiratornih zaraznih bolesti činila je tokom 2019. godine 18,82% učešća od svih zaraznih bolesti i zauzima drugo mesto, kao i 2018. godine.

Do smanjenja incidencije u odnosu na petogodišnji prosek došlo je usled ukupnog smanjenja broja prijavljenih oboljenja od zarazne bolesti na pojedinačnim prijavama i broja prijavljenih oboljenja na zbirnim prijavama i to u grupi respiratornih bolesti – Pharyngitis streptococcica i Tonsillitis streptococcica, koje se zbog stupanja na snagu novog Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i posebnih zdravstvenih pitanja više ne prijavljuju. Tokom 2019. godine ukupno je dostavljeno 9 prijave Pertusisa, za razliku od 2018. godine kada je dostavljeno 13 pojedinačnih prijava ovog oboljenja. Ove godine je prijavljeno 27 obolelih od TBC, što je za 16% manje u odnosu na 2018. godinu (27:32), sa jednim smrtnim ishodom koji je ove godine zabeležen pod dijagnozom TBC.

Na trećem mestu je grupa hepatitisa zastupljena sa 18,28%. Ova grupa beleži skok za jedno mesto u odnosu na 2018. godinu, dok se na četvrtom mestu nalaze zoonoze koje beleže pad sa prošlogodišnjeg prvog mesta zbog bolje epidemiološke situacije groznice Zapadnog Nila na endemskom području Južnobanatskog okruga. Peto mesto zauzimaju polno prenosive zarazne bolesti (6,45%), a na šestom mestu su ove godine vektorske zarazne bolesti (1,07%), što odgovara i raspodeli zastupljenosti ove dve grupe bolesti tokom 2018. godine (Tabele 4 i 5).

Tabela 5. Udeo pojedinih grupa bolesti prema strukturi oboljevanja od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018 i 2019. godini

Redni broj	Grupa zaraznih bolesti	Broj obolelih 2019. godina	%	Broj obolelih 2018. godina	%
1.	Crevne zarazne bolesti	85	45,70	60	26,43
2.	Respiratorne zarazne bolesti	35	18,82	65	28,63
3.	Hepatitisi	34	18,28	16	7,05
4.	Zoonoze	18	9,68	76	33,48
5.	Polno prenosive zarazne bolesti	12	6,45	9	3,96
6.	Vektorske zarazne bolesti	2	1,07	1	0,44
7.	Ostale zarazne bolesti	0	0	0	0,00
8.	Parazitarne zarazne bolesti	0	0	0	0,00
	U K U P N O	186	100	227	100

* bez influence i kliconoštva

U strukturi deset najčešćih zaraznih bolesti u 2019. godini, vodeće mesto zauzima Enteritis salmonellosa, za razliku od 2018. godine kada je ovo oboljenje bilo na drugom mestu. Ove godine drugo mesto zauzima TBC sa In- 9,19, dok je u 2018. godini incidenca ovog oboljenja iznosila In-9,87. Na trećem mestu se nalaze Hepatitis C chronica sa In-7,15 i beleži skok incidencije od 67% (In-2,38). Hepatitis B chronica i Kju febris dele četvrto i peto mesto sa In 3,06, dok je Pertusis sa incidencijom od 2,72 šestom mestu. Sedmo i osmo mesto dele Lues i groznica Zapadnog Nila sa incidencijama od 1,70 dok deveto i deseto mesto zauzimaju Toxoplasmosis i Hepatitis A sa incidencijama 0,34. Do promena redosleda i pada incidencije u deset vodećih zaraznih i parazitaranih bolesti došlo je zbog stupanja na snagu novog Pravilnika usled čega mnoge dijagnoze ne podležu obaveznom prijavljivanju (tabela 6, 10).

Tabela 6. Redosled učestalosti broja obolelih i incidencija pojedinih zaraznih i parazitaranih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018 i 2019. godini.

Redni broj	Oboljenje	Broj obolelih 2019.	Inc. /100000	Broj obolelih 2018.	Inc. /100000
1.	Enteritis Salmonellosa	61	21,00	51	17,36
2.	TBC	27	9,19	32	10,89
3.	Hepatitis C chronica	21	7,15	7	2,38
4.	Hepatitis B chronica	9	3,06	7	2,38
5.	Q Febris	9	3,06	6	2,04
6.	Pertusis	8	2,72	13	4,43
7.	Lues	5	1,70	7	2,38
8.	Febris West Nile	5	1,70	63	21,45
9.	Toxoplasmosis	1	0,34	5	1,70
10	Hepatitis A	1	0,34	3	1,02

Tokom 2019. godine u Južnobanatskom okrugu prijavljeno je ukupno 24 nosilaštva zaraznih bolesti, što je približno isto kao i tokom 2018. godine (26). HCV nosilaštvo je zabeleženo kod 11 osoba, odnosno 39% manje nego 2018. godine (18) i 40% ispod petogodišnjeg proseka (8,80). Bilo je 9 prijava klionoštva lamblizaje, koje u toku 2018. godine nije registrovano i trostruko je iznad petogodišnjeg proseka (2,40). HIV nosilaštvo sa 4 prijavljenih nosilaca je za 3 više nego tokom 2018. godine (1) i ispod je petogodišnjeg proseka koji iznosi 5,20. Nosilaštvo salmonele nije bilo registrovano ove godine, za razliku od 2018. godine kada je bilo prijavljeno 7 slučajeva (Tabela 7 i 8).

Tabela 7. Procentualna učestalost nosilaštva zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2018 i 2019. godini

Redni broj	Oboljenje	Broj nosilaca 2019	%	Broj nosilaca 2018	%
1.	HCV-nosioci	11	45,83	18	56,25
2.	Salmonella-nosioci	0	0	7	21,88
3.	HBsAg-nosioci	0	0	6	18,75
4.	HIV+	4	16,67	1	3,12
5.	Lambliaosis	9	37,50	0	0,00
6.	Shygella-nosioci	0	0	0	0,00
UKUPNO		24	100	26	100

Tabela 8. Distribucija broja nosilaštva, broja umrlih, incidencije i mortaliteta od zaraznih i parazitaranih bolesti u Južnobanatskom okrugu 2018- 2019. godina i prosek za pet godina

BOLESTI	2019				2018				prosek za 5 g		Inc. 5 god	Mt 5 god.
	br.obol.	br.umrl.	Inc.	Mt	br.obol.	br.umrl.	Inc.	Mt	br.obol.	br.umrl.		
NOSILAŠTVO												
Salmonella-nosioci	0	0	0,00	0,00	7	0	2,38	7	3,00	0,00	0,75	0,00
Shygella-nosioci	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Lambliaosis-nosioci	9	0	3,06	0,00	0	0	0,00	0	2,40	0,00	0,82	0,00
HbsAg – nosioci	0	0	0,00	0,00	6	0	2,04	6	3,20	0,00	1,02	0,00
Nosioci HCV	11	0	3,74	0,00	18	0	6,13	18	8,80	0,00	3,33	0,00
HIV+	4	0	1,36	0,00	1	0	0,34	1	5,20	0,00	2,25	0,00
UKUPNO NOSILAŠTVO	24	0	8,17	0,00	32	0	10,89	32	22,60	0,00	7,69	0,00

AIDS ove godine učestvuje sa 1 prijavljenim obolelim i In-0,34, kao i 2018. godine. U 2019. godini prijavljeno je 4 HIV pozitivnih osoba, za 3 više nego 2018. godine (1), a 23% manje u odnosu na petogodišnji prosek (5,20).

Broj evidentiranih prijava u registru Zavoda za javno zdravlje Pančevo na HIV infekciju je 112, obolelih od AIDS-a je 46, a umrlih od AIDS-a 24 osoba. Najveći broj HIV infekcija dijagnostikuje se u uzrastu od 30-39 godina (37,5%), dok je u starosnom intervalu od 25-29 godina bilo 15,74%, a u grupi od 40-44 godina 9,26%.

Dominantan put prenošenja HIV infekcije je seksualni put i to MSM 39,81%, heteroseksualni 25,00% i biseksualni put 7,41%. Ako posmatramo distribuciju po polu, 87,03% inficiranih je muškog pola. Najveći broj osoba koje žive sa HIV-om u Južnobanatskom okrugu je sa teritorije opštine Pančevo (55,55%), zatim slede: Vršac sa 11,11%, Kovin 10,18%, Kovačica 6,48%, Bela Crkva i Alibunar 5,55%, Opovo 4,63% i Plandište 0,93%.

Nakon pet godina bez prijavljenih obolelih od malarije, tokom 2019. godine su registrovane dve prijave ovog oboljenja i to kod putnika u međunarodnom saobraćaju, koji su boravili u endemskom području. Poslednja prijavljena osoba bila je evidentirana 2013. godine i to bio importovan slučaj malarije – malarija tropica. U toku 2019. godine 6 povratnika je stavljeno pod zdravstveni nadzor i među njima niko nije oboleo.

U sezoni 2019/2020 nije proglašena epidemija gripa od strane Ministarstva zdravlja Republike Srbije, kao ni u sezoni 2018/2019. godine. Ove sezone, na teritoriji Južnobanatskog okruga ukupno je prijavljeno zbirno sa 20. nedeljom, populacionim nadzorom 7602 obolela (Inc-2615,33), što je više nego predhodne sezone, kada je prijavljeno 5596 obolelih (Inc-1905,15). Za razliku od predhodne sezone, kada nije bilo smrtnih slučajeva, ove sezone (2019/2020) je zabeleženo deset smrtnih ishoda koji se mogu povezati sa virusom gripa.

NADZOR NAD BOLNIČKIM INFEKCIJAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU SA ANALIZOM STUDIJE INCIDENCIJE U OPŠTOJ BOLNICI PANČEVO I OPŠTOJ BOLNICI VRŠAC ZA PERIOD OD 01.01.2019. GODINI DO 31.12.2019.GODINE

Kontinuirano praćenje epidemiološke situacije bolničkih infekcija (BI) u 2019. godini vršeno je na osnovu 12 mesečnih, 4 kvartalna, jednog šestomesečnog i devetomesečnog izveštaja studijom incidencije BI u dvema hospitalnim ustanovama: u Opštoj bolnici Pančevo na 14 odeljenja i Opštoj bolnici Vršac na 12 odeljenja. Bolničke infekcije su praćene studijom incidencije ukupno kod 35956 (25504+10452) pacijenata, za 2,8% više nego 2018. godine za isti posmatrani period 35153 (24425+10728) i 1,6 % više u odnosu na petogodišnji prosek posmatranja (35398).

U toku 2019. godine dostavljeno je Zavodu za javno zdravlje Pančevo 577 prijava bolničkih infekcija, što je 6.2% manje u odnosu na prošlogodišnji nivo posmatranja (612).

Učestalost bolničkih infekcija u navedenim ustanovama iznosila je 1,78 za OB Pančevo, što je 14% veća vrednost u odnosu na prošlu godinu (2,07) i 1.01 za OB Vršac što je isto u odnosu na posmatrani period u 2018. godini (1,01), a stopa incidencije pacijenata sa BI 1.57 za OB Pančevo je za 11,3% niža u odnosu na prošlu godinu (1.77) i ispod petogodišnjeg proseka (1.88). U OB Vršac stopa incidencije pacijenata sa BI iznosila je 0,96 i za 5,2% je veća u odnosu na posmatrani period prošle godine (0,91) a u nivou je petogodišnjeg proseka (0.88).

Može se reći da je u obe bolnice epidemiološki trend incidencije bolničkih infekcija očekivan, sličan je drugim razvijenim zemljama kao i distribucija procentualne učestalosti po lokalizacijama. Vodeća lokalizacija bolničkih infekcija u 2019. godini za OB Pančevo i OB Vršac su bile kao i prošle godine infekcije mokraćnog sistema i infekcije operativnog mesta dok su treće po učestalosti bile infekcija sistema za varenje.

Tokom 2019. godine prijavljene su i odjavljene tri epidemije bolničke infekcije i to: Sepsis neonati na odeljenju ginekologije i akušerstva OB Pančevo gde je kao uzročnik oboljenja potvrđena Salmonella spp., epidemija TBC u SBPB Vršac i epidemija Clostridium difficile u SBPB Kovin.

IMUNOPROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Epidemiološki nadzor na terenu nad kvalitetom sprovedene imunizacije sprovodio se i tokom 2019. godine. Odrađene su šestomesečna i godišnja izveštajna analiza o sprovedenom programu Obavezne aktivne imunizacija lica određenog uzrasta, Obavezne aktivne i pasivne imunizacije lica izloženih određenim zaraznim bolestima, Obavezne aktivne i pasivne imunizacije lica u posebnom riziku, Obavezne aktivne i pasivne imunizacije lica zaposlenih u zdravstvenim ustanovama, u kojima je sagledan uspeh imunizacije u cilju postizanja zadovoljavajućeg kolektivnog imuniteta za osam domova zdravlja, dve opšte i tri specijalne bolnice na Južnobanatskom okrugu. Analizirana je kvartalna, šestomesečna, devetomesečna i godišnja distribucija o utrošku vakcine u periodu od 01.01.2019. do 31.12.2019. godine za teritoriju Južnobanatskog okruga i šestomesečni i godišnji izveštaj o prijavi neželjenih reakcija.

Pružena je stručno-metodološka pomoć na terenu u izradi planova imunizacije u cilju planiranja potrebnih količina vakcina i imunobioloških preparata za sprovođenje Programa imunizacije stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti kroz konsultacije i sastanke sa koordinatorima za imunizaciju. Odrađeno je 13 kontrola i analiza iskazanog Plana potreba vakcina zdravstvenih ustanova Južnobanatskog okruga.

I u toku 2019. godine sprovodio se nadzor imunizacije obilaskom vakcinalnih punktova i urađena je revizija vakcinalnih kartoteka (6000) u osam domova zdravlja, dve opšte bolnice i tri specijalne bolnice na teritoriji okruga u cilju uspostavljanja i sprovođenja bezbedne imunizacione prakse, pravovremene i potpune imunizacije u skladu sa Pravilnikom, a prema planu za 2019. godinu.

Obezbeđena je kontinuirana konsultacija Stručnog tima za utvrđivanje uzroka neželjene reakcije i postojanja trajne kontraindikacije za primenu određene vakcine. Ako posmatramo petogodišnji period prijavljivanja neželjenih reakcija na vakcine, on se kretao od četiri prijave u 2015. godini i tri prijave u 2017. godini, dve tokom

2018. godine a u 2019. godini nije bilo ni jedne prijave. Sve prijave neželjene reakcije na imunizaciju bile su sa oporavljenim ishodom.

Broj datih stručnih mišljenja o daljem sprovođenju imunizacije obveznika po uputu nadležnog lekara je u 2019. godini bilo neznatno više u odnosu na 2018. godinu (89:86).

Organizovano je 178 nabavki vakcina za domove zdravlja i zdravstvene ustanove Južnobanatskog okruga, što je za 7 više od prošlogodišnjeg nivoa posmatranja (171). Zbog problema u snabdevanju vakcinama na teritoriji cele zemlje, a u cilju održavanja kontinuiteta u vakcinaciji na teritoriji Južnobanatskog okruga, izvršeno je 26 međuokružnih preraspodela uz saglasnost Instituta za javno zdravlje „Dr Milan Jovanović Batut“, što je dvostruko više nego u 2018. godini (14 međuokružnih preraspodela) i unutar okruga 27 preraspodela vakcina u saradnji Zavoda za javno zdravlje Pančevo i domova zdravlja na teritoriji Južnobantskog okruga (BCG, IPV, OPV, MMR, Pentaksim, Prevenar, TT, dT, Menaktra, Act –Hib i Sinfloriks).

I ove godine Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno Pančevo uzeo je aktivno učešće u obeležavanju nedelje imunizacije zajedno sa osam domovima zdravlja, tri specijalne bolnice i dve opšte bolnice pod sloganom kampanje: „Vaccine deluju, štiteći nas sve zajedno“. Tokom Nedelje imunizacije 2019. godine sprovedena je imunizacija svih nevakcinisanih i nepotpuno vakcinisanih i nerevakcinisanih lica po Pravilniku, prema kalendaru imunizacije, u svim ciljnim grupama u opštinama gde je obuhvat ispod 95%.

Tema Nedelja imunizacije postavljena je na sajtu Zavoda za javno zdravlje Pančevo, prosleđen je dopis javnim medijima za članke u novinama koji su objavljeni u novinama 013 Info i Glas Opova.

Obuhvat imunizacije na teritoriji Južnobanatskog okruga je u 2019. godini preko 95% u svim vakcinama i na nivou je petogodišnjeg proseka za okrug, osim vakcinacije MMR vakcinom (93,32%) zbog malog procenta obuhvata u domovima zdravlja Pančevo (90,08%), Kovin (90,76%) i Alibunar (92,50%); Hepatitis B vakcinom u prvoj godini sa tri doze (92,24%) zbog malog procenta obuhvata u Domu zdravlja Pančevo (85,92%); DTaP-IPV-HiB revakcinom u 2. godini (92,94%) zbog malog procenta obuhvata u Domu zdravlja Pančevo (87,61%) i Domu zdravlja Alibunar (93,29%) i Pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze 91,54%, koja je od 2018. godine počela sa primenom, ali je veći od prošlogodišnjeg obuhvata (84,19%) i to zbog malog procenta obuhvata u Domu zdravlja Pančevo (85,14%). Najčešći razlozi neimunizovanja obveznika do dostignutih >95% su akutno febrilno stanje ili akutne bolesti, kao i odbijanje roditelja da se deca vakcinišu, zbog čega je sanitarnoj inspekciji prijavljeno 43 obveznika. U Domu zdravlja Pančevo obuhvat vakcinama MMR u 2. godini (90,08%), Hepatitis B vakcinom u prvoj godini sa tri doze (85,92%), revakcinacija DT u 7. godini (93,97%), DTaP-IPV-HiB revakcinacija u 2. godini (87,61%) i Pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze (85,14%), nije dostignut i manji je od preporučenih 95%, a razlog se može naći osim gore navedenog i u nedostatku specijalista pedijatrije - politika odlaganja vakcinacije duže od propisanog pravilnikom o imunizaciji.

Kada se posmatra razlog neimunizovanja u 2019. godini, on je iznosio 1037, što je za 2 više nego prethodne godine (1035), od kojih su 4% nemedicinski razlozi- odbijanje vakcine (43) a 96% su medicinski razlozi (994). Tokom 2019. godine je zbog odbijanja roditelja da vakcinišu dete prijavljen 31 obveznik, što je trostruko manje nego 2018. godine (108). Iz medicinskih razloga, 7,6% više obveznika nije moglo da primi vakcinu nego prethodne godine (994:923).

Obuhvat vakcinacije na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2019. godini je sledeći: DTaP-IPVHiB i bOPV vakcinacija 96,85%, revakcinacija u 2. godini 92,94% u 7. godini bOPV 97,81%, u 14. godini bOPV 99,41%; revakcinacija u 7. godini DT 97,00%, u 14. godini dT 99,30%;

Ako posmatramo pravovremenost vakcinacijom vakcinom DTaP-IPVHiB dece rođene 2018. godine koja su vakcinisana unutar prvih šest meseci, ona za opštinu Pančevo iznosi 87,53% a u opštini Vršac 92,91%, što je dobra pravovremenost.

Obuhvat primovakcinacije MMR-vakcinom u 2. godini je 93,32%, a za MMR-revakcinaciju u 7. godini obuhvat je 97,42%. Revizijom vakcinalnih kartona u 2019. godini vakcinisano je 194 obveznika (154 je vakcinisano prvom dozom, 39 revakcinisanih drugom dozom i 1 i prvom i drugom dozom). Prema kalendaru imunizacije MMR revakcinacije u 12. godini nema od 2011. godine.

Kao razlog za neimunizovanje MMR vakcinom na nivou okruga zbog medicinskih razloga prijavljen je 138 obveznik za vakcinaciju, od toga u Domu zdravlja Pančevo je prijavljeno 94 obveznika, Domu zdravlja Kovin 15, Domu zdravlja Vršac 17, Domu zdravlja Alibunar 6, Domu zdravlja Bela Crkva 4 i Domu zdravlja Opovo 2.

Ako posmatramo pravovremenost vakcinacijom MMR dece rođene 2017. godine i koja su vakcinisana sa navršениh 12-15 meseci, ona za opštinu Pančevo iznosi 59,71% a za opštinu Vršac 86,84%.

Od 2005. godine je počela vakcinacija protiv virusnog B hepatitisa, kao obavezna po kalendaru imunizacije. U 2019. godini obuhvat dece u prvoj godini sa tri doze bio je 92,24%. Ovako mali obuhvat je posledica nedostatka specijalista pedijatrije u Domu zdravlja Pančevo (obuhvat je 85,92%), pa se pravovremenost nije postigla, s obzirom da je 176 dece dobilo dve doze vakcine, a nije odrađena kompletna vakcinacija sa tri doze vakcine. Revizijom vakcinalnih kartona propuštenih godišta u okrugu je vakcinisano 65 od planiranih 75 obveznika.

Kao i prethodne godine, tokom 2019. godine nije bilo ni jedne prijave oboljenja uzrokovanog Haemofilusom influenzae tipa b, a incidencija petogodišnjeg proseka je 0,14. Obuhvat vakcinacije iznosi 97,37%.

Ove godine prijavljeno je 27 obolelih od TBC sa incidencom 9,19 što je manje u odnosu na prošlu godinu (In-10,89) i ispod je petogodišnjeg proseka posmatranja (In – 9,73). U 2019. godini prijavljen je jedan umrli od TBC, (Mt-0,34), za razliku od prošle godine kada su prijavljena tri pacijenta sa smrtnim ishodom i Mt-1,02, što je ispod petogodišnjeg proseka posmatranja (Mt-0,41). Obuhvat BCG vakcinacijom je ove godine bio 98.68%.

Od 2018. godine uvedena je imunizacija protiv oboljenja izazvanih Streptokokom pneumonije- pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze. Obuhvat na nivou Južnobanatskog okruga je 91,54% i ispod je 95%.

Do nedostizanja obuhvata većeg od 95% je došlo jer je u Domu zdravlja Pančevo obuhvat Pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze iznosio 85,14%, a mogući razlog se može naći u nedostatku specijalista pedijatrije - politika odlaganja vakcinacije duže od propisanog pravilnikom o imunizaciji.

I u toku 2019. godine odrađena je imunizacija stanovništva protiv gripa. Ukupno je vakcinisano 11.000 lica, a prema starosti 62% pripada osobama starijim od 65 godina. Po kliničkim indikacijama vakcinisano je 83,54% (9.190 osoba), zatim slede zdravstveni radnici 8,44% (928 osoba); ustanove socijalne zaštite 6,84% (753 osoba) i gerontološki centri 1,17% (129 osoba). Sve doze vakcine protiv gripa koje su distribuirane ustanovama su i utrošene.

Od početka nadzora uzorkovanjem od strane Zavoda za javno zdravlje Pančevo u laboratoriji Instituta za javno zdravlje Vojvodine PCR testiranjem potvrđena je infekcija virusom gripa tipa A(H1N1)pdm09 kod 3 obolela pacijenta: 1 iz opšte populacija (Pančevo), 2 iz Opšte bolnice Pančevo (1- Pančevo, 1-Alibunar), a virusom gripa tipa A (bez podtipa) kod 1 obolelog pacijenta iz sentinelnog nadzora - Odeljenja za zdravstvenu zaštitu dece Dom zdravlja Pančevo. Uzorkovanjem od strane Infektivnog odeljenja Opšte bolnice Pančevo na Institutu za virusologiju, vakcine i serume "Torlak" PCR testiranjem je potvrđena infekcija virusom gripa tipa AHIP/2009 kod 26 bolnički lečenih obolelih pacijenata (14- Pančevo, 4- Kovačica, 5- Kovin, 2- Alibunar i 1-Beograd). Tokom sezone prijavljeno je 10 smrtnih ishoda koji se mogu povezati sa gripom.

Područje Južnobanatskog okruga, kao i teritorija Vojvodine karakteriše se endemičnom epizootijom besnila kod divljih životinja, uglavnom lisica, a izuzetno i kod domaćih (mačka, pasa). Od 2010. do 2019. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga nije bilo dokazanog besnila kod životinja, za razliku od 2009. godine kada je dokazano besnilo kod 8 životinja: kod 3 mačke (1 mačka u opštini Pančevo, 2 mačke u opštini Alibunar); 3 psa (3-opština Alibunar) i 2 lisice (1-opština Kovin i 1- opština Alibunar). Zadnjih decenija na ovom području nije zabeležen nijedan slučaj oboljenja kod ljudi.

Epidemiološka služba Zavoda za javno zdravlje Pančevo, Infektivno odeljenje Opšte bolnice Pančevo i Infektivno odeljenje Opšte bolnice Vršac obavljaju antirabičnu imunizaciju. U antirabičnoj ambulanti Opšte bolnice Pančevo pregledano je u 2019. godini ukupno 611 pacijenata ujedinih od životinja sumnjive na besnilo, što je 9% manje nego 2018. godine (671), a antirabičnu zaštitu primilo je 23 pacijenata HRIG i vakcinu, što je isto kao i tokom 2018. godine (23). U antirabičnoj ambulanti Opšte bolnice Vršac pregledano je u 2019. godini 285 pacijenata ujedinih od strane životinja sumnjivih na besnilo, što je za 36% manje nego 2018. godine (326). Antirabičnu zaštitu primilo je 5 pacijenata (HRIG i vakcinu), za četiri manje nego tokom 2018. godine (9), a jedan pacijent je primio samo vakcinu.

U antirabičnoj ambulanti Zavoda za javno zdravlje Pančevo pregledano je u 2019. godini 209 pacijenata ujedinih od životinja sumnjivih na besnilo, što je za 11% više nego 2018. godine (187). Antirabičnu zaštitu primilo je 23 pacijenata (HRIG i vakcinu), za 9% više nego 2018. godine (21), dok je jedan pacijent primio samo vakcinu. Antirabične stanice imaju veoma dobru saradnju sa službom Sanitacije JKP Pančevo kao i veterinarskom inspekcijском službom svih naseljenih mesta u cilju opservacije životinja sumnjivih na besnilo.

Ukupno je od strane Zavoda za javno zdravlje Pančevo odrađena u Pasterovom zavodu kontrola imuniteta kod 21 kompletno vakcinisane osobe. Kod 14 pacijenta zaštitna vrednost nivoa titra je bila $\geq 0.5\text{IJ/ml}$ i uspešno su vakcinisani protiv besnila, a kod 7 pacijenta titar je bio ispod 0.5IJ/ml , što je zahtevalo buster dozu. Posle nje određen je nivo titra koji je bio zadovoljavajući kod 6 pacijenta. Kod jednog pacijenta titar antitela nije bio zadovoljavajući, te su aplikovane dve doze antirabične vakcine i ponovo urađena kontrola imuniteta, gde je zaštitna vrednost nivoa titra bila $\geq 0.5\text{IJ/ml}$ i uspešno je vakcinisan protiv besnila.

**Prikaz epidemiološke
situacije hroničnih nezaraznih bolesti
u Južnobanatskom okrugu**

Epidemiološka situacija hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2019.godini

Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo (ZJZ Pančevo), prikuplja, analizira i obrađuje podatke i formira izveštaj o kretanju vodećih hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu (Pančevo, Vršac, Bela Crkva, Alibunar, Opovo, Kovin, Kovačica i Plandište), koji je prema proceni Republičkog zavoda za statistiku od 30.06.2018. godine ima 279.281 stanovnika. Odsek za nezarazne bolesti i zdravstveni nadzor kontinuirano prati obolevanje i umiranje stanovništva Južnobanatskog okruga od raka, dijabetesa melitusa, akutnog koronarnog sindroma (AKS), hronične bubrežne isuficijencije, reumatske groznice i drugih hroničnih nezaraznih obolenja (HNO). Epidemiološka situacija HNO se procenjuje i baze podataka formiraju na osnovu prikupljenih prijava novoobolelih iz domova zdravlja, bolničkih zdravstvenih ustanova, onkoloških odeljenja, instituta i klinika za onkologiju, patohistoloških laboratorija, izveštaji o hospitalizaciji, elektronskih prijava iz koronarnih jedinica OB Pančevo i OB Vršac, prijava iz elektronskih kartona domova zdravlja, prijava umrlih iz baze umrlih ZJZ Pančevo, podataka Instituta za javno zdravlje Srbije (IJZS) i Republičkog zavoda za statistiku.

Maligne bolesti

Maligne bolesti se nalaze na drugom mestu u ukupnom obolevanju i umiranju od svih bolesti, odmah iza bolesti srca i krvnih sudova. Prema najnovijim procenama Svetske zdravstvene organizacije i Međunarodne agencije za istraživanje raka, obolevanje od malignih bolesti u svetu je poraslo na 18,1 miliona ljudi i registrovano je 9,6 miliona smrtnih slučajeva od svih lokalizacija malignih tumora u 2019. godini. U Srbiji je tokom 2016. godine od svih malignih tumora obolelo 40.241 osoba (21.126 muškaraca i 19.115 žena). Iste godine od raka je umrlo 21.526 osoba oba pola, 12.253 muškaraca i 9.273 žene.

U Registru za rak ZJZ Pančevo, zaključno sa martom 2019. godine registrovano je 1334 novoobolelih od malignih bolesti koje su otkrivene u 2019. godini (incidencija 474,4). Na osnovu do sada prikupljenih podataka, u 2019. godini je prijavljeno 2,8% manje novoobolelih nego 2018. godine, 3,9% manje u odnosu na petogodišnji i 1,5% manje u odnosu na desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih od malignih bolesti. S obzirom na to da se tokom 2020. godine očekuje prikupljanje podataka za pacijente koji su tokom 2019. godine lečeni u zdravstvenim ustanovama van Južnobanatskog okruga (Instituti za onkologiju Beograd i Sremska Kamenica itd.), ukupan broj novoobolelih je na očekivanom nivou za posmatrani period. Tokom 2019. godine kompletirani su i podaci za 2018. godinu, kada je od malignih bolesti obolelo 0,6% više osoba nego 2017. godine, a 1,05% manje u odnosu na petogodišnji i 1,4% više u odnosu na desetogodišnji prosek broja novoobolelih.

Incidencije pokazuju da od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće obolevaju muškarci nego žene (Tabela 1.).

Tabela 1. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih od malignih tumora po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2019*.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Period	ukupno		muškarci		žene	
	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc
Desetogodišnji prosek (2009-2018)	1354,4	464,2	703,4	491,3	651,0	438,1
Petogodišnji prosek (2014-2018)	1387,6	484,7	720,2	512,0	667,4	458,3
2017	1365	485,4	692	500,2	673	471,1
2018	1373	491,6	700	509,4	673	474,4
2019*	1334	474,4	700	505,9	634	443,8

* Prijave novoobolelih za 2019.godinu se još uvek dostavljaju ZJZ Pančevo

Tokom 2019. godine najviše novoobolelih od malignih bolesti i incidencije veće nego u Južnobanatskom okrugu (Inc 474,4) registrovane su u Pančevu (Inc 547,5) i Alibunaru (Inc 495,4), dok su u Vršcu (Inc 462,7), Beloj Crkvi (Inc 417,2), Kovinu (Inc 396,7), Opovu (Inc 386,7), Kovačici (Inc 370,0) i Plandištu (Inc 297,2), registrovane incidencije manje od onih zabeleženih u okrugu (Tabela 2.).

Tabela 2. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije malignih tumora po opštinama Južnobanatskog okruga u periodu 2017-2019*.godine (stope na 100.000 stanovnika)

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2017	obol	1365	582	291	141	87	50	78	36	90
	Inc	485,4	491,9	585,5	443,9	361,7	508,8	478,6	345,2	479,5
2018	obol	1373	624	241	151	117	40	65	52	83
	Inc	491,6	518,4	484,9	475,4	486,4	407,1	398,8	498,6	442,2
2019*	obol	1334	659	230	126	89	38	68	31	93
	Inc	474,4	547,5	462,7	396,7	370,0	386,7	417,2	297,2	495,4

* Prijave obolelih za 2019.godinu se još uvek dostavljaju ZJZ Pančevo

Najčešći maligni tumori od kojih su obolevali muškarci bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, mokraćne bešike i želuca. U 2019. godini, **rak pluća** se nalazio na prvom mestu i činio je 18,4% od ukupnog broja obolelih od raka kod muškaraca. Tokom 2019. godine registrovano je 12,8% manje obolelih nego 2018. godine, 12,6% manje u odnosu na petogodišnji i 13,2% manje u odnosu na desetogodišnji prosek obolelih.

Kolorektalni karcinom - nalazio se na drugom mestu i činio je 16% svih novoobolelih od raka kod muškaraca u 2019. godini. Za sada je prijavljeno 0,9% više nego u 2018. godini, 2,6% manje nego na petogodišnjem i 9,6% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Karcinom prostate - nalazio se na trećem mestu i činio je 13% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2019. godini registrovano je 30% više nego u 2018. godini, 21,9% više nego na petogodišnjem i 20,4% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih. **Tumor mokraćne bešike** - nalazio se na četvrtom mestu i činio je 6,1% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2019. godini prijavljeno je 4,9% više novoobolelih nego u 2018. godini, 8,1% manje nego na petogodišnjem, a 4,4% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Karcinom želudca - nalazio se na petom mestu i činio je 4,4% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2019. godini registrovano je 3,1% manje novoobolelih nego 2018. godine, 17,4% više nego na petogodišnjem nivou i 16,5% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj obolelih u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih, u muškoj populaciji beleži se porast broja novoobolelih od karcinoma prostate i želudca, vrednosti približne desetogodišnjim prosecima su kod karcinoma kolona, dok je kod karcinoma pluća zabeležen nešto manji broj novoobolelih od očekivanog (Tabela 3. i Tabela 4).

Tabela 3. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod **muškaraca** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2019*. godina (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		Desetogod. prosek (2009-2018)	Petogodiš. prosek (2014-2018)	2017	2018	2019
Pluća	oboleli	148,7	147,6	144	148	129
	Inc.	104,5	105,9	104,1	107,7	93,2
Kolorektum	oboleli	102,2	115	114	111	112
	Inc	71,9	82,5	82,4	80,8	80,9
Prostata	oboleli	75,6	74,6	69	70	91
	Inc	53,2	53,5	49,9	50,9	65,8
Mokraćna bešika	oboleli	45	46,8	37	41	43
	Inc	31,6	33,6	26,7	29,8	31,1
Želudac	oboleli	26,6	26,4	25	32	31
	Inc	18,7	18,9	18,1	23,3	22,4

* Prijave obolelih za 2019. godinu se još uvek dostavljaju ZJZ Pančevo

Tabela 4. Distribucija broja obolelih i stope incidencije pet najčešćih malignih tumora kod muškaraca po opštinama Južnobanatskog okruga u 2019.godini (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	obol	129	61	17	21	6	2	10	1	11
	Inc	93,2	104,1	70,9	131,0	49,8	40,7	123,1	118,9	117,2
Kolorektum	obol	112	60	21	7	11	1	3	3	6
	Inc	80,9	102,4	87,6	43,7	91,2	20,4	36,9	56,7	63,9
Prostata	obol	91	42	22	4	7	3	5	3	5
	Inc	65,8	71,7	91,8	24,9	58,1	61,1	61,5	56,7	53,3
Mokraćna bešika	obol	43	12	9	4	4	1	2	3	8
	Inc	31,1	20,5	37,6	24,9	33,2	20,4	24,6	56,7	85,2
Želudac	obol	31	12	7	2	3	2	1	0	4
	Inc	22,4	20,5	29,2	12,5	24,9	40,7	12,3	0	42,6

Najčešći maligni tumori od kojih su obolevale žene u Južnobanatskom okrugu su bili maligni tumori dojke, kolorektuma, pluća, grlića i tela materice. U 2019. godini, **rak dojke** se nalazio na prvom mestu i činio je 17,2% od ukupnog broja novoobolelih od raka kod žena. U 2019. godini registrovano je 16,1% manje obolelih nego 2018. godine, 8,8% manje nego na petogodišnjem i 6,9% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Kolorektalni karcinom - nalazio se na drugom mestu i činio je 9,5% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2019. godini prijavljeno je 17,8% manje novoobolelih nego 2018. godine i 11,5% manje nego na petogodišnjem i desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak grlića materice - u 2019. godini nalazio se na trećem mestu i činio je 8,8% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2019. godini prijavljeno je 58,3% više novoobolelih nego 2018. godine, 40% više u odnosu na petogodišnji i 29,3% više u odnosu na desetogodišnji prosek novoobolelih.

Rak pluća - nalazio se na četvrtom mestu i činio je 7,7% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2019. godini prijavljeno je 14% manje novoobolelih nego u 2018. godine, 9,9% manje nego na petogodišnjem i 7,9% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak tela materice - u 2019. godini nalazio se na petom mestu i činio je 6,8% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2019. godini prijavljeno je 26,5% više novoobolelih nego 2018. godine, 27,9% više nego na petogodišnjem i 35,6% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj obolelih u 2019. godini u odnosu na 2018.godinu, petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih u ženskoj populaciji beleži se porast broja novoobolelih od raka grlića i tela materice, a pad broja obolelih od raka dojke, kolona i pluća (Tabela 5. i Tabela 6.).

Tabela 5. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod žena u Južnobanatskom okrugu u periodu 2014-2019* .godina (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2009-2018)	Petogodišnji prosek (2014-2018)	2017	2018	2019*
Dojka	oboleli	173,1	176,6	177	185	161
	Inc	117,3	122,6	123,9	130,4	112,7
Kolo- rektum	oboleli	67,8	67,8	70	69	60
	Inc	45,9	47,1	49,0	48,6	42,0
Pluća	oboleli	53,2	54,4	53	56	49
	Inc	36,0	37,8	37,1	39,5	34,3
Grlić materice	oboleli	43,3	40	41	36	56
	Inc	29,3	27,8	28,7	25,4	39,2
Telo materice	oboleli	31,7	33,6	43	33	43
	Inc	21,5	23,3	30,0	23,3	30,1

* Prijave novoobolelih za 2019. godinu se još uvek dostavljaju ZJZ Pančevo

Tabela 6. Distribucija broja obolelih i stope incidencije pet najčešćih malignih tumora kod žena po opštinama Južnobanatskog okruga u 2019. godini

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Dojka	obol	161	93	27	18	8	4	2	3	6
	Inc	112,7	150,6	104,9	114,4	66,7	81,3	24,5	58,4	63,8
Kolo- rektum	obol	60	24	8	3	4	3	6	3	9
	Inc	42,0	38,8	31,1	19,1	33,3	61,0	73,4	58,4	95,9
Pluća	obol	49	30	6	5	0	3	2	0	3
	Inc	34,3	48,6	23,3	31,8	/	61,8	24,5	/	31,9
Grlić materice	obol	56	32	7	2	2	7	3	0	3
	Inc	39,2	51,8	27,2	12,7	16,7	142,4	36,7	/	31,9
Telo materice	obol	43	19	6	6	5	0	1	2	4
	Inc	30,1	30,8	23,3	38,1	41,7	/	12,2	38,9	42,6

U 2018. godini registrovana je 927 osoba umrla od malignih bolesti (Mortalitet 331,9), što je 4,5% manje nego u 2017. godini, 1,3% manje nego na petogodišnjem i 0,8% manje nego na desetogodišnjem proseku broja umrlih od malignih bolesti. Podaci o umrlim za 2019. godinu obeleženi su u tekstu * i prikazani su radi uvida u trenutne podatke sa kojima raspolažemo, a koji nisu pothranjeni podacima Republičkog zavoda za statistiku, jer podaci još nisu obrađeni i publikovani. Stope mortaliteta kao i broj umrlih već duži niz godina beleže povećanje i na očekivanom su nivou za posmatrani period.

Vrednosti mortaliteta u posmatranom periodu pokazuju da od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće umiru muškarci nego žene (Tabela 7).

Tabela 7. Distribucija broja umrlih, stopa mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja broja umrlih od malignih tumora i po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2019*.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Period	ukupno umrlih		muškarci		žene	
	Br. umrlih	Mt	Br. umrlih	Mt	Br. umrlih	Mt
Desetogodišnji pros. (2009-2018)	934,2	322,4	550,3	387,0	383,9	260,1
Petogod. prosek (2014-2018)	939,4	331,5	550,4	394,9	389,0	270,1
2017	971	345,3	560	404,8	411	287,7
2018	927	331,9	553	402,4	374	263,7
2019*	864	307,2	491	354,9	373	261,1

* Izvor podataka-samo Baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2020.god.

Tokom 2018. godine broj umrlih od malignih bolesti prema broju stanovnika-mortalitet, veći nego u Južnobanatskom okrugu (Mt 329,7) registrovan je u Kovačici (Mt 349,2), Kovinu (Mt 343,2) Pančevu (Mt 340,6), Alibunaru (Mt 335,6), dok je u Oповu (Mt 315,5), Vršcu (Mt 305,8), Beloj Crkvi (Mt 294,5) i Plandištu (Mt 287,7) registrovan mortalitet manji nego u okrugu (Tabela 8).

Tabela 8. Distribucija broja umrlih i stopa mortaliteta svih malignih tumora po opštinama Južnobanatskog okruga u periodu 2017-2019*.god. (stope na 100.000 stanovnika)

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Oповo	B.Crkva	Plandište	Alibunar
2017	umrli	971	417	189	98	72	36	55	34	70
	Mt	345,3	346,5	380,2	308,5	299,3	366,4	337,5	326,0	372,9
2018	umrli	927	410	152	109	84	31	48	30	63
	Mt	329,7	340,6	305,8	343,2	349,2	315,5	294,5	287,7	335,6
2019*	umrli	864	389	134	97	76	28	58	23	59
	Mt	307,2	323,2	269,6	305,4	315,9	284,9	355,9	220,5	314,3

* Izvor podataka –samo Baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2020.god.

Najčešći maligni tumori od kojih su umirali muškarci bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, želudca i mokraćne bešike. Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u muškoj populaciji u 2018. godini, **rak pluća** se nalazio na prvom mestu i činio je 34,9% svih smrtnih ishoda od raka. Tokom 2018. godine registrovano je 4,9% više umrlih nego 2017. godine, 3,9% više nego na petogodišnjem i 3,9% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih. **Kolorektalni karcinom** - u 2018. godini se nalazio na drugom mestu kao uzrok umiranja od malignih bolesti i činio je 13,6% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2018. godini registrovano je 1,3% manje umrlih nego u 2017. godini, 3,3% više nego na petogodišnjem i 6,9% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih. **Karcinom prostate** - u 2018. godini se nalazio na trećem mestu i činio je

7,2% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2018. godini registrovano je 9,1% manje umrlih nego u 2017. godini, 10,7% manje nego na petogodišnjem i 13,2% manje nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom želuca - u 2018. godini se nalazio na četvrtom mestu i činio je 5,1% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2018. godini registrovano je 7,7% više umrlih nego 2017. godine, 6,7% više nego na petogodišnjem i 4,5% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Karcinom mokraćne bešike se u 2018. godini nalazio na petom mestu i činio je 4,5% svih smrtnih ishoda od raka kod muškaraca. U 2018. godini registrovano je 25% više umrlih nego 2017. godine, 19% više na petogodišnjem i 9,2% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih. Posmatrajući 2018. godinu u odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke umrlih, u muškoj populaciji zabeležen je veći broj umrlih od karcinoma pluća, debelog creva, želuca i mokraćne bešike, a manji od karcinoma prostate.

Tabela 9. Distribucija broja umrlih, stope mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja umrlih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod **muškaraca** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2019*. godine (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2009-2018)	Petogodišnji prosek (2014-2018)	2017	2018	2019*
Pluća	umrli	185,7	185,8	184	193	139
	Mt	130,6	133,4	132,9	140,4	100,5
Kolo- rektum	umrli	70,1	72,6	76	75	66
	Mt	49,3	52,1	54,9	54,6	47,7
Prostata	umrli	46,1	44,8	44	40	40
	Mt	32,4	32,2	31,8	29,1	28,9
Želudac	umrli	26,8	26,2	26	28	29
	Mt	18,8	18,8	18,8	20,4	20,9
Mokraćna bešika	umrli	22,9	21	20	25	28
	Mt	16,1	15,1	14,5	18,2	20,2

* Izvor podataka-samo Baze umrlih ZIJ Pančevo, dopuna podacima za 2019.god Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2020.god

Tabela 10. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta pet najčešćih malignih tumora od kojih su umirali muškarci po opštinama Južnobanatskog okruga u 2018. godini (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	umrli	193	90	32	23	15	4	11	4	14
	Mt	140,4	154,1	133,6	143,5	124,4	81,5	135,4	75,6	149,2
Kolo- rektum	umrli	75	31	12	7	5	3	5	2	10
	Mt	54,6	53,1	50,1	43,7	41,5	61,1	61,5	37,8	106,6
Prostata	umrli	40	16	10	2	4	2	3	2	1
	Mt	29,1	27,4	41,7	12,5	33,2	40,7	36,9	37,8	10,7
Želudac	umrli	28	10	3	5	4	1	3	1	1
	Mt	20,4	17,1	12,5	31,2	33,2	20,4	36,9	18,9	10,7
Mokraćna bešika	umrli	25	15	4	1	2	0	1	0	2
	Mt	18,2	25,6	16,7	6,2	16,6	0	12,3	0	21,3

Najčešći maligni tumori od kojih su umirale žene bili su maligni tumori dojke, pluća, kolorektuma, pankreasa, mozga i moždanica. Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u 2018. godini u ženskoj populaciji, **rak dojke** se nalazio na prvom mestu i činio je 20,6% svih smrtnih ishoda od raka kod žena. U 2018. godini registrovano je 3,7% manje umrlih nego u 2017. godini, 1,8% više nego na petogodišnjem i 3,2% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih. **Rak pluća** - nalazio se na drugom mestu i činio je 20% svih smrtnih ishoda od raka kod žena. U 2018. godini registrovano je 1,3% više umrlih nego u 2017. godini, 7,8% više nego na petogodišnjem i 15,9% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Kolorektalni karcinom - nalazio se na trećem mestu u ukupnom umiranju od raka kod žena i činio je 9,4% svih smrtnih ishoda. Tokom 2018. godine registrovano je 28,6% manje umrlih nego u 2017. godini, 10,2% manje nego na petogodišnjem i 15,2% manje nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom pankreasa - u 2018. godini činio je 7,2% svih smrtnih ishoda od raka kod žena i nalazio se na četvrtom mestu u ukupnom broju umrlih od raka kod žena. Tokom 2018. godine registrovano je 22,7% više umrlih nego u 2017. godine, 39,2% više nego na petogodišnjem i 42,1% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Tumori mozga i moždanica (C70- C72) nalazili su se petom mestu u ukupnom broju umrlih od raka kod žena i činili su 4,3% svih smrtnih ishoda. Od tumora mozga i moždanica tokom 2018. godine registrovano je 23,8% manje umrlih nego u 2017. godini, 12,7% više nego na petogodišnjem i 29% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih (Tabela 11 i 12).

U ženskoj populaciji je u 2018. godini, u odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke, zabeležen veći broj umrlih od karcinoma dojke, pluća, mozga i pankreasa, a manji broj umrlih od karcinoma debelog creva.

Tabela 11. Distribucija broja umrlih, stope mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek broja umrlih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod **žena** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2014-2019*.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Lokaliz.		Desetogod. prosek (2009-2018)	Petogodišnji prosek (2014-2018)	2017	2018	2019*
Dojka	umrli	74,6	75,6	80	77	64
	Mt	50,5	52,5	56,0	53,9	44,8
Pluća	umrli	64,7	69,6	74	75	75
	Mt	43,8	48,3	51,8	52,5	52,5
Kolo- rektum	umrli	41,3	39	49	35	34
	Mt	27,9	27,1	34,3	24,5	23,8
Pankreas	umrli	19	19,4	22	27	27
	Mt	12,9	13,5	15,4	18,9	18,9
Mozak i moždance	umrli	12,4	14,2	21	16	5
	Mt	8,4	9,9	14,7	11,2	3,5

*Izvor podataka-samo Baze umrlih ZIJ Pančevo, dopuna podacima za 2019.god Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2020.god

Tabela 12. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta pet najčešćih malignih tumora od kojih su umirale žene po opštinama Južnobanatskog okruga u 2018. godini

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Dojka	umrli	77	37	10	13	0	0	5	5	7
	Mt	54,3	60,1	38,8	82,6	0	0	61,2	97,3	74,6
Pluća	umrli	75	31	21	6	4	3	2	3	5
	Mt	52,9	50,4	81,6	38,1	33,3	61,0	24,5	58,4	53,3
Kolo- rektum	umrli	35	13	8	1	6	2	1	2	2
	Mt	24,6	21,1	31,1	6,4	50,0	40,7	12,2	38,9	21,3
Pankreas	umrli	27	15	5	1	2	1	2	0	1
	Mt	19,0	24,4	19,4	6,4	16,7	20,3	24,5	0	10,7
Mozak i moždance	umrli	16	9	1	2	1	1	1	0	1
	Mt	11,3	14,6	3,9	12,7	8,3	20,3	12,2	0	10,7

Veliki udeo u obolevanju i umiranju stanovništva imaju maligni tumori koji su visoko preventabilni. Najbolja dugoročna strategija usmerena na smanjenje obolevanja i umiranja od malignih tumora je prevencija. Bolja informisanost i edukacija stanovništva o vezi određenih faktora rizika i pojave tumora, promena navika kao i usvajanje zdravih stilova života osnovni ciljevi su primarne prevencije malignih bolesti. Sekundarna prevencije - rano otkrivanje raka i pretumorskih promena tj. uvođenje organizovanih skrining programa i podsticanje oportunih skrininga je od izuzetnog značaja. Ona utiče na prevenciju nastanka tumora, smanjenje mortaliteta, prevenciju komplikacija, smanjenja troškova lečenja i poboljšanje kvaliteta života. U Pančevu se sprovode organizovani skrining program kolorektalnog karcinoma, kao i organizovani skrining raka dojke koji su započeti 2013/ 2014. godine i nastavljeni su i u 2019. godini. Takođe sprovodi se i prati pojačani oportuni skrining raka dojke u Vršcu.

Skrining kolorektalnog karcinoma

Ciljna populacija za skrining sa teritorije Pančeva u 2019. godine je bila 19.860 stanovnika. U periodu 01.01-31.12.2019. godine na skrining kolorektalnog karcinoma u Pančevu pozvano je 4.964 osobe (25% od godišnjeg plana), a 3199 osoba je uradilo test na okultno krvarenje (16,1% od godišnjeg plana). Pozitivan test je bio kod 126 pacijenta i urađene su 64 kolonoskopije pri čemu je otkriveno 10 karcinoma i 18 polipa debelog creva.

Tab. 13. Rezultati sprovođenja skrininga raka debelog creva u Pančevu u periodu 2017-2019. godine

	Planiran broj pozvanih	Pozvano na skrining/ % od plana	Testirano/ % od plana	Pozitivan test/ %	Broj kolono - skopija	Broj otkrivenih karcinoma	Broj otkrivenih polipa/drugih oboljenja
2017	19.947	4.498 (22,5%)	3362 (16,8%)	90 (2,7%)	60	13	34
2018	19.901	3.054 (15,3%)	2405 (12,1%)	75 (3,1%)	35	1	19
2019	19.860	4.964 (25%)	3199 (16,1%)	126 (3,9%)	65	10	18

Skrining raka dojke

Ciljna populacija za organizovani skrining raka dojke na teritoriji Pančeva u 2019. godini je bila 9190 žena. Od 01.01. do 31.12.2019. godine na skrining raka dojke u Pančevu pozvano je 3460 žena (37,6% od godišnjeg plana), a 1095 žena je uradilo mamografiju (11,9% od godišnjeg plana). Pozitivnih BIRADS 4 i 5 nije bilo, a kod 37 žena je urađena dodatna dijagnostika prema Vodiču dobre kliničke prakse i otkrivene su 2 benigne promene.

Tabela 14. Rezultati sprovođenja skrininga raka dojke u Pančevu u periodu 2017-2019. godine

	Planiran broj pozvanih	Pozvano na skrining/ % od plana	Broj mamografija/ % od plana	BIRADS 4 i 5	Broj otkrivenih karcinoma	Broj otkrivenih benignih promena
2017	9201	2.686 (29,2%)	824 (8,9%)	13	2	7
2018	9267	2.126 (22,9%)	355 (3,8%)	12	2	8
2019	9190	3.460 (37,6%)	1.095 (11,9%)	/	/	2

Prema preporuci Ministarstva zdravlja i Kancelarije za skrining raka Instituta za javno zdravlje Srbije, u Vršcu se od 2016. godine sprovodi pojačani oportuni skrining karcinoma dojke. Ukupno 278 žena je iz doma zdravlja upućeno da uradi skrining mamografiju. Njih 266 su i uradile skrining mamografiju (95,7% od broja upućenih) i kod jedne je otkriven karcinom. Ukupan broj žena kod kojih je urađena mamografija u OB Vršac u posmatranom periodu je 737, a karcinom je potvrđen kod 27 žena (pacijentkinje sa teritorije Vršca, Bele Crkve i Plandišta koje se uglavnom leče u OB Vršac), što nam daje dobar osnov za eventualno pokretanje organizovanog skrininga raka dojke u Vršcu kada se za to steknu uslovi.

Tabela 14a. Rezultati sprovođenja pojačanog oportunog skrininga raka dojke u Vršcu 2017-2019.godine

Godina	Broj žena upućenih na skrining mamografiju	Ukupan broj žena kojima je urađena mamografija	Broj žena kojima je urađena skrining mamografija	Broj žena sa pozitivnim nalazima iz skrining mamografije	Broj žena sa potvrđenim karcinomom iz oportunog skrininga	Ukupan broj žena sa potvrđenim karcinomom
2017	409	1005	313	4	4	23
2018	382	828	334	1	3	45
2019	278	737	266	0	1	27

Dijabetes melitus

Dijabetes melitus MKB 10 (E10-E14) predstavlja grupu metaboličkih poremećaja koju karakteriše hiperglikemija kao posledica defekta u insulinskoj sekreciji ili aktivnosti. Prema proceni Instituta za javno zdravlje Srbije, u Republici Srbiji bez Kosova i Metohije od dijabetesa boluje približno 750.000 osoba ili 13,2% odraslog stanovništva. Broj osoba sa tipom 2 dijabetesa je mnogostruko veći (95%) u odnosu na osobe sa tipom 1 dijabetesa (5%). Pri tom, prema procenama domaćih eksperata i na osnovu rezultata međunarodnih studija, 36% osoba sa tipom 2 dijabetesa nema postavljenu dijagnozu i ne zna za svoju bolest. U 2019. godini registrovano je 4,9% manje novoobolelih nego 2018. godine i 1,7% manje nego na petogodišnjem proseku prijavljivanja novoobolelih. Incidencije pokazuju da od dijabetesa melitusa, posebno od tip 2, češće obolevaju žene nego muškarci (Tabela 15).

Tabela 15. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2017-2019.godine i petogodišnji prosek prijavljivanja

	Oboleli	Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Petogodišnji prosek (2014-2018)		964,6	328,4	9,6	3,3	955	325,1
2017	ukupno	991	349,7	10	3,5	981	346,2
	muškarci	460	330,1	7	5,0	453	389,7
	žene	531	368,7	3	2,1	528	366,6
2018	ukupno	997	354,5	7	2,5	990	352,1
	muškarci	480	352,0	3	2,2	477	344,8
	žene	517	361,9	4	2,8	513	359,1
2019	ukupno	948	337,1	6	2,1	942	334,9
	muškarci	472	341,2	4	2,9	468	338,3
	žene	476	333,2	2	1,4	474	331,8

Posmatrajući opštine, u odnosu na okrug (Inc 2,1), incidence dijabetesa melitusa tip 1 u 2019. godini bile su veće u Plandištu (Inc 9,5), Kovinu (Inc 6,3), Kovačici (Inc 4,1) i Vršcu (Inc 4,0), dok u Opoju, Beloj Crkvi, Alibunaru i Pančevu nije bilo registrovanih obolelih od DM tip 1 (Tabela 16).

U odnosu na okrug (Inc 334,9), incidence DM tip 2 u 2019. godini su bile veće u Oповu (Inc 508,8), Plandištu (Inc 489,0), Beloj Crkvi (Inc 404,9), Kovinu (Inc 371,5), Kovačici (Inc 336,7) i Vršcu (Inc 335,9), a manji u Pančevu (Inc 294,1) i Alibunaru (Inc 293,0).

Tabela 16. Distribucija broja obolelih i stope incidencije dijabetesa melitusa tip 1 i tip 2 po opštinama Južnobanatskog okruga u periodu 2017-2019.godine (stope na 100.000 stanovnika)

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Oповo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2017	DM 1	10	5	1	2	1	/	/	1	/
	Inc	3,5	4,1	1,9	6,2	4,1	/	/	9,5	/
	DM 2	981	370	161	125	86	57	61	51	70
	Inc	346,2	306,1	321,0	389,1	354,6	574,3	370,3	482,8	368,5
2018	DM 1	7	2	0	1	1	1	1	0	1
	Inc	2,5	1,6	0	3,1	4,1	10,2	6,1	0	5,3
	DM 2	990	369	171	117	80	52	64	54	83
	Inc	352,1	306,6	344,0	368,4	332,6	529,2	392,7	517,8	442,2
2019	DM 1	6	0	2	2	1	0	0	1	0
	Inc	2,1	0	4,0	6,3	4,1	0	0	9,5	0
	DM 2	942	354	167	118	81	50	66	51	55
	Inc	334,9	294,1	335,9	371,5	336,7	508,8	404,9	489,0	293,0

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Srbije u Južnobanatskom okrugu je u 2018. godini od dijabetesa melitusa umrla 121 osoba, što je 8,3% manje nego u 2017. godini i 6,8% više nego na petogodišnjem proseku umrlih (Tabela 17).

Tabela 17. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2014-2018.godine i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

	Umrli	Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Petogodišnji prosek	(2014-2018)	120	42,4	53,6	18,9	66,4	23,4
2017	ukupno	132	46,6	60	21,2	72	25,4
	muškarci	56	40,2	28	20,1	28	20,1
	žene	76	52,8	32	22,2	44	30,5
2018	ukupno	121	45,1	53	19,0	68	24,3
	muškarci	56	41,5	22	16,0	34	24,7
	žene	65	48,6	31	21,9	34	24,0

Akutni koronarni sindrom (AKS)

Kardiovaskularne bolesti (KVB) se nalaze na prvom mestu kao uzrok obolevanja i umiranja od svih bolesti i čine preko 50% udela u umiranju od svih bolesti. Nestabilana angina pektorisa, infarkt miokarda sa i bez elevacije ST segmenta i iznenadna (nagla) srčana smrt predstavljaju akutne, nestabilne oblike ishemijske bolesti srca pod zajedničkim nazivom akutni koronarni sindrom (AKS). U 2019. godini prijavljen je 761 novooboleli od AKS što je 10,4% manje nego u 2018.

godini i 6,8% manje nego na petogodišnjem proseku novoobolelih. Podaci za AKS su kompletirani za 2018. godinu, dok su za 2019. godinu prikazani trenutni raspoloživi podaci radi uvida, a kompletiranje baze novoobolelih i umrlih u 2019. godini se očekuje krajem 2020. godine. U maju 2019. godine završeno je renoviranje internističkog bloka Opšte bolnice Pančevo, pa je zbog smanjenih kapaciteta odeljenja, u ovom periodu, određen broj pacijenata usmeravan na lečenje u zdravstvene ustanove u Beograd. Prijave novoobolelih koji su lečeni u Beogradu i Sremskoj Kamenici se očekuju do kraja 2020.godine. Posmatrajući poslednje kompletirane podatke - u 2018. godini registrovano je 14,3% više novoobolelih nego 2017. godini i 4,0% više nego na petogodišnjem proseku registrovanja novoobolelih. Infarkt miokarda se tokom 2018. godine registrovao u 92,6% slučajeva, a nestabilna angina pektoris u 7,4% u ukupnom udelu u AKS. Incidence pokazuju da od AKS znatno češće obolevaju muškarci nego žene (Tabela 18). Takođe, u istom periodu prikupljeni su podaci o 122 osobe umrle od AKS za 2019. godinu što je na istom nivou kao 2018.godine i 20,2% manje nego na petogodišnjem proseku. Infarkt miokarda je tokom 2019.godine bio uzrok 99,2% smrtnih ishoda od AKS, a nestabilna angina pektoris 0,8%. Mortaliteti pokazuju da od AKS znatno češće umiru muškarci nego žene Posmatrajući podatke za AKS u poslednjih pet godina beleži se pad broja umrlih od ove bolesti. (Tabela 19).

Tabela 18. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije akutnog koronarnog sindroma po polu u Južnobanatskom okrugu od 2017 do 2019*.godine i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Petogodišnji prosek	2014-2018)	816,6	288,2	750,2	264,8	66,4	23,4
2017	ukupno	743	264,2	609	216,6	134	47,6
	muškarci	449	324,5	371	268,2	78	56,4
	žene	294	205,8	238	166,6	56	39,2
2018	ukupno	849	304,0	786	281,4	63	22,6
	muškarci	529	384,9	478	347,8	51	37,1
	žene	320	225,6	308	217,1	12	8,5
2019*	ukupno	761	270,6	688	244,7	73	25,9

*Kompletiranje baze Registra za AKS za 2019.godine očekuje se do kraja 2020.god.

Tabela 19. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta akutnog koronarnog sindroma (AKS) po polu u Južnobanatskom okrugu od 2017 do 2019*.godine i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Petogodišnji prosek (2014-2018)	ukupno	152,8	53,9	150,6	53,1	2,2	0,8
2017	ukupno	143	50,8	140	49,8	3	1,1
	muškarci	70	50,6	68	49,1	2	1,4
	žene	73	51,1	72	50,4	1	0,7
2018	ukupno	122	43,7	121	43,3	1	0,4
	muškarci	77	56,0	77	56,0	0	0
	žene	45	31,7	44	31,0	1	0,7
2019*	ukupno	122	43,7	121	43,3	1	0,4

* Dopuna podataka o umrlim za 2019.godine očekuje se do kraja 2020.godine

Ostala hronična nezarazna oboljenja

U grupi ostalih HNO (hronična bubrežna insuficijencija, reumatske groznice, endemska nefropatija, psihoze, narkomanija, i drugo) evidentira se lošije prijavljivanje novoobolelih i postoje slabiji podaci za praćenje i analizu kretanja ovih bolesti. Iz grupe Ostalih HNO u 2019. godini prijavljeno je 203 novoobolelih, što je za 32,7% više nego u 2018.godini, a 7,8 % manje u odnosu na petogodišnji prosek prijavljivanja (220,2). Takođe u 2019. godini registrovano je 423 osobe umrle od Ostalih HNO, što je za 6,4% manje nego 2018. godini a 2,1 % manje u odnosu na petogodišnji prosek prijavljivanja (432,2) (Tabela 20).

Tabela 20. Distribucija broja novoobolelih i umrlih od ostalih HNO u Južnobanatskom okrugu od 2017 - 2019.godine

Bolest	Broj obolelih			Broj umrlih		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Hronična insuficijencija bubrega (N 18)	13	5	6	46	53	61
Reumatska groznica (I 00 – I 09)	0	0	0	2	0	0
Endemska nefropatija (N 15.0)	0	0	0	0	0	0
Druge (D66–D67, F00-03, F06, F10,F11–F19, F20-23,F28-29, F30-32, F84, G71, J44, J45, J47)	146	148	197	135	156	92
Bolesti krvnih sudova mozga (I60-I69)	/	/	/	289	243	270
UKUPNO	159	153	203	472	452	423

Izveštaj o kretanju vodećih HNO je urađen na osnovu prijave nezaraznih bolesti koje su dostavljene i podataka koji su prikupljeni od strane Zavoda za javno zdravlje Pančevo iz zdravstvenih ustanova sa teritorije Južnog Banata, Beograda i drugih gradova gde su lečeni stanovnici Južnobanatskog okruga zaključno sa martom 2019. godine. Kao izvor podataka korišćen je Registar za rak, Registar za dijabet, Registar za AKS, Registar ostalih nezaraznih bolesti i Baze umrlih Zavoda za javno zdravlje Pančevo, kao i podaci Instituta za javno stravlje Srbije i Republičkog zavoda za statistiku.

Prikaz higijenskog stanja u Južnobañatskom okrugu

PRIKAZ HIGIJENSKOG STANJA NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2019. GODINI

PRAĆENJE KVALITETA VAZDUHA U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Zdrava životna sredina podrazumeva međusobnu uzajamnu ravnotežu i sadejstvo svih njenih elemenata: zemljišta, vode, vazduha, biljnog i životinjskog sveta. Zagađenje vazduha je značajno sa aspekta uticaja na životnu sredinu i sa aspekta uticaja na zdravlje ljudi. Mnogobrojna saznanja o štetnom dejstvu aerozagađenja na ljude dobijena su posle masovnih katastrofa uzrokovanih aerozagađenjem u nekim velikim svetskim gradovima, kao i iz podataka zaštite radnika na radu i studija o humanoj i animalnoj populaciji. Međutim, prisutnost zagađujućih materija i u malim koncentracijama uz prolongirano dejstvo može imati štetni uticaj po zdravlje ljudi. Emitovane zagađujuće materije u atmosferi mogu nagraditi nove štetne supstance u atmosferi, a svakako se u njoj mogu naći i zagađenja preneti sa većih udaljenosti. Kakav će i koliki efekat na zdravlje imati zagađenje iz vazduha zavisi od mnogih činilaca (od vrste i koncentracija štetnih supstanci u vazduhu, veličine ventilacije, stanja respiratorne sluznice, ukupnog zdravstvenog stanja, životne dobi).

O aerozagađenju se češće govori kao o činiocu koji doprinosi nastanku bolesti ili pogoršanju već postojeće bolesti (pre svega respiratornih i kardiovaskularnih), nego kao o primarnom činiocu za nastanak nekog oboljenja. Procena zdravstvenog rizika za ljude od izloženosti zagađenom vazduhu moguća je na osnovu dugoročnog praćenja koncentracija zagađujućih materija u vazduhu i praćenja zdravstvenog stanja stanovništva, pre svega onih zdravstvenih ishoda za koje se zna da su povezani sa zagađenjem iz vazduha.

Zavod za javno zdravlje Pančevo, kao ovlašćena i akreditovana ustanova vrši sistematsko praćenje kvaliteta vazduha u životnoj sredini u gradovima Pančevu i Vršcu. U Pančevu na pet mernih mesta i u gradu Vršcu na dva merna mesta. U periodu od 06.06.-05.07.2019. godine izvršeno je i jednokratno merenje zagađujućih materija u opštini Kovin na tri merna mesta : Kovin, Pločica i Bavanište. Merna mesta na kojima je vršen monitoring pripadaju mreži lokalnih urbanih stanica za praćenje imisije zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu. Na svim mernim mestima nisu praćeni isti polutanati. Najveći broj polutanata praćen je na mernim mestima Vatrogasni dom i Zavod u gradu Pančevu.

AEROZAGAĐENJE U PANČEVU, KOVINU I VRŠCU

PANČEVO

Aerosediment – ukupne taložne materije su praćene na dva merna mesta u gradu Pančevu. Tokom svih meseci 2019. godine nije bilo prekoračenja mesečne granične vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja godišnja vrednost nije prekoračila godišnju graničnu vrednost (GV).

Čađ je meren 365 dana na četiri merna mesta u Pančevu (Zavod, Vatrogasni dom, Strelište i Nova Misa). Najveći broj prekoračenja registrovan je na lokaciji Nova Misa (36) u stambenoj zoni. Najveća maksimalna koncentracija bila je na lokaciji Nova Misa ($152\mu\text{g}/\text{m}^3$). Najveća srednja godišnja vrednost za čađ je iznosila $22,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Nova Misa. Distribucija prosečnih mesečnih koncentracija čađi na svim lokalitetima u gradu Pančevu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima, tj. u periodu grejanja.

Analizom indeksa kvaliteta vazduha za čađ na svim mernim mestima uočava se da je najveći broj dana sa rizičnim koncentracijama po zdravlje stanovništva registrovan na lokacijama Nova Misa (36), Strelište (17), na lokaciji lokaciji Zavod (16), a na lokaciji Vatrogasni dom (14).

Čađ Zavod		2019. godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana
0-25	odličan	0-25	303
25,1-35	dobar	25,1-35	27
35,1-50	Prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	19
50,1-75	zagađen	50,1-75	11
>75	jako zagađen	>75	5
			365

Čađ Vatrogasni dom		2019. godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana
0-25	odličan	0-25	307
25,1-35	dobar	25,1-35	19
35,1-50	Prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	25
50,1-75	zagađen	50,1-75	8
>75	jako zagađen	>75	6
			365

Čađ Strelište		2019. godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana
0-25	odličan	0-25	297
25,1-35	dobar	25,1-35	29
35,1-50	Prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	21
50,1-75	zagađen	50,1-75	13
>75	jako zagađen	>75	4
			364

Čađ Nova Misa		2019. godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana
0-25	odličan	0-25	256
25,1-35	dobar	25,1-35	34
35,1-50	Prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	39
50,1-75	zagađen	50,1-75	26
>75	jako zagađen	>75	10
			365

Sumpordioksid je praćen na dva merna mesta u gradu Pančevu i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija je niska $8,3\mu\text{g}/\text{m}^3$ i u okviru je preporučene prosečne godišnje koncentracije.

Azotdioksid je praćen na dva mesta u gradu Pančevu (Zavod, Vatrogasni dom) i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija od $14,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ niža je od granične vrednosti na godišnjem nivou i ispod je kritičnog nivoa za zaštitu vegetacije.

Azotni oksidi praćeni su na mernom mestu Narodna bašta automatskim monitoringom u gradu Pančevu u ukupno 272 uzoraka.

Ukupne suspendovane čestice PM₁₀

U gradu Pančevu sistematski je praćena koncentracije PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu na dva merna mesta – Strelishte svakog trećeg dana i svakodnevno automatsko merenje na lokaciji Narodna bašta. Od ukupno 468 uzoraka, u ukupno 239 (51,1%) izmerene koncentracije su prekoraćile GV. Najviša izmerena koncentracija iznosila je 301,65µg/m³ na lokaciji Narodna bašta. Prosećna godišnja koncentracija za ovaj polutant 2019. godine iznosi 56,4µg/m³. Na mernom mestu Strelishte, najveća izmerena koncentracija iznosila je 145µg/m³.

Teški metali (kadmijum, olovo, niki, arsen, živa) analizirani su u uzorcima PM₁₀ na mernom mestu Strelishte. Prosećne godišnje koncentracije za normirane teške metale nisu prelazile granićne ni ciljne vrednosti.

Ukupne suspendovane čestice PM_{2,5} praćene su kontinualno automatski na mernom mestu Narodna bašta tokom cele 2019. godine. Prosećna koncentracija za dostupnih 347 dnevnih uzoraka za ovaj period merenja bila je 48,46µg/m³.

Amonijak je kao specifićni polutant sistematski praćen u gradu Pančevu na tri merna mesta u ukupno 1002 uzoraka bez prekoraćenja maksimalno dozvoljene dnevne koncentracije. Srednja godišnja koncentracija iznosila je 9,2µg/m³.

Lako isparljivi ugljovodonici – benzen, toluen, ksilen (BTX) praćeni su u ukupno 420 uzoraka ambijentalnog vazduha na tri merna mesta u Pančevu (122 uzorka na mernom mestu Zavod i Vatrogasni dom i 298 uzoraka na mernom mestu Narodna bašta).

Benzen je izmeren u prosećnoj godišnjoj koncentraciji od 3,03µg/m³ koja je u nivou propisane granićne vrednosti za godišnji nivo. Maksimalna koncentracija benzena od 14,0µg/m³ izmerena je na mernom mestu Vatrogasni dom.

Toluen Prosećna godišnja koncentracija ovog polutanta u ambijentalnom vazduhu u Pančevu iznosila je 4,16µg/m³. Maksimalna koncentracija toluena od 39,07µg/m³ izmerena je na mernom mestu Narodna bašta.

Ksilen je u ambijentalnom vazduhu u Pančevu prisutan u prosećnoj godišnjoj koncentraciji od 5,66µg/m³. Maksimalna izmerena koncentracija zabeleżena je na mernom mestu Narodna bašta i iznosila je 73,90µg/m³.

KOVIN

Aerosediment – ukupne talożne materije su praćene na jednom mestu u Kovinu i nije bilo prekoraćenja mesećne granićne vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja godišnja vrednost nije prekoraćila godišnju granićnu vrednost (GV).

Ćad je merena u Bavaništu, opština Kovin na jednom mernom mestu 30 dana. Prosećne koncentracije ovog polutanta za period jun-jul u Bavaništu, niske su i oćekivane u ruralnoj sredini.

Izmerene vrednosti ostalih parametara (amonijaka u Kovinu i Pločici) i sumpordioksida, azotdioksida i PM10 u Bavaništu nisu prekoračivale dnevne granične vrednosti.

Čađ		Bavanište	jun - jul 2019	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha			Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana
0-25	odličan		0-25	30
25,1-35	dobar		25,1-35	0
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)		35,1-50	0
50,1-75	zagađen		50,1-75	0
>75	jako zagađen		>75	0
				30

VRŠAC

Tokom 2019. godine na mernom mestu Carinski terminal su izmerene koncentracije veće od granične vrednosti od $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ za parametar čađ u 1 (0,3%) uzorku. Na mernom mestu Opština koncentracija čađi je registrovana preko granične vrednosti u 12 (3,4%) uzoraka.

Prosečna koncentracija čađi na lokaciji Opština ($19,0\mu\text{g}/\text{m}^3$) je veća od prosečne koncentracije na lokaciji Carinski terminal ($7,9\mu\text{g}/\text{m}^3$). Čađ je značajno prisutna na lokaciji Opština i razlika u opterećenosti dva merna mesta ukazuje na poreklo čestica čađi od saobraćaja i iz ložišta. Distribucija prosečnih mesečnih koncentracija čađi na oba lokaliteta u gradu Vršcu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima u periodu grejanja.

Analiza izmerenih koncentracija čađi pokazuje da je najveći broj dana sa rizičnim koncentracijama po zdravlje stanovništva registrovan na lokaciji opština 12 (3,4%).

Vršac, Carinski terminal - čađ		2019. godina		
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	
0-25	odličan	0-25	357	
25,1-35	dobar	25,1-35	6	
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	1	
50,1-75	zagađen	50,1-75	1	
>75	jako zagađen	>75	0	
				365

Vršac, Opština - čađ		2019. godina	
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana
0-25	odličan	0-25	303
25,1-35	dobar	25,1-35	27
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	11
50,1-75	zagađen	50,1-75	9
>75	jako zagađen	>75	3
			353

Sumpordioksid je praćen na dva merna mesta u gradu Vršcu (Carinski terminal Opština), bez prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečne godišnje koncentracije sumpordioksida na oba merna mesta u okviru su kritičnog godišnjeg nivoa sumpordioksida za zaštitu vegetacije.

Azotdioksid je praćen na dva mesta u gradu Vršcu u ukupno 716 uzoraka (Carinski terminal Opština), bez prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečne godišnje koncentracije azotdioksida na oba merna mesta u okviru su kritičnog godišnjeg nivoa azotdioksida za zaštitu vegetacije.

Ukupne suspendovane čestice PM₁₀ sistematski su praćene u Vršcu na jednom mernom mestu, Carinski terminal, svakog šestog dana. U 5 (8,47%) uzoraka koncentracije su bile veće od GV. Maksimalna izmerena koncentracija PM₁₀ iznosila je $66\mu\text{g}/\text{m}^3$. Prosečna godišnja koncentracija PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu u Vršcu od $26,0\mu\text{g}/\text{m}^3$ niža je od propisane prosečne godišnje koncentracije. U uzorcima ukupnih suspendovanih čestica uzetih u ambijentalnom vazduhu u Vršcu određivane su i koncentracije teških metala.

Vršac, Carinski terminal		PM10	2019. godina
Zdravstveni indeks kvaliteta vazduha		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana
0-25	odličan	0-25	39
25,1-35	dobar	25,1-35	7
35,1-50	prihvatljiv (nezdrav za senzitivne grupe)	35,1-50	8
50,1-75	zagađen	50,1-75	5
>75	jako zagađen	>75	0
			59

Analiza izmerenih koncentracija čađi pokazuje da je 5 (8,47%) dana bilo sa rizičnim koncentracijama po zdravlje stanovništva na lokaciji Carinski terminal.

Na osnovu rezultata monitoringa kvaliteta vazduha na području Južnobanatskog okruga može se zaključiti da su rezultati u pogledu pojedinih osnovnih zagađujućih supstancija – aerosedimenta, sumpordioksida i azotdioksida zadovoljavajući, kao i

rezultati ispitivanja svih specifičnih polutanata uključujući i teške metale. Kvalitet ambijentalnog vazduha u pogledu povećane koncentracije čađi i ukupnih suspendovanih čestica je nezadovoljavajući, zbog čega postoji određeni zdravstveni rizik, pre svega za osetljive populacione grupe, koji podrazumeva pogoršanje postojećih i doprinos nastajanju štetnih kardiovaskularnih, respiratornih i drugih zdravstvenih ishoda.

PRAĆENJE REZULTATA MERENJA ALERGENOG POLENA NA TERITORIJI GRADA PANČEVA I OKOLINE

Polen biljaka je za čoveka jedan od najznačajnijih alergena u vazduhu. Polenova zrna kod više od 20% ljudske populacije izazivaju alergijske reakcije (bronhitis, konjuktivitis, dermatitis, polenska kijavica), dok u slučaju dugotrajnog i višegodišnjeg izlaganja visokim koncentracijama jedan deo ljudske populacije oboleva od hroničnog bronhitisa i bronhijalne astme. Zagađenost vazduha u urbanim, industrijskim sredinama doprinosi pojačanom alergijskom dejstvu aeropolena.

Merenje koncentracije polena 24 alergene biljne vrste u vazduhu obavlja se u okviru sistematskog praćenja koncentracije polena na teritoriji Grada Pančeva, u okviru državne mreže za monitoring alergena koji vrši Agencija za zaštitu životne sredine. Merno mesto za uzorkovanje polena je u centru Pančeva, na zgradi Gradske uprave Pančevo.

Vremenski period kontinuiranog uzimanja uzoraka počinje početkom februara i traje do prvih novembarskih dana, u zavisnosti od vremenskih uslova.

Merenja polena u vazduhu obuhvataju tri sezone cvetanja:

- a) sezonu cvetanja drveća koja počinje početkom februara cvetanjem leske i jove i traje do početka maja;
- b) sezonu cvetanja trava koja traje od maja do druge dekade jula, a osim cvetanja trava karakteriše je i cvetanje borova i lipa;
- c) sezonu cvetanja korova koja traje od druge polovine jula do početka novembra meseca i karakteriše je cvetanje ambrozije.

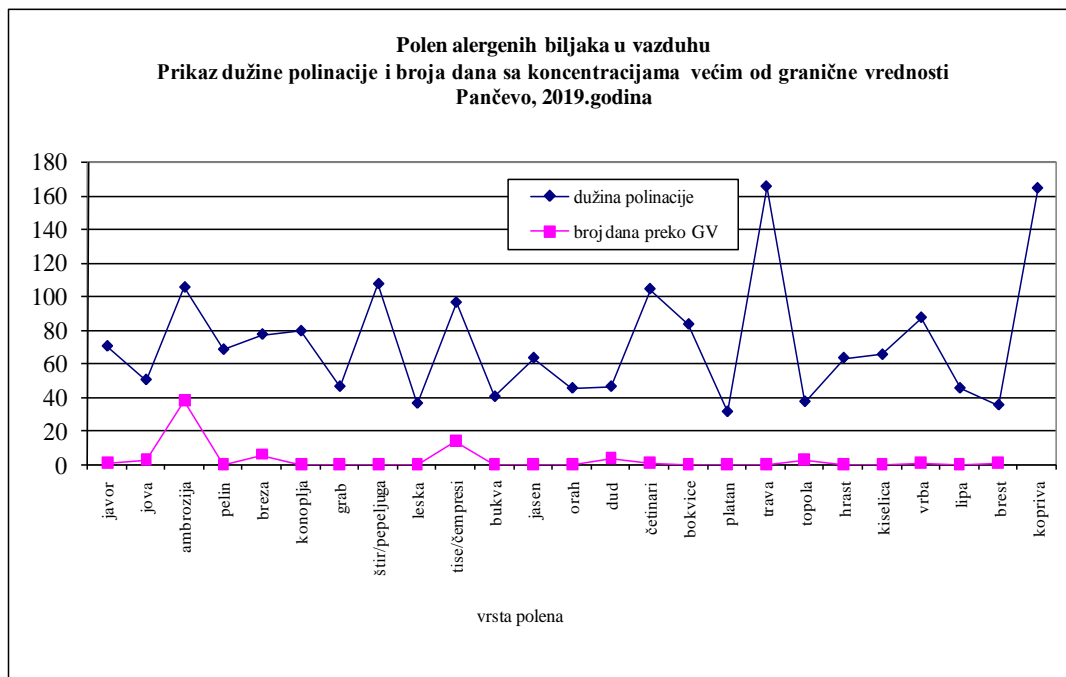
Vrši se identifikacija polena sledećih biljnih vrsta: leska, jova, tise i čempresi, brest, topola, javor, vrba, jasen, breza, grab, platan, orah, hrast, bor, konoplja, trave, lipa, bokvica, kiselica, koprive, štir, pelin i ambrozija.

Rezultati merenja aerogenog polena u vazduhu grada Pančeva su tabelarno prikazani.

Grafički prikaz rezultata merenja aeropolena u 2019. godini

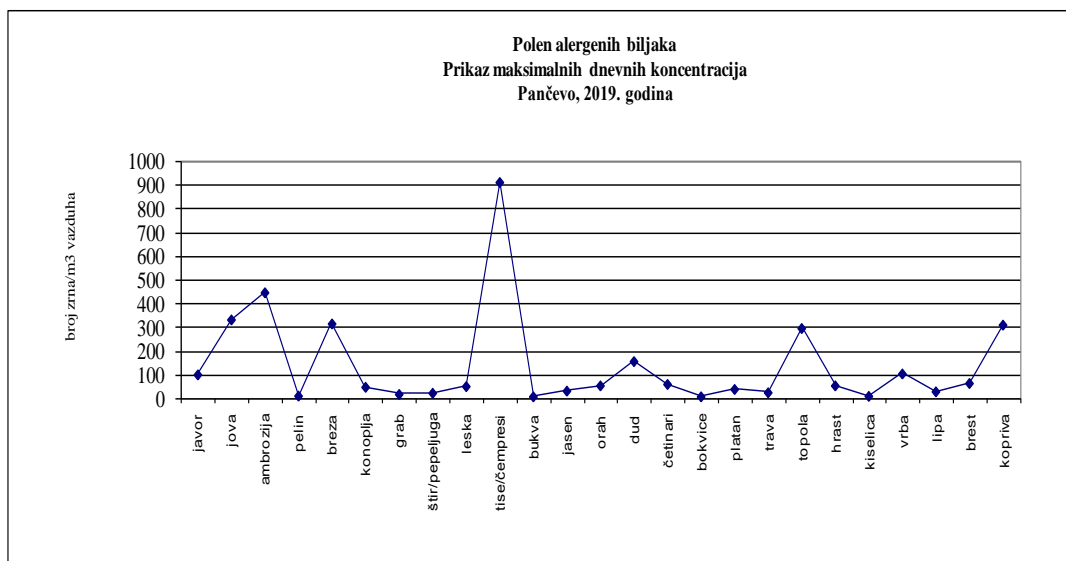


Tokom perioda merenja **ukupnih koncentracija** polena u 2019. godini u vazduhu u Pančevu najviše su bile ukupne koncentracije polena ambrozije (7072 polenovih zrna/m³ vazduha), koprive (6088 polenovih zrna/m³ vazduha) i tise i čempresa (5346 polenovih zrna/m³ vazduha).



Najdužu polinaciju su imale trave (165 dana), koprive (164 dana), štirevi (107 dana), ambrozija (105 dana), četinari (104 dana), tise i čempresi (96 dana), dok su ostale vrste alergeni biljaka imale manju dužinu polinacije.

Najveći broj dana sa koncentracijama većim od granične vrednosti za polen alergeni biljaka zabeležen je za polen ambrozije (38 dana), koprive (30 dana), tise i čempresa (14 dana) i breze (6 dana).



Najveće vrednosti **maksimalne dnevne koncentracije** imale su koncentracije polena tise i čempresa (908 polenovih zrna/m³ vazduha), ambrozije (445 polenovih zrna/m³ vazduha), jove (331 polenovih zrna/m³ vazduha), breze (314 polenovih zrna/m³ vazduha), koprive (309 polenovih zrna/m³ vazduha) i topole (295 polenovih zrna/m³ vazduha). Granična vrednost za koncentracije polena ambrozije u vazduhu se razlikuje od polena drugih vrsta te je potencijalni rizik od polena ambrozije veći nego rizik istih koncentracija drugih vrsta.

KALENDAR POLINACIJE ZA 2019. GODINU												
Biljni taksoni / mesec	januar	februar	mart	april	maj	jun	jul	avgust	septembar	oktobar	novembar	decembar
leska												
jova												
tise/čempresi												
brest												
topola												
javor												
vrba												
jasen												
breza												
grab												
platan												
orah												
hrast												
četinari												
dud												
bukva												
lipa												
trave												
bokvice												
kiselice												
konoplja												
koprive												
štirevi/pepeljuge												
pelin												
ambrozija												

Ocena zdravstvenog rizika

U periodu od 6-44 nedelje 2019. godine ukupan broj dana koji je ocenjen sa: **umerenim zdravstvenim rizikom** po nastanak alergijskih reakcija je iznosio za polen: jove 1 dan, bresta 1 dan, breze 1 dan, koprive 2 dana i ambrozije 5 dana; **visoki zdravstveni rizik** po nastanak alergijskih reakcija je bio za polen jove 2 dana, tisa i čempresa 12 dana, topole 3 dana, vrbe 1 dan, breze 3 dana, duda 3 dana, koprive 10 dana i ambrozije 25 dana.

Ukupan broj dana koji je ocenjen sa umerenim rizikom najmanje za jednu vrstu alergena polena je bio u periodu od 6-44 nedelje 2019. godine 33 dana i sa visokim rizikom (kada je bar jedna vrsta ocenjena ovom ocenom) 56 dana.

PRAĆENJE BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Buka je neželjen zvuk koji višestruko ugrožava ljudsko zdravlje. Buka kojoj su ljudi svakodnevno izloženi, komunalna ili opšta buka, kao i buka zatvorenih boravišnih prostora, jedan je od najvećih problema, posebno u gradskim područjima. Kao mešavina zvukova različitih osobina buka može biti trajna, isprekidana i udarna, promjenljivih nivoa, različitog trajanja i vremenske raspodele.

Buka u životnoj sredini uglavnom je posledica ljudskih aktivnosti, ali buku može stvarati i priroda (udar groma, vodopadi, jaki vetrovi, životinje...). Glavni izvori buke u komunalnoj sredini su saobraćaj, industrija, građevinski i javni radovi, rekreacija, sport, zabava. Saobraćaj je među najvažnijim izvorima buke, a čak 80% zagađenja bukom u gradovima uzrokuju automobili. Zbog toga je "zagađenje bukom" postalo izrazit javnozdravstveni i ekološki problem.

Kao posledica izloženosti velikoj buci mogu da se jave efekti na čulo sluha (auditivni) i efekti na ostale organe i tkiva (neauditivni).

Uvo nije podjednako osetljivo za sve frekvencije, najosjetljivije je u području od 350 - 3500 Hz, pri intenzitetu od 20-80dB, koje odgovara govornom području. Granica socijalnog kontakta je 40dB. Ozbiljnost oštećenja sluha zavisi od intenziteta i trajanja delovanja buke. Jaka, isprekidana ili udarna buka izaziva češće privremeno pomeranje praga čujnosti, a ređe trajni gubitak sluha.

Neauditivni zdravstveni efekti izraz su fiziološke reakcije na stres. Buka indirektno utiče na endokrini sistem i simpatički deo autonomnog nervnog sistema i podstiče izlučivanje stresogenih hormona. Većina efekata buke (smetnje kardiovaskularnog, digestivnog i imunološkog sistema, smanjenje pažnje i pamćenja, suženje vidnog polja) kratkotrajna je i prolazna. Ali, zdravstvene smetnje mogu preći i u hronične. Kod dece se zapažaju poremećaji koncentracije i pamćenja. Posebno se naglašava važnost uklanjanja buke pri intelektualnom radu. Za dobar san bilo bi poželjno da buka ne prelazi 30 decibela, a pojedinačni zvučni nadražaji 45 decibela.

Razlike u individualnoj osetljivosti na buku su velike. Na doživljaj buke deluje stav prema buci, nedostatak nadzora nad bukom, prenos neprijatne informacije, ambijentalna buka.

Sistematsko merenje buke u životnoj sredini uslov je za bolje upoznavanje štetnih efekata prekomerne buke i sprovođenje nadzora i smanjenja nivoa buke u svakodnevnom životu i radu.

Na lokalnom, gradskom nivou, važno je utvrditi i pratiti nivoe buke, predvideti udeo buke pri prostornom planiranju, planiranju zelenih površina i saobraćajnica, pri uvođenju svake nove delatnosti i sprovođenju mera za smanjenje nivoa buke. Rezultati sistematskog merenja nivoa buke treba da posluže urbanistima pri prostornom uređenju i rekonstrukciji postojećih naselja i područja, arhitektama pri

projektovanju objekata u neposrednoj blizini mernih mesta i medicinskim stručnjacima pri oceni zdravstvenih smetnji od buke.

Na odabranim mernim mestima merenja se vrše kontinualno, 24-časovno. Mere se glavni indikatori buke u životnoj sredini: dnevni- L_{day} (od 06-18h), večernji- $L_{evening}$ (od 18-22h) i noćni L_{night} (od 22-06h) nivoi buke u životnoj sredini kao i celodnevni nivo buke- L_{den} (00-24h). Pored glavnih, mere se i pomoćni indikatori: LAE, LAFmax, LAFmin i procentni nivoi $L_{N,T}$.

Na svakom mernom mestu meri se gustina saobraćaja brojanjem prolaska lakih i teških vozila.

Meteorološki uslovi mereni na terenu nisu bili od uticaja na izvršena merenja.

U 2019. godini Zavod za javno zdravlje Pančevo vršio je monitoring buke u životnoj sredini u gradu Pančevu, Vršacu i opštini Kovin prema formiranoj mreži mernih mesta: u Pančevu i Vršcu u letnjoj i jesenjoj sezoni, a u Kovinu u prolećnoj sezoni.

GRAD PANČEVO

Mreža mernih mesta za monitoring buke u Pančevu obuhvata 41 merno mesto raspoređeno u šest akustičkih zona:

1. Područja za odmor i rekreaciju, bolničke zone i oporavilišta, kulturno-istorijski lokaliteti, veliki parkovi
2. Turistička područja, kampovi i školske zone
3. Čisto stambena područja
4. Poslovno-stambena područja, trgovačko-stambena područja i dečja igrališta
5. Gradski centar, zanatska, trgovačka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zona duž saobraćajnica, magistralnih i gradskih saobraćajnica
6. Industrijska, skladišna i servisna područja i transportni terminali bez stambenih zgrada

Statističkom obradom rezultata merenja odabranih indikatora buke na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Pančevu, u letnjoj-jesenjoj sezoni 2019. godine dobijene su prosečne vrednosti indikatora buke, prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja.

Prosečna vrednost indikatora buke na mernim mestima u Pančevu u sezoni leto-jesen 2019. godine izražena u dB

Indikatori buke	L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}	L_{den}
Prosečne vrednosti indikatora buke	55	54	51	60

Prosečna prekoračenja vrednosti indikatora buke za dan, veče i noć na mernim mestima u Pančevu u sezoni leto-jesen 2019. godine izražena u dB

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke	5	4	7

Statističkom obradom rezultata brojanja saobraćaja na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Pančevu, u sezoni leto-jesen 2019. godine dobijen je broj prosečnih prolazaka lakih i teških vozila, kao i ukupan broj vozila na čas.

Prosečan broj prolazaka vozila na čas na mernim mestima u Pančevu, u različitim mernim periodima u sezoni leto-jesen 2019. godine

Period	Vozila		
	Laka	Teška	Ukupno (laka+teška)
Dan (06-8h)	5360	468	5828
Veče (18-2h)	1344	80	1424
Noć (22-06h)	871	40	911
Celodnevni (00-24h)	7575	588	8163

Indikatori buke sa najvećim i najnižim izmerenim vrednostima kao i merna mesta na kojima su ove vrednosti zabeležene u sezoni leto-jesen 2019. godine prikazani su u tabeli.

Usporedni prikaz najvažnijih indikatora buke, na mernim mestima u Pančevu u sezoni leto-jesen 2019. godine

Indikator buke	SEZONA LETO-JESEN 2019.god.	
	dB	Merno mesto
Lday max	70	MM25 - Trg Kralja Petra I 2-4 (Opština) vikend
Levening max	64	MM25 - Trg Kralja Petra I 2-4 (Opština) vikend
Lnight max	61	MM25 - Trg Kralja Petra I 2-4 (Opština) vikend
Lden max	70	MM25 - Trg Kralja Petra I 2-4 (Opština) vikend
Lday min	45	MM37 - Poljska 20, (ograda RNP)
Levening min	35	MM31 - Novoseljanski put 181a
Lnight min	32	MM29 - OŠ „Miroslav Mika Antić“
Lden min	48	MM30 - Stojana Novakovića 6
LAEmax	116	MM7 - Ž.Zrenjanina 76 (AD Ratar) MM23 - Moše Pijade 19
LAFmax	105	MM1 - Kej Radoja Dakića 3 vikend
LAFmin	23	MM32 - Ohridska 5
> GVLday	7	MM15 – Prvomajska 10a, MM23 - Moše Pijade 19
>GVLevening	6	MM15 - Prvomajska 10a MM23 - Moše Pijade 19
> GVLnight	12	MM27 – Pančevački put 169 (preko puta RNP)

U sezoni leto-jesen merenja u Pančevu procenat stanovništva ugroženog bukom drumskog saobraćaja **tokom dana** iznosi % A = 12,80% (11619 stanovnika), a procenat veoma ugroženog stanovništva % HA = 8,97% (8143 stanovnika).

Procena ugroženosti izračunata je na osnovu prosečne vrednosti celodnevnog indikatora buke Lden od 60dB(A) u sezoni leto-jesen, a prema Uredbi o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini ("Sl. glasnik RS", br. 75/2010).

U sezoni leto-jesen merenja buke u Pančevu procenat stanovništva ugroženog bukom drumskog saobraćaja **tokom noći** iznosi % A= 3,88% (12600 stanovnika), a visoko ugroženog % HA = 5,90% (5356 stanovnika).

Procena ugroženosti izračunata je na osnovu uključivanja prosečne vrednosti izmerenih indikatora buke za noć u sezoni leto-jesen od 51dB u obrazac za računanje uznemiravanja stanovništva tokom noći, a prema Uredbi o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini ("Sl. glasnik RS", br. 75/2010).

Uporedna analiza najvažnijih akustičkih parametara pri sistematskom merenju buke u Pančevu u sezoni leto-jesen 2019. godine pokazuje da je u dnevnom, večernjem i noćnom periodu merenja najbučnije bilo na mernom mestu MM25-Trg Kralja Petra I 2-4 (Opština)-vikend u zoni gradskog centra (5), gde su izmerene vrednosti indikatora buke za dan 70dB, veče 64dB i noć 61dB.

Najveća vrednost indikatora celodnevnog buke, L_{den} 70dB je takođe izmerena na mernom mestu MM25 Trg Kralja Petra I 2-4 (Opština)-vikend u zoni gradskog centra (5).

U referentnom vremenskom periodu za dan bilo je najtiše na mernom mestu MM37-Poljska 20 (ograda RNP) u zoni stanovanja (3), gde je izmerena vrednost buke za dan iznosila 45dB. Za referentni vremenski period veče, najtiše je bilo na mernom mestu MM31 (Novoseljanski put 181a) u poslovno-stambenoj zoni (4) gde je izmerena vrednost buke za veče iznosila 35dB. Za referentni vremenski period noć, najtiše je bilo na mernom mestu MM29 (OŠ "Miroslav Mika Antić) u školskoj zoni (2) gde je izmerena vrednost indikatora buke za noć iznosila 33dB.

Najmanja vrednost celodnevnog indikatora buke L_{den} od 48dB je zabeležena na mernom mestu MM30 (Stojana Novakovića 6) u zoni stanovanja (3).

Najveće prekoračenje granične vrednosti indikatora buke za dan u sezoni leto-jesen 2019. godine od 7dB je bilo na mernom mestu MM15 –Prvomajska 10a u zoni odmora i rekreacije (1) i MM23 – Moše Pijade 19 u zoni stanovanja (3). Za veče je najveće prekoračenje granične vrednosti od 6 dB bilo na MM15 –Prvomajska 10a u zoni odmora i rekreacije (1) i MM23 – Moše Pijade 19 u zoni stanovanja (3). Za referentni vremenski period noć najveće prekoračenje granične vrednosti za ovaj period od 12 dB je izmereno na MM27- Pančevački put 169 u industrijskoj zoni (6) koja se graniči sa zonom stanovanja (3), te se uzimaju granične vrednosti za ovu zonu.

Prosečan broj lakih i teških vozila, kao i ukupan prosečan broj vozila registrovanih na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Pančevu, u letnjoj i jesenjoj sezoni 2019. godine prikazan je tabelom 13. U letnjoj i jesenjoj sezoni prosečan ukupan broj vozila u dnevnom periodu, od 06-18h, veći je od prosečnog ukupnog broja vozila u drugim mernim intervalima.

Na tri merna mesta je sprovedeno automatsko brojanje saobraćaja sa simultanim direktnim merenjem buke. Dobijeni rezultati automatskog merenja buke su poređeni sa vrednostima ekvivalentnog nivoa buke (L_{eqT}) na samim mernim mestima i prikazuju da promenu inteziteta saobraćaja prati i promena nivoa buke dobijene na oba načina.

Ukupan broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke na svim mernim mestima za sva tri referentna vremenska perioda iznosio je 47. Najveći broj je u noćnom periodu merenja buke i iznosi 25 uključujući i radni dan i vikend.

U zoni odmora i rekreacije je bilo 6 prekoračenja graničnih vrednosti od toga 2 u dnevnom periodu merenja, 2 u večernjem i 2 u noćnom periodu.

U školskoj zoni došlo do 2 prekoračenja graničnih vrednosti u dnevnom periodu merenja.

U zoni stanovanja od kojih su dva merna mesta u blizini industrije bilo je najviše prekoračenja graničnih vrednosti buke i to 17, od toga 5 u dnevnom periodu merenja, 5 u večernjem periodu i 7 u noćnom periodu merenja. Posebno je značajno to da su ova prekoračenja zabeležena na 5 mernih mesta u sva tri referentna vremenska perioda, što govori o opterećenosti bukom zone stanovanja.

U poslovno-stambenoj zoni zabeleženo je 12 prekoračenja graničnih vrednosti na mernim mestima. Od toga za dan 3 prekoračenja od kojih jedno za vikend, za veče nije bilo prekoračenja dok je za noćni period bilo 9 prekoračenja graničnih vrednosti od kojih je 3 prekoračenja zabeleženo vikendom.

U zoni gradskog centra je bilo ukupno 7 prekoračenja graničnih vrednosti na mernim mestima od kojih se jedno desilo u dnevnom periodu merenja –vikendom, a 6 su se desila u noćnom periodu merenja od kojih 4 vikendom.

U industrijskoj zoni, za koju su uzete granične vrednosti indikatora buke za najbližu to jest zonu stanovanja, došlo je do 3 prekoračenja graničnih vrednosti buke, po jednom u sva tri referentna vremenska perioda.

Najizraženija prekoračenja se dešavaju u noćnom periodu merenja buke u industrijskoj zoni uz zonu stanovanja (12 dB na MM27-Pančevački put 169 preko puta RNP) i u zoni stanovanja (11dB na MM16 Spoljnostarčevačka 80 -Azotara) i MM23 Moše Pijade 19. Ova merna mesta su u zoni stanovanja u neposrednoj blizini industrije, kao i pored frekventnih saobraćajnica koja značajno doprinosi povećanju ukupne buke na ovim mernim mestima.

Ovi podaci oslikavaju opterećenost stanovništva Pančeva komunalnom bukom, posebno u periodu noćnog odmora radnim danima.

Znatno manji broj prekoračenja graničnih vrednosti je zabeležen u dnevnom i večernjem periodu.

Opterećenost bukom za dane vikenda je znatno veća u noćnom referentnom vremenskom periodu u odnosu na ostale referentne vremenske periode (dan, veče). Povećanje izmerenih vrednosti buke je zabeleženo na sedam od devet mernih mesta koja su obuhvaćena merenjem buke radnim danom i vikendom.

Upoređivanjem prosečnih vrednosti celodnevnih indikatora buke L_{den} za period od 2013. do 2019. godine (2013-62dB, 2014-65dB, 2015-64dB, 2017-60dB, 2018-58dB i 2019. -60dB) uočava se trend opadanja prosečnog L_{den} od 2014. godine do 2018. godine.

U sezoni leto-jesen 2020. godine u Pančevu procenat stanovništva ugroženog bukom drumskog saobraćaja **tokom dana** iznosi % A=12,80% (11619 stanovnika), a procenat veoma ugroženog stanovništva % HA=8,97% (8143 stanovnika).

U sezoni leto-jesen 2020. godine u Pančevu procenat stanovništva ugroženog bukom drumskog saobraćaja **tokom noći** iznosi % A=13,88% (12600 stanovnika), a visoko ugroženog % HA=5,90% (5356 stanovnika).

Procena ugroženosti izračunata je na osnovu prosečne vrednosti celodnevnog indikatora buke Lden od 60dB U sezoni leto-jesen 2020. godine, a prema Uredbi o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini „Sl.glasnik RS“, br. 75/2010.

Od ukupno 90776 stanovnika u gradu Pančevu:

U prolećno – letnjoj sezoni 2019. god:

- dnevna buka *ugrožava* 12,80% ili 11619 stanovnika
- dnevnom bukom *veoma je ugroženo* 8,97% ili 8143 stanovnika
- noćna buka *ugrožava* 13,88% ili 12600 stanovnika
- noćnom bukom *je veoma ugroženo* 5,90% ili 5356 stanovnika

Može se zaključiti da je dominantan izvor buke u Pančevu buka od saobraćaja na najvećem broju mernih mesta, zatim buka od rada ugostiteljskih objekata posebno vikendom i u noćnim satima i buka od industrijskih postrojenja "Južne zone" koja utiče na zonu stanovanja.

GRAD VRŠAC

Mreža mernih mesta za sistematsko merenje buke u životnoj sredini u letnjoj i jesenjoj sezoni u Vršcu u 2019. godini obuhvatila je 10 mernih mesta u 4 akustičke zone: zona gradskog centra, zona stanovanja, zona duž magistralnih i gradskih saobraćajnica i zona odmora i rekreacije.

Statističkom obradom rezultata merenja odabranih indikatora buke u letnjoj sezoni 2019. godine izračunate su prosečne vrednosti indikatora buke kao i prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja i prikazani su uporedo sa vrednostima merenja u jesenjoj sezoni.

Prosečna vrednost indikatora buke na mernim mestima u Vršcu, u letnjoj i jesenjoj sezoni 2019. godine izražena u dB

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight	Lden
Prosečne vrednosti indikatora buke-leto	55±10	57±16	55±33	62±32
Prosečne vrednosti indikatora buke-jesen	56±12	54±14	49±13	58±12

Prosečna prekoračenja vrednosti indikatora buke za dan, večer i noć na mernim mestima u Vršcu u prolećnoj i letnjoj sezoni 2019. godine izražena u dB

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke buke- leto	3±1	4±4	17±16
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke u dB buke- jesen	7±3	5±1	8±7

Broj prosečnih prolazaka lakih i teških vozila, kao i ukupan broj vozila na čas tokom letnje i jesenje sezone prikazan je narednim tabelama.

Prosečan broj prolazaka vozila na čas na mernim mestima u Vršcu, u različitim mernim periodima letnjoj i jesenjoj sezoni 2019. godine

Period	Vozila					
	Laka		Teška		Ukupno (laka+teška)	
	Leto	Jesen	Leto	Jesen	Leto	Jesen
Dan (06-8h)	3504	5318	176	372	3680	5690
Veče (18-2h)	914	1501	38	66	952	1567
Noć (22-06h)	611	1058	14	53	625	1111
Celodnevni(00-24h)	5029	7877	228	491	5257	8368

Indikatori buke sa najvećim i najnižim izmerenim vrednostima kao i merna mesta na kojima su zabeleženi u letnjoj i jesenjoj sezoni 2019.godine prikazani su u narednoj tabeli.

Uporedni prikaz najvažnijih indikatora buke u životnoj sredini u dB u letnjoj i jesenjoj sezoni 2019. godine

Indikator buke	LETNJA SEZONA 2019.		JESENJA SEZONA 2019.	
	dB	Merno mesto	dB	Merno mesto
Lday max	61	Filipa Višnjića br. 13	62	Vojvode Stepe Stepanovića br.3
Levening max	73	Trg Sv.Teodora Vršačkog br.9	65	Hajduk Veljka br.76
Lnight max	88	Trg Sv.Teodora Vršačkog br.9	56	Trg Teodora Vršačkog br. 9
Lden max	94	Trg Sv.Teodora Vršačkog br.9	64	Vojvode Stepe Stepanovića br.3
Lday min	45	Mitropolita Stratimirovića br 39	39	Vase Pelagića br.18
Levening min	44	Mitropolita Stratimirovića br 39	36	Vase Pelagića br.18
Lnight min	38	Mitropolita Stratimirovića br 39	29	Vase Pelagića br.18
Lden min	47	Mitropolita Stratimirovića br 39	39	Vase Pelagića br.18
LAEmax	134	Trg Sv.Teodora Vršačkog br.9	11	Hajduk Veljka br.76
LAFmax	107	Trg Sv.Teodora Vršačkog br.9	10	Hajduk Veljka br.76
LAFmin	21	Mitropolita Stratimirovića br 39	4	Hajduk Veljka br.76
			21	Vase Pelagića br.18

U letnjem periodu merenja dominantni izvor buke je saobraćaj, osim na mernom mestu Omladinski trg br. 8 gde je dominantni izvor buke osim saobraćaja i rad ugostiteljskih objekata. Na mernom mestu Trg Sv.Teodora Vršačkog br. 9 dominantni izvor buke rad ugostiteljskih objekata i aktivnost građana.

U jesenjem periodu merenja dominantni izvor buke je saobraćaj, osim na mernim mestima Nikite Tolstoja br.1 i Svetosavski trg br. 6a gde je dominantni izvor buke osim saobraćaja i rad ugostiteljskih objekata.

Od ukupno 36.623 stanovnika u gradu Vršcu:

I u letnjoj sezoni 2019. godine:

- dnevna buka **ugrožava** 13,91% ili 5094 stanovnika;
- dnevnom bukom **veoma je ugroženo** 9,96% ili 3648 stanovnika;
- noćna buka **ugrožava** 17,56% ili 6431 stanovnika;
- noćnom bukom je **veoma ugroženo** 8,00% ili 2930 stanovnika

II u jesenjoj sezoni 2019. godine:

- dnevna buka **ugrožava** 11,68% ili 4278 stanovnika
- dnevnom bukom **veoma je ugroženo** 7,97% ili 2919 stanovnika
- noćna buka **ugrožava** 12,24% ili 4483 stanovnika
- noćnom bukom je **veoma ugroženo** 5,02% ili 1838 stanovnika

OPŠTINA KOVIN

Mreža mernih mesta u opštini Kovin je obuhvatila 15 mernih mesta u 5 akustičkih zona:

1. Zona gradskog centra
2. Zona duž magistralnih i gradskih saobraćajnica
3. Zona odmora i rekreacije
4. Poslovno – stambena zona
5. Zona stanovanja

Dominantan izvor buke je saobraćaj, osim u Kovinu na mernom mestu Dom kulture gde je dominantan izvor buke rad ugostiteljskih objekata kao i na mernom mestu Trg Žarka Zrenjanina broj 11 gde je dominantni izvor buke od aktivnosti građana.

Statističkom obradom rezultata merenja odabranih indikatora buke, na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Opštini Kovin, u letnjoj sezoni 2019. godine izražene su prosečne vrednosti indikatora buke, prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja što je prikazano u tabeli.

Prosečna vrednost osnovnih indikatora buke u životnoj sredini u dB

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight	Lden
Prosečne vrednosti indikatora u dB	55±6	55±6	48±12	58±7

Prosečna prekoračenja vrednosti osnovnih indikatora buke u životnoj sredini dB

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke	5±0	6±0	3±3

Prosečan broj prolazaka lakih i teških vozila, kao i ukupan broj vozila na čas i prikazani u tabeli.

Prosečan broj prolazaka vozila na čas na mernim mestima u različitim periodima

Period	Vozila		
	Laka	Teška	Ukupno (laka+teška)
Dan (06-18h)	2640	331	2971
Veče (18-22h)	720	61	781
Noć (22-06h)	445	29	474
Celodnevni (00-24h)	3805	421	4226

Merna mesta na kojima su zabeleženi indikatori buke sa najvećim i najnižim izmerenim vrednostima prikazani su u tabeli.

Uporedni prikaz najvažnijih indikatora buke, na mernim mestima

Indikator buke	PROLEĆNA SEZONA 2019.	
	dB	Merno mesto
Lday max	62	Gaj, M.Stojkovića br.194
Levening max	65	Kovin, Dom kulture- vikend
Lnight max	60	Kovin, Opština - vikend
Lden max	66	Kovin, Opština-vikend
Lday min	49	Skorenovac, Bratsva jedinstva br.32
Levening min	50	Kovin ,Trg Žarka Zrenjanina br.11
Lnight min	36	Skorenovac, Bratsva jedinstva br.32
Lden min	52	Kovin ,Trg Žarka Zrenjanina br.11
LAEmax	115	Gaj, M.Stojkovića br.194
LAFmax	100	Gaj, M.Stojkovića br.194
LAFmin	21	Deliblato, Paje Marganovića br.88
> GVLday	5	Kovin, Cara Lazara br.175
> GVLevening	6	Skorenovac, Bratsva jedinstva br.32
> GVLnight	6	Kovin, Cara Lazara br.175

Procenat stanovništva ugroženog bukom od drumskog saobraćaja tokom dana iznosi %A = 11,68%, a procenat veoma ugroženog stanovništva %HA=7,97% izračunato na osnovu prosečne vrednosti celodnevnog indikatora buke Lden od 58 dB koja se uvrsti u obrazac za računanje uznemiravanja stanovništva bukom tokom dana.

Procenat ugroženog stanovništva tj. ometanja sna bukom tokom noći %A=11,47%, a visoko ugroženog %HA=4,63% je izračunato uključivanjem prosečne vrednosti izmerenih indikatora buke za noć Lnight-48 dB u obrazac za računanje uznemiravanja stanovništva tj. ometanja sna bukom tokom noći.

UNAPREĐENJE ISHRANE, BEZBEDNOST HRANE, MIKROBIOLOŠKA ISPRAVNOST UZORAKA SA POVRŠINA I ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST PREDMETA OPŠTE UPOTREBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Hrana je izvor energije i esencijalnih hranljivih sastojaka potrebnih za izgradnju i funkcionisanje ćelija, tkiva i organskih sistema kao i za nadoknadu energetske potrošnje. Primena principa pravilne ishrane kao i dostupnost dovoljne količine zdravstveno bezbedne hrane predstavljaju osnovno ljudsko pravo, preduslov je unapređenja i očuvanja zdravlja stanovništva.

Zavod je u okviru Savetovaništa za ishranu radio na prevenciji zdravlja, razvoju zdravih navika u ishrani, ali od 2017. godine Savetovanište za ishranu je privremeno zatvoreno jer je Zavod za javno zdravlje Pančevo iseljen na privremenu lokaciju.

Nadzor nad bezbednošću hrane i zdravstvenom ispravnošću predmeta opšte upotrebe tokom 2019. godine je redovno sproveden. Prikupljeni su podaci koji omogućavaju da se utvrde uzroci neispravnosti, izvrši procena rizika za zdravlje stanovništva i preporuče mere za poboljšanje svih onih postupaka u lancu proizvodnje, transporta i prometa namirnica koji predstavljaju rizik za mikrobiološku i fizičko – hemijsku kontaminaciju.

Mikrobiološka i fizičko – hemijska kontaminacija hrane predstavljaju rizik za nastanak bolesti prenosivih hranom. Do kontaminacije hrane može doći u prevozu, proizvodnji i prometu, a i sami krajnji korisnici mogu neadekvatnim rukovanjem dovesti do njene kontaminacije. Kontrola hrane, predmeta opšte upotrebe domaćeg porekla i iz uvoza, higijene procesa proizvodnje i transporta hrane se vrši na zahtev korisnika ili u skladu sa već ugovorenim obavezama.

Kontrola uzoraka sa površina (briseva, suđera i kontakt ploča sa predmeta, površina i ruku osoba) u procesu proizvodnje i prometa namirnica vršena je sa ciljem procene rizika po zdravlje ljudi i blagovremenog preduzimanja mera u skladu sa principima HACCP sistema.

Zavod za javno zdravlje Pančevo se svojim angažovanjem nameće kao pouzdan partner u ostvarenju bezbednosti hrane što potvrđuju i brojne usluge dobijene na značajnim tenderima. Učestvovanje u obezbeđivanju bezbedne hrane u cilju prevencije i unapređenja zdravlja ljudi bila je i ostala osnovna delatnost Instituta i Zavoda za javno zdravlje.

Rezultati ispitivanja su pokazali da je u periodu od I-XII 2019. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga uzorkovano i analizirano ukupno 940 uzorka hrane. Od tog broja na mikrobiološku ispravnost ispitano je 792 uzraka, a na fizičko – hemijsku ispravnost ispitano je 241 uzorak. Neispravnih je bilo 33 uzoraka odnosno 4.16% zbog prisustva zbog prisustva Aerobnih mezofilnih bakterija, E.coli, Enterobacteriaceae, Bacillus caereus-a, kvasci i plesni u broju iznad vrednosti definisanih zakonskom regulativom. Fizičko – hemijska neispravnost je uočena kod

3 uzoraka odnosno 1,24% zbog smanjene količine nadeva i povećane vlage. Na osnovu ovih analiza data su mišljenja o bezbednosti hrane sa predlozima mera koje treba preduzeti.

Na teritoriji Južnibanatskog okruga u okviru ugovorenih usluga i na zahtev korisnika na mikrobiološku ispravnost tokom 2019. godine analizirano je 628 uzorka. Neispravnih je bilo 29 uzoraka, odnosno 4.61% zbog prisustva Aerobnih mezofilnih bakterija, E.coli, Enterobakteriaceae, Bacillus caereus-a, Klebsiella, kvasci i plesni u broju iznad vrednosti definisanih zakonskom regulativom.

Fizičko – hemijski analizirano je u okviru ugovorenih usluga i na zahtev korisnika 176 uzoraka od kojih je neispravno bilo 3 uzoraka, odnosno 1,70% zbog neodgovarajućeg sastava i neispravne deklaracije.

U okviru monitoringa hrane na teritoriji APV tokom 2019. godine nije bilo uzorkovanja hrane.

Na zahtev sanitarne inspekcije nije uzorkovana hrana.

Po epidemiološkim indikacijama uzorkovano je 9 uzoraka hrane koji su ispitani na mikrobiološku ispravnost i od kojih 3 nisu bila usklađena sa zakonskom regulativom.

Kontrola uzoraka sa površina je obuhvatila ispitivanje 1658 uzoraka.

Neispravnih uzoraka je bilo 94, što je 10,23% od ukupnog broja (u 45 uzorka izolovani su saprofiti u većem broju od preporučenog, a u 54 uzorka patogeni). Prema ugovorenim uslugama uzorkovano je i ispitano 918 uzoraka sa površina.

U periodu I-XII 2019. godine uzorkovano je i analizirano 24 uzoraka predmeta opšte upotrebe. Na mikrobiološku ispravnost analizirano je 23 uzoraka i na fizičko – hemijsku ispravnost uzorkovano je i ispitano je 15 uzoraka. Bio je samo jedan neispravni uzorak zbog povećanog broja aerobno mezofilnih bakterija. Svi uzorci su bili fizičko-hemijski ispravni.

Gore navedeni podaci o higijenskim uslovima u proizvodnji i prometu ukazuju da je potrebno i dalje raditi na edukaciji stanovništva, kontinuirano naglašavati značaj održavanja lične higijene kao i higijene radnih prostorija, površina i predmeta koji dolaze u dodir sa hranom. Broj analiziranih uzoraka hrane, predmeta opšte upotrebe i briseva ne omogućava validnu procenu rizika po zdravlje stanovništva Južnibanatskog okruga. Potrebno je da svi subjekti (laboratorije) sa teritorije Južnibanatskog okruga dostavljaju Zavodu za javno zdravlje Pančevo izveštaje o kontroli bezbednosti hrane, zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe i uzoraka sa površina, što do sada nisu činili.

PROGRAM JAVNO-ZDRAVSTVENE KONTROLE PREDŠKOLSKIH I ŠKOLSKIH OBJEKATA

Škole su vaspitno obrazovne ustanove, ali i deo životno-radne sredine od izuzetnog značaja za psihički, fizički i socijalni razvoj dece.

U smislu razvijanja i unapređenja fizičkog zdravlja od posebnog značaja je periodični nadzor nad svim predškolskim i školskim objektima (školska zgrada, dvorište, fiskulturna sala) i prostorijama (učionice, kabineti, holovi, hodnici, sanitarne prostorije, kuhinje itd.).

Za potrebe Ministarstva zdravlja vrši se kontrola higijenskih uslova u objektima osnovnih škola, a prema ugovorima se realizuju programi javno-zdravstvene kontrole predškolskih i školskih objekata koji obuhvataju u celini ili pojedinačno: kontrolu higijenskog stanja objekta, kontrolu mikrobiološkog stanja radnih površina, posuđa i ruku osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama, ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica u školskoj kuhinji, kontrolu energetske vrednosti obroka, kontrolu vode za piće, poslove dezinsekcije i deratizacije objekata i zdravstvene preglede osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama i vaspitača u zabavištu.

U periodu od I-XII 2019. godine izvršeno je 238 kontrola higijenskog stanja predškolskih i školskih objekata. Nadzorom je utvrđeno stanje na prošlogodišnjem nivou i vrše se stalna poboljšanja.

Na mikrobiološku ispravnost ukupno je analizirano 159 uzoraka hrane iz predškolskih, školskih objekata i objekata za kolektivni smeštaj dece. Neispravno je bilo 4 uzoraka odnosno 2,51% zbog povećanog prisustva kvasaca i plesni.

Uzorkovano je i ispitano 740 uzoraka sa površina iz kuhinja ovih objekata. Od ukupnog broja bilo je 38 neispravnih uzoraka što je 5.13%, od čega su u 28 uzoraka izolovani saprofiti u većem broju od preporučenog, a u 15 uzoraka patogeni.

Uzorkovano je i analizirano 134 uzorka energetske vrednosti obroka.

Tokom 2019. godine analizirano je 325 uzoraka vode za piće na mikrobiološku ispravnost i 304 kontrola fizičko – hemijske ispravnosti vode za piće.

Broj analiziranih uzoraka u školama realno je veći jer su svi vodovodi kao svoja točeca mesta u monitoringu predvideli školske objekte a ovi se podaci prikazuju u ukupnom broju analiza vode za piće.

HIGIJENSKA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Prema Svetskoj Zdravstvenoj Organizaciji osnovni uslov za očuvanje zdravlja stanovništva je obezbeđivanje dovoljne količine zdravstveno bezbedne vode za piće i jedan je od osnovnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva.

Vodosnabdevanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu vrši se putem podzemnih voda iz dubljih vodonosnih slojeva (30-100m). Oko 90% stanovništva priključeno je na centralne vodovode. U okrugu postoje sledeća postrojenja za preradu vode: u Pančevu, Kovinu, Opovu, Kovačici, Bavaništu i Vršcu.

Kvalitet usluge vodosnabdevanja ne procenjuje se samo kroz obezbeđivanje dovoljne količine vode potrošačima za piće za sve uobičajene potrebe u domaćinstvu, već i kroz sprečavanje distribucije štetnih materija i mikroorganizama. Način kontrole kvaliteta usluge vodosnabdevanja je kontinuirani monitoring, a cilj kontrole higijenske ispravnosti vode za piće je očuvanje i zaštita zdravlja ljudi.

Rezultati laboratorijskih analiza se dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor, vlasniku vodnog objekta, a godišnji izveštaji o kontroli Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

Južnobanatski okrugu prema popisu iz 2011. godine ima 293.730 stanovnika i 96 naseljenih mesta. Okrug je podeljen u osam opština: Alibunar (10 naseljenih mesta i vikend naselje Devojački bunar), Bela Crkva (14 naseljenih mesta), Kovačica (8 naseljenih mesta), Kovin (10 naseljenih mesta), Opovo (4 naseljena mesta), Pančevo (10 naseljenih mesta), Plandište (14 naseljenih mesta) i Vršac (24 naseljena mesta i vikend naselje Dumbrava).

Monitoring vodosnabdevanja sprovodi se u svih osam opština okruga u 92 naseljena mesta i dva vikend naselja, odnosno u svim naseljenim mestima koji imaju centralni način vodosnabdevanja. U naseljenim mestima Laudonovac (Plandište) i Vršački Ritovi (Vršac) ne postoji centralni način vodosnabdevanja, već svako domaćinstvo ima sopstveni bunar. Na teritoriji Južnobanatskog okruga postoji ukupno 66 centralnih vodovoda. Približno 98% stanovnika na teritoriji okruga se snadbeva vodom za piće iz centralnih vodovoda (gradskih i seoskih). Na teritoriji okruga postoji šest fabrika za preradu vode: Pančevo, Kovin, Opovo, Kovačica, Vršac i Bavanište.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga pod redovnom kontrolom Zavoda za javno zdravlje Pančevo su svi centralni vodovodi.

Zavod za javno zdravlje Pančevo na teritoriji Južnobanatskog okruga mikrobiološki je analizirao 6991 uzoraka vode za piće iz distributivne mreže centralnih i lokalnih vodovoda za javno snadbevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga fizičko–hemijski je analizirano 6380 uzorka vode za piće iz distributivne mreže centralnih i lokalnih vodovoda za javno snabdevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz javnih vodovoda gradskih naselja sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2019. godine

NASELJE	MIKROBIOLOŠKI PREGLED				FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED			
	broj uzetih uzoraka	neispravni uzorci		uzrok neispravnosti	broj uzetih uzoraka	neispravnih		uzrok neispravnosti
		broj	%			broj	%	
PANČEVO*	1206	30	2,49	AMB i ostali uzročnici	1206	80	6,63	Gvožđe,mangan, rezidualni hlor senzorne osobine
ALIBUNAR	36	6	16,67	AMB i ostali uzročnici	36	24	66,67	Mangan, gvožđe i senzorne osobine
BELA CRKVA	252	6	8,30	AMB i ostali uzročnici	252	52	20,63	Mangan, gvožđe i senzorne osobine,RCI
KOVIN	181	4	2,21	AMB	181	13	7,18	Rezidualni hlor i senzorne osobine,mangan,a monijak
OPOVO**	72	1	1,39	Ostali uzročnici	72	10	13,89	Mangan,RCI
KOVAČICA	48	6	12,50	AMB i ostali uzročnici	36	16	44,44	Mangan, gvožđe, amonijak i senzorne osobine
VRŠAC	567	70	12,35	AMB i ostali uzročnici	567	7	1,23	Mangan, gvožđe, amonijak i senzorne osobine ,RCI
PLANDIŠTE	72	16	22,22	AMB i ostali uzročnici	72	71	98,61	Mangan, gvožđe, amonijak i senzorne osobine,KMNO4,RCI

*Vodovod Pančeva je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Pančevo, Banatski Brestovac, Ivanovo, Omoljica, Starčevo, Dolovo, Glogonj, Jabuka, Kačarevo.

**Vodovod Opova je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Opovo, Baranda, Sakule i Sefkerin.

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti neprečišćene hlorisane vode za piće iz komunalnih vodovoda sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2019. godine

Opština	Bakteriološki pregled				Fizičko-hemijski pregled			
	Broj uzetih uzoraka	neispravno		Uzrok neispravnosti	Broj uzetih uzoraka	neispravno		Uzrok neispravnosti
		broj	%			broj	%	
OPŠTINA ALIBUNAR								
Banatski Karlovac	61	1	1,63	amb	61	60	98,36	Mn, boja, mut,Fe
Devojački Bunar	35	5	14,28	pseudomonas., amb	32	28	57,50	Mn, boja,mut,Fe RCl
Dobrica	35	5	14,28	fek.streptoc,enterobak.spec	35	34	97,14	Fe, Mn, boja,
Ilandža	36	2	5,55	amb, fek.streptoc,e.kolicitrobak.spec.	36	36	100,00	Fe, boja,MnRCl
Janošik	36	5	13,88	amb	36	36	100,00	Fe, boja,Mn,NO2
Lokve	36	8	22,22	amb, fek.streptocpseudomonas	36	36	100,00	Fe, boja,NO2,Mn
Nikolinci	48	6	12,5	amb	48	48	100,00	Fe, boja, mutnoća,Mn,Rcl
Novi Kozjak	36	1	2,77	fek.streptoc	36	36	100,00	Fe, boja, Mn
Seleuš	60	2	3,33	fek.streptoc,amb	60	60	100,00	Fe, boja, Mn,mutnoća,Rcl
Vladimirovac	58	7	12,06	amb,enterobakter,pseudomonas	52	51	98,08	Mn,boja, NO2,Fe,mutnoća
OPŠTINA BELA CRKVA*								
Kaluđerovo	22	16	72,72	amb, E.coli,citrobacter, fekalni strept.	22	0	0,00	
OPŠTINA KOVIN								
Deliblato	36	1	2,77	amb	36	36	100,00	Fe, boja, Rcl,Mn,NH3, mutnoća
Dubovac	36	1	2,77	fekalni streptokok	36	36	100,00	Fe, boja, Rcl Mn,NH3

Gaj	36	0	0,00		36	36	100,00	Fe, boja, Mn,
Malo Bavanište	33	7	21,21	amb	33	33	100,00	Ep, Mn, NH3, boja, Cl, Fe
Mramorak	36	2	5,55	fekalni streptokok, pseudomonas	36	36	100,00	Fe, boja, Mn, Rcl
Pločica	36	5	13,88	amb, fekalni streptokok, citrobakter spec.,	36	35	97,22	Fe, Mn, NH3, boja, KMnO4, Rcl, mutnoća
Skorenovac	48	4	8,33	amb, sulfidni, red. sporogeni an., fek. streptoc.	48	47	97,92	Mn, boja, mutnoća, As, NO2, Fe, NH3, Rcl
Šumarak	36	0	0,00		36	36	100,00	Fe, Mn, boja, NH3, Rcl
Bavanište	51	1	1,96	amb	55	21	38,18	Fe, Mn, boja, mutnoća, NH3, Cl, NO2, As
OPŠTINA KOVAČICA								
Crepaja	24	3	12,5	amb	24	23	95,83	Fe, boja, Mn, mutnoća, Rcl
Debeljača	36	2	5,55	amb, citrobakter spec.	36	36	100,00	Fe, Mn, boja, NH3, Rcl
Idvor	36	17	47,22	amb, citro, e.coli, fekalni strept. enterobakter, pseudomonas	14	9	64,29	Fe, NO3, NO2, NH3, KMnO4, Mn, Rcl
Padina	36	4	11,11	amb, pseudomonas, fekalni streptokok	36	36	100,00	Fe, Mn, mutnoća, boja
Samoš	36	4	11,11	amb, fekalni streptoko, sulfito redukujuće	36	36	100,00	Fe, Mn, boja, mutnoća, NH3
Uzdin-Putnikovo	36	2	5,55	amb, pseudomonas	36	36	100,00	Fe, Mn, NH3, boja, mutnoća, KMnO4
OPŠTINA OPOVO								
OPŠTINA PANČEVO								
Banatsko Novo Selo	134	14	10,44	amb, citrobakter spec, fekalni streptokok, e coli, fekalno kolif	134	129	96,26	Fe, Mn, RCl, NH3, NO2, NO3
OPŠTINA								

PLANDIŠTE								
Banatski Sokolac	36	8	22,22	amb, citro,fekalni strept.	36	35	97,22	Fe, boja, mutnoća, Mn, NH3,Rcl
Barice	36	5	13,88	amb	36	35	97,22	Fe, boja, Mn
Dužine	36	5	13,88	amb, fekaln strept.	36	36	100,00	Fe, boja, mutnoća, Mn,NH3
Hajdučica	36	0	0,00		36	33	31,67	Fe, boja, mutnoća, Mn
Jermenovci	36	1	2,77	Pseudomonas	36	36	100,00	Fe, boja, Mn,mutnoća, NH3,
Margita	36	1	2,77	Pseudomonas	36	36	100,00	Fe, boja, , NH3, Mn,mutnoća
Markovićevo	36	6	16,66	amb	36	36	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, mutnoća,
Miletićevo	36	2	5,55	amb,citrobakter	35	35	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, mutnoća
Stari Lec	36	0	0,00		36	3	97,22	Fe, boja, Mn,NH3,mutnoća
Velika Greda	36	2	5,55	Pseudomonas	36	32	88,89	Fe, NH3, Mn, boja,
Veliki Gaj-Kupinik	36	4	11,11	Fekalni streptokok	36	36	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, As,mutnoća
OPŠTINA VRŠAC								
Kuštilj	40	2	5,00	amb	40	3	7,50	Fe,Mn,boja
Mesić	41	1	2,43	fekalni strept.	41	24	58,54	pH
Uljma	42	4	9,52	amb	42	42	100,00	Fe, boja,Mn
Malo Središte	36	3	8,33	Pseudomonas,Klebsiela	36	9	25	pH,Fe
Gudurica	40	4	10	fekalni strept.,Klebsiela,amb	40	8	20	boja,Fe,ph,Rcl
Veliko Središte	41	6	14,63	amb	41	5	12,20	boja,Mn,Fe,mutnoća,pH
Mali Žam	40	3	7,5	amb, fek.koliformne	40	40	100,00	Fe,Mn,NH3,boja,mutnoća
Vlajkovac	40	5	12,5	amb	40	39	97,50	Mn,boja,Fe,NH3
Ritiševo	40	5	12,5	amb	40	40	100,00	Fe,Mn,boja
Markovac	41	2	4,87	citrobakter,amb,sulfito redukujuće klostridije	41	6	14,63	pH
Vatin	40	2	5	amb,e.coli,fekalne kolif.	40	40	100,00	boja,KMnO4,

								Ep,NH3,Cl,m utnoća,Fe,NH 3
Dumbrava	36	2	5,55	amb	36	9	25	pH
Mesić	41	1	2,43	fekalni strept.	41	24	58,54	pH
Jablanka	17	2	11,76	amb	17	2	11,76	boja,Fe,NH3, Mn
Sočica	43	5	11,62	citrobakter,Fekalni streptokok,amb,K ebsiela	43	10	23,26	boja,Fe,Mn,N H3,Rcl
Kuštilj	40	2	5	amb	40	3	7,50	boja,Mn,Fe
Vojvodinci	41	10	24,39	amb,fekalni streptokok	41	28	68,29	boja,Mn,NH3
Orešac	39	4	10,25	amb	39	39	100,00	Fe,Mn,boja
Parta	40	4	10	amb	40	38	95,00	Mn,boja,mutn oća,Fe
Zagajica	40	0	0,00		40	40	100,00	Mn,boja,Fe
Šušara	40	0	0,00		40	4	10	Mn
Izbište	44	5	11,36	Enter.spec.Pseud omonas,amb	44	43	97,73	boja,Mn,Fe
Potporanj	41	3	7,31	amb	41	40	97,56	Fe,boja,Mn
UKUPNO	2448	234	9,55		2421	1967	81,25	

* Vodovod Bele Crkve je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Bela Crkva, Banatska Palanka, Banatska Subotica, Crvena Crkva, Češko Selo, Dobričevo, Dupljaja, Grebenac, Jasenov, Kajtasovo, Kruščica, Kusić, Stara Palanka, Straža i Vračarev Gaj.

Voda za piće koja se distribuira u vodovodima naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, a koja se ne prečišćava, već samo hloriše, crpi se iz bušenih bunara i ima rastvorene mineralne sastojke koji su karakteristični za ovaj region (gvožđe, mangan i amonijak). Samo se procesom prečišćavanja može omogućiti zdravstveno bezbedna voda za piće. Kvalitet vodosnabdevanja se može poboljšati izgradnjom regionalnih fabrika vode koje bi snabdevale stanovništvo više naseljenih mesta prečišćenom vodom za piće, a ovo se može postići aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire zajednice.

KVALITET POVRŠINSKE VODE JAVNIH KUPALIŠTA REKA I JEZERA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Rekreacija je jedan od bitnih načina održavanja psihofizičkog zdravlja i radne sposobnosti savremenog čoveka, zbog čega se velika pažnja posvećuje kvalitetu površinskih voda kako bi se zaštitilo zdravlje ljudi ljudi koji koriste ove vode za kupanje i rekreaciju. Redovnom kontrolom potencijalnih uzročnika zagađenja površinskih voda, moguće je proceniti rizike po zdravlje, koji se prate ne samo u površinskim vodama, već i na širokom prostoru zona za rekreaciju.

Izveštaji o ispitivanju kvaliteta površinskih voda javnih kupališta reka i jezera u Južnobanatskom okrugu se redovno dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor i zaštitu životne sredine, a godišnji izveštaji Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

U periodu od I-XII 2019. godine analizirano je 100 uzorka površinskih voda na mikrobiološku ispravnost i 107 uzoraka površinskih voda na fizičko-hemijsku ispravnost, 1 uzorak podzemne vode na mikrobiološku ispravnost i 35 uzoraka na fizičko-hemijsku ispravnost. Mikrobiološki je analizirano 333 uzoraka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada, dok je fizičko-hemijski analizirano 208 uzoraka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada.

U toku sezone kupanja 2019. godine kontrolisan je kvalitet površinske vode na kupalištima u Južnom Banatu. Analizirane su vode na rekama: Dunav (kupalište Bela Stena), Tamiš (kupališta Pančevo, Glogonj i Jabuka) i Ponjavica (kupališta Omoljica, Ivanovo i Banatski Brestovac) i jezerima: Belocrkvanska jezera (Glavno i Vračevgajsko), jezero u Kačarevu i jezero Šljunkara kod Kovina. Ukupno je ispitano 83 uzorka površinske vode na mikrobiološku i fizičko-hemijsku ispravnost.

Prema zakonskoj regulativi vode koje pripadaju I, II ili III klasi mogu se koristiti za kupanje i rekreaciju. Odstupanja od ovih grupa su prikazana u tabeli.

Rezultati ispitivanja kvaliteta površinske vode javnih kupališta u Južnobanatskom okrugu tokom 2019. Godine

Rezultati **fizičko-hemijskih** ispitivanja uzoraka površinskih voda koje se koriste za kupanje i rekreaciju

Redni broj	Opština	Naziv kupališta	Fizičko-hemijsko ispitivanje			
			Broj uzoraka (n)	Odstupanje od I, II i III klase voda		Uzrok neispravnosti
				Broj	%	
1	Bela Crkva	Glavno jezero	5	2	40,0	HPK, suspendovane materije, ukupni azot
2	Bela Crkva	Vračevgajsko jezero	5	2	40,0	HPK, suspendovane materije
3	Pančevo	Jezero Kačarevo	6	0	0	/
4	Pančevo	Tamiš, kupalište u Pančevu	6	4	66,67	HPK, suspendovane materije, rastvoreni kiseonik, Fe
5	Pančevo	Tamiš, kupalište u Jabuci	6	3	50,0	Suspendovane materije, rastvoreni kiseonik
6	Pančevo	Tamiš, kupalište u Glogonju	6	3	50,0	Suspendovane materije, rastvoreni kiseonik, Fe
7	Pančevo	Dunav, Bela stena, levo od špica	6	3	50,0	BPK ₅ , Fe, suspendovane materije
8	Pančevo	Dunav, Bela stena, desno od špica	6	1	16,7	HPK, BPK ₅ , Fe, suspendovane materije
9	Pančevo	Dunav, kupalište u Ivanovu	6	6	100,00	Rastvoreni kiseonik, suspendovane materije, HPK, pH, BPK ₅
10	Pančevo	Ponjavica, kupališta u Omoljici	6	6	100,0	HPK, BPK ₅ , suspendovane materije
11	Pančevo	Ponjavica, kupalište u Banatskom Brestovcu	6	6	100,0	HPK, BPK ₅ , suspendovane materije

12	Kovin	Šljunkara	1	0	0	/
13	Vršac	Vršačko jezero	18	18	100	Rastvoreni kiseonik, suspendovana materije, HPK, BPK ₅ , ukupni azot, amonijak, fosfati, hloridi, ukupna mineralizacija, elektroprovodljivost, AOX
	Ukupno		83	52	62,65	Rastvoreni kiseonik, suspendovane materije, HPK BPK ₅ , ukupni azot, amonijka, Fe, fosfati, hloridi, ukupna mineralizacija, elektroprovodljivost, AOX.

Rezultati **mikrobioloških** ispitivanja uzoraka površinskih voda za kupanje i rekreaciju

Redni broj	Opština	Naziv kupališta	Mikrobiološko ispitivanje			Uzrok neispravnosti
			Broj uzoraka (n)	Odstupanje od I, II i III klase voda		
				Broj	%	
1	Bela Crkva	Glavno jezero	5	0	0	/
2	Bela Crkva	Vračevgajsko jezero	5	0	0	/
3	Pančevo	Jezero Kačarevo	6	1	16,67	Ukupne koliformne bakterije
4	Pančevo	Tamiš, kupalište u Pančevu	6	0	0	/
5	Pančevo	Tamiš, kupalište u Jabuci	6	1	16,67	Ukupne koliformne bakterije
6	Pančevo	Tamiš, Kupalište u Glogonju	6	0	0	/
7	Pančevo	Dunav, Bela stena, levo od špica	6	0	0	/
8	Pančevo	Dunav, Bela stena, desno od špica	6	0	0	/
9	Pančevo	Dunav, kupalište u Ivanovu	6	1	16,67	Crevni enterokok

10	Pančevo	Ponjavica, kupališta Omoljici	6	2	33,3	Ukupne koliformne bakterije
11	Pančevo	Ponjavica, kupalište Banatskom Brestovcu	6	1	16,67	Ukupne koliformne bakterije
12	Kovin	Šljunkara	1	0		/
13	Vršac	Vršачko jezero	18	0	0	/
	Ukupno		83	6	7,22	Crevni eneterokok i ukupne koliformne bakterije

Prema preporukama Svetske Zdravstvene Organizacije, a u cilju sprečavanja i smanjenja rizika po zdravlje ljudi preporučuje se stalno praćenje kvaliteta površinske vode na kupalištima zbog promenljivosti uslova sredine. Okvirna Direktiva EU o vodama (Water Framework Directive 2000/60/EC) propisuje sveobuhvatnu zaštitu svih voda, uz primenu načela upravljanja vodenim resursima, podizanje dobrog statusa voda prema definisanim kriterijumima i hidrološkim, hemijskim i biološkim standardima u periodu od 15 godina. Neophodno je uključivanje javnosti u cilju informisanja, konsultovanja i aktivnog učestvovanja u upravljanju vodama.

KONTROLA KVALITETA OTPADNIH VODA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Otpadne vode su danas jedan od značajnih zagađivača životne sredine. Poslednjih godina se posebno ulažu naponi u regulisanje ove oblasti, ali i dalje veliki broj industrijskih objekata ne prečišćava svoje otpadne vode. Veći broj objekata koji ima prečišćivače ne održava ih na propisan način. Na teritoriji Južnog Banata samo grad Vršac ima postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, dok je u toku izgradnja postrojenja u Starčevu i Kovačici.

Ispitivanje kvaliteta otpadne vode iz industrije i komunalne otpadne vode ima za cilj zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi. Redovno praćenje kvaliteta otpadne vode doprinosi pravovremenom uočavanju i definisanju rizika i proceni zagađenja.

O kvalitetu otpadnih voda Zavod za javno zdravlje Pančevo izveštava nadležne inspekcije za zaštitu životne sredine, Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institut za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvo zdravlja Republike Srbije.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga samo veća gradska naselja (Alibunar, Banatski Karlovac, Bela Crkva, Kovačica, Kovin, Pančevo, Starčevo, Plandište i Vršac) imaju izgrađenu kanalizacionu mrežu koja predstavlja kombinaciju kišne i komunalne kanalizacije.

Vršac, Plandište, Starčevo i Kovačica imaju neki oblik postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda pre ispuštanja u recipijent, ali je nedovoljan broj priključenih domaćinstava na kanalizacionu mrežu u pojedinim naseljima. Stanovništvo manjih naseljenih mesta, kao i manjih firmi i industrijskih postrojenja koja se nalaze na teritoriji koriste septičke jame.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga tokom 2019. godine praćen je kvalitet otpadnih voda komunalnog i industrijskog porekla. Ukupno je mikrobiološki ispitano 65 uzorka otpadne vode i fizičko-hemijski je ispitano 128 uzorka otpadne vode.

Opšte je prisutna pojava da firme koje su priključene na gradsku kanalizaciju nemaju ugrađene uređaje za prečišćavanje kako bi dostigle potreban kvalitet ili ukoliko ih poseduju one su zastarele, neodržavane i ne postižu zahtevani kvalitet prečišćavanja.

Odvođenje otpadnih voda iz domaćinstava i industrijskih postrojenja je jedan od važnih činilaca u očuvanju zdrave životne sredine. Značajan napredak u očuvanju životne sredine u pogledu kvaliteta otpadnih voda može se postići izgradnjom postrojenja za preradu otpadnih voda (komunalnih i tehnoloških), edukacijom stanovništva, kao i aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire javnosti.

promocija Zdravlja

„Promocija zdravlja je osposobljavanje ljudi da povećaju kontrolu nad sopstvenim zdravljem i da ga unaprede. Briga za zdravlje stanovništva obuhvata multisektorski i multidisciplinarni pristup.” Ottawa povelja (1986)

Promocija zdravlja predstavlja bitan segment zaštite i unapređenja zdravlja, kao i prevencije i ranog otkrivanja bolesti. Okvir za promociju zdravlja u zajednici proizilazi iz Ottawa povelje, koju su prihvatile gotovo sve zemlje sveta i sprovodi se kroz pet celina: izgradnja zdrave javne politike, stvaranje okoline koja pruža podršku, razvoj ličnih veština, jačanje akcija u zajednici i reforma zdravstvene službe.

Formulisanje zdrave javne politike jedne zemlje, upućuje one koji kreiraju politiku da budu svesni zdravstvenih posledica svojih odluka i da putem kombinacije zakonskih, finansijskih i organizacionih mera stvore povoljno okruženje za promociju zdravlja.

Republika Srbija je putem raznih zakonskih i podzakonskih akata, strategija i programa prihvatila povelju i sprovodi aktivnosti na promociji zdravlja. Kroz multisektorsku saradnju na nacionalnom i na lokalnom nivou sprovode se razne aktivnosti na očuvanju i unapređenju zdravlja i prevencije bolesti. **Unapređenje i očuvanje zdravlja stanovništva, razvoj zdravog okruženja, afirmacija zdravih stilova života, smanjenje faktora rizika za nastanak vodećih masovnih nezaraznih bolesti (pušenje, nedovoljna fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, gojaznost i stres) su imperativ za bolje zdravstveno stanje stanovništva.**

U okviru Nacionalnih programa od opšteg interesa sprovodi se Program promocije zdravlja, koji ima za cilj jačanje akcija u zajednici, razvoj ličnih veština na zaštiti i unapređenju zdravlja i preorijentaciju zdravstvene službe. Jačanje akcija u zajednici ogleda se u osnaživanju zajednice nad sopstvenim zdravljem i sudbinama, potpun i kontinuiran pristup informacijama o zdravlju i zdravim stilovima života, kao i obezbeđivanje finansijske podrške za izgradnju zdravog okruženja. Razvoj ličnih veština ima za cilj da edukuje pojedince da se brinu o sopstvenom zdravlju i zdravlju svojih najbližih i najčešće se odvija u školama, zdravstvenim ustanovama, radnom mestu i u zajednici. Reorganizacija zdravstvene službe u cilju promocije zdravlja ima zadatak da prepozna kulturne potrebe u zajednici, da ostvari bolju komunikaciju sa zajednicom i

pojedincima i da sprovodi istraživanja i edukacije u zajednici. Promocija zdravlja se globalno gledano sprovodi kroz zdravstveno-vaspitne aktivnosti, mere prevencije i ostale mere u zajednici uz jednu sveobuhvatnu, kontinuiranu multisektorsku saradnju.

Takav program sprovodi se kontinuirano i na teritoriji Južnobanatskog okruga.

Program se sastoji od sedam celina, koje se odnose na:

- 1) prezentaciju programa promocije zdravlja stanovništvu okruga;
- 2) pokretanju svih vidova partnerstva u zajednici sa lokalnom samoupravom, školama, ustanovama socijalne zaštite, kulture, medijima, zdravstvenim ustanovama itd. ;
- 3) edukaciju edukatora za promociju zdravlja;
- 4) promociju zdravlja sa vulnerabilnim kategorijama;
- 5) sprovođenje zdravstvenih kampanja;
- 6) zdravstveno-vaspitni rad na prevenciji zaraznih bolesti i
- 7) kontinuirani rad sa mas medijima.

Odsek za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo je koordinator svih ovih aktivnosti na teritoriji celog Južnobanatskog okruga.

Uspešno saradujemo sa 8 domova zdravlja, dve opšte i tri specijalne bolnice, 105 osnovnih škola (69 matičnih i 36 isturenih odeljenja), 22 srednje škole i 8 predškolskih ustanova. U saradnji sa lokalnim zajednicama, preventivnim službama domova zdravlja i zainteresovanim školama u proteklom periodu obeležili smo sve značajne datume iz Kalendara zdravlja. Svoju aktivnost upotpunjujemo i medijskim prezentacijama, preko sredstava javog informisanja i ažuriranjem internet i Facebook stranice Zavoda.

U 2019. godini uspešno su sprovedene sve aktivnosti na promociji zdravlja iz Nacionalnog Programa promocije zdravlja.

Zdravstveno-promotivne aktivnosti su koordinisane sa svim zdravstvenim ustanovama u okrugu i one su se sprovodile kroz individualne i grupne oblike rada, kroz prikaze izložbi i organizacione sastanke posvećene riziko-faktorima za nastanak mnogih masovnih nezaraznih bolesti kao i prevenciju zaraznih bolesti. Takođe,

zdravstveno vaspitne aktivnosti su se sprovodile i kroz rad patronažnih službi i službi kućnog lečenja.

Zdravstveno-vaspitne aktivnosti kroz pokretanje svih vidova partnerske saradnje ostvarene su sa 97 organizacija sa 90 zajedničkih aktivnosti, od toga 19 manifestacija u zajednici, multisektorskom saradnjom na zaštiti i unapređenju zdravlja u okrugu.

Prenošenje znanja stavova i ponašanja kroz edukaciju edukatora predstavlja bitan segment u radu na promociji zdravlja. U 2019. godini edukovano je 678 učesnika kroz 38 edukacija, koji će svoje znanje o zdravim stilovima života i prevenciji rizikofaktora prenositi kroz dalju edukaciju; edukovano je i 70 osoba kroz 2 edukacije u oblasti sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti.

U okviru edukacije stanovništva za promociju zdravlja u 2019. godini realizovano je 6 edukacija sa 295 učesnika, dok je u okviru edukacije stanovništva u oblasti zaraznih bolesti ukupno realizovano 3 edukacije za 48 osoba.

Akcent je stavljen na edukaciju vulnerabilnih kategorija, posebno školske dece i omladine koja se sprovodi na teritoriji celog okruga. Zaposleni u Odseku za promociju zdravlja sprovodili su edukacije u 38 osnovnih škola za 2921 učenika i 12 srednjih škola za 847 učenika putem zdravstvenih predavanja i radionica na sledeće teme: pubertet, alkoholizam, narkomanija, štetnost cigareta i prevencija HIV-a. U toku 2019. godine zdravstveno promotivnim aktivnostima Odseka obuhvaćeno je 5 predškolskih ustanova iz okruga sa 152 dece.

Brojne promotivne aktivnosti su realizovane kroz obeležavanje datuma iz Kalendara zdravlja. U 2019. godini obeleženo je 44 datuma iz Kalendara zdravlja sa 19 manifestacija u zajednici i 1989 učesnika. U aktivnostima vezanim za kampanje zavoda i domova zdravlja podeljeno je 22 424 primeraka promotivnog materijala. Ove aktivnosti imaju za cilj da širokoj populaciji skrenu pažnju na bitne zdravstvene probleme, njihovu prevenciju i rano otkrivanje, u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja.

Imajući u vidu zastupljenost medija u svakodnevnom životu građana, posebna pažnja se posvećuje medijskoj promociji zdravlja. U zavisnosti od vrste medija i njihovoj ciljnoj grupi stanovništva, prilagođavaju se i zdravstvene poruke koje se tako šalju. U 2019. godini bilo je ukupno 151 medijska prezentacija na TV-u, radiju i u

štampi, 61 prilog na internet stranici Zavoda (<http://www.zjzpa.org.rs/>) i 246 priloga na Facebook stranici Zavoda (<https://www.facebook.com/zjzpa/>)

U toku 2019. godine obeleženi su sledeći datumi iz Kalendara zdravlja u saradnji sa ustanovama primarne zdravstvene zaštite:

1. Evropska nedelja borbe protiv raka grlića materice
2. Nacionalni dan bez duvanskog dima
3. Svetski dan borbe protiv raka
4. Međunarodni dan dece obolele od raka
5. Mart mesec borbe protiv raka
6. Međunarodni dan retkih bolesti
7. Svetski dan bubrega
8. Svetski dan voda
9. Svetski dan zdravlja
10. Nacionalni dan borbe protiv raka dojke
11. Svetski dan borbe protiv tuberkuloze
12. Dan planete Zemlje
13. Međunarodni dan zaštite od buke
14. Evropska nedelja imunizacije
15. Međunarodni dan fizičke aktivnosti
16. Nedelja zdravlja usta i zuba
17. Svetski dan higijene ruku
18. Međunarodni dan porodice
19. Nedelja prevencije povreda u saobraćaju
20. Međunarodni dan sestrinstva
21. Dan zdravih gradova
22. Svetski dan bez duvana
23. Svetski dan zaštite životne sredine
24. Jun –mesec roditeljstva
25. Svetski dan bezbednosti hrane
26. Međunarodni dan protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogom
27. Svetski dan stanovništva
28. Svetski dan borbe protiv Hepatitisa
29. Svetska nedelja dojenja
30. Svetski dan prevencije samoubistva
31. Svetski dan kontracepcije
32. Svetski dan srca
33. Nacionalna nedelja dojenja
34. Oktobar mesec pravilne ishrane
35. Svetski dan mentalnog zdravlja
36. Međunarodni dan starijih osoba
37. Svetski dan čistih ruku
38. Svetski dan borbe protiv osteoporoze
39. Međunarodni dan borbe protiv siromaštva

40. Oktobar mesec borbe protiv raka dojke
41. Svetski dan moždanog udara
42. Svetski dan dijabetesa
43. Svetski dan borbe protiv HIV-a
44. Međunarodni dan osoba sa invaliditetom

Realizovana su 4 konkursa u okviru kalendara zdravlja: „Osmehni se zdravo“ na kome je učestvovalo 2 predškolske ustanove i 5 osnovnih škola sa ukupno 192 rada, foto konkurs „Objektivom kroz svet oko nas“ na temu „Povratak prirodi“ sa 421 radom, konkurs povodom Nedelje dojenja na kome su učestvovale 2 predškolske ustanove sa 27 radova i konkurs povodom Oktobra meseca pravilne ishrane na kome su učestvovale 2 predškolske ustanove i 2 osnovne škole sa 56 radova.

U toku školske 2018/2019. godine realizovane su aktivnosti prevencije narkomanije u školama, pod nazivom “Škola DA, droga NE”, organizovane od strane Komisije za borbu protiv narkomanije Ministarstva zdravlja Republike Srbije u saradnji sa Ministarstvom prosvete Republike Srbije i institutima/zavodima za javno zdravlje, u svim osnovnim i srednjim školama na teritoriji Republike Srbije sa ciljem povećanja svesti građana o štetnosti upotrebe narkotika, sa direktnim uticajem na decu školskog uzrasta, kao i na njihove roditelje. Aktivnostima u Južnobanatskom okrugu koordinirao je Zavod za javno zdravlje Pančevo, a tribine su sprovodili timovi sačinjeni od doktora medicine, prosvetnih radnika, psihologa, socijalnih radnika, inspektora, višeg javnog tužioca iz 10 ustanova sa teritorije Južnobanatskog okruga: Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović“ Vršac, Dom zdravlja Pančevo, Dom za decu „Spomenak“ Pančevo, Centar za socijalni rad „Solidarnost“ Pančevo, OŠ „Branko Radičević“ Pančevo, OŠ „Olga Petrov“ Banatski Brestovac, Policijska uprava Pančevo, Kancelarija za mlade grada Vršca, Kancelarija za mlade Pančevo i Višeg javnog tužilaštva u Pančevu i Zavoda za javno zdravlja Pančevo.

Aktivnosti su realizovane od oktobra 2018. godine do kraja juna meseca 2019. godine.

U okviru ovog programa realizovane su tribine za učenike sedmih razreda osnovnih škola, prvih razreda srednjih škola i profesore i nastavnike srednjih i osnovnih škola, kao i za roditelje. Aktivnostima je obuhvaćeno 4454 učenika sa 106 tribina,

1374 prosvetnih radnika sa 81 tribinom u 69 osnovnih i 21 srednje škole na teritoriji Južnog Banata kao i 709 roditelja u gradu Pančevu i Vršcu. Na 64 tribina bilo je prisutno 2464 učenika osnovnih škola, a na 42 tribine 1990 učenika svih srednjih škola na teritoriji Južnobanatskog okruga. Projektom je obuhvaćeno 1051 nastavnik osnovnih škola sa 64 tribine i 1374 profesor srednjih škola sa 17 tribina. U okviru projekta „Škola DA, droga NE“ anketirano je i 575 učenika osnovnih i srednjih škola u Južnobanatskom okrugu.

Potrebno je i dalje nastaviti sa multisektorskom saradnjom i aktivnostima kojima se ističe značajnost brige za sopstveno zdravlje i zdravlje zajednice u celini, izdvojiti prioritete i raditi na stvaranju okruženja za njihovu realizaciju. Usvajanje zdravih stilova života među mladom populacijom predstavlja najbolji put za nastanak i očuvanje zdrave populacije. Takođe je jako bitna reorganizacija zdravstvene službe u cilju stavljanja akcenta na zdravlje, a ne na bolest, povećanje aktivnosti na promociji zdravlja i prevenciji bolesti kao i obezbeđivanju materijalnih sredstava za to.

Aktivnosti na promociji zdravlja predstavljaju dugotrajan, kontinuirani proces čiji se rezultati vide tek u budućnosti.

PREPORUKE

- Implementirati programe prevencije najučestalijih oboljenja, posebno kardiovaskularnih oboljenja, šećerne bolesti i malignih neoplazmi;
- Intezivirati multisektorske aktivnosti u cilju unapređenja svesti stanovništva, ali i šire društvene zajednice, o neophodnosti i značaju sprovođenja skrining programa;
- Ishod same bolesti poboljšati njenim ranim otkrivanjem, odgovarajućom terapijom i rehabilitacijom, a ujedno efikasnim intervencijama sprečiti radnu nesposobnost, kao i prerano umiranje;
- Intezivnijom promocijom zdravlja i zdravih stilova života smanjiti prisustvo najznačajnijih faktora rizika u populaciji (hipertenzija, gojaznost, pušenje, fizička neaktivnost);
- Zdravstveno-vaspitnim aktivnostima uticati na smanjenje stope prekida neželjenih trudnoća i stope oboljevanja od polno prenosivih bolesti u ženskoj populaciji;
- Kordinisanim, sveobuhvatnim aktivnostima sprovoditi prevenciju bolesti zavisnosti, posebno mlađeg stanovništva;
- Obezbediti stalni nadzor i kontrolu nad zaraznim bolestima, a poboljšanjem životnog standarda i uslova života uticati na smanjenje njihovog prisustva u populaciji;
- Kontinuirano smanjivati prisustvo riziko-faktora životne sredine u vodi, vazduhu i zemljištu, uz razvijanje ekološke svesti stanovništva o značaju individualnih aktivnosti na očuvanju životnog okruženja;

ZAKLJUČAK

Demografske promene u Južnobanatskom okrugu posledica su smanjene reproduktivne moći (pada nataliteta i fertiliteta) i migracija, uglavnom mladog stanovništva. Ove demografske odrednice uslovile su i intenzivno starenje stanovništva, što je u kontinuitetu dovelo i do porasta stope opšteg mortaliteta.

Zdravstveno stanje odraslog stanovništva Južnobanatskog okruga karakteriše oboljevanje od kardiovaskularnih bolesti i visoka stopa oboljevanja od povišenog krvnog pritiska nepoznatog uzroka, kao i bolesti sistema za disanje. Značajno mesto u morbiditetu zauzimaju bolesti mišićno-koštanog sistema, bolesti žlezda sa unutrašnjem lučenjem, ishrane i metabolizma, sa visokom stopom oboljevanja od šećerne bolesti, ali i bolesti mokraćno-polnog sistema.

Kao i u prethodnom periodu najznačajniji zdravstveni problem kod predškolske i školske dece su respiratorne bolesti, ali i zarazne i parazitarne bolesti, bolesti uva i mastoidnog nastavka, kao bolesti kože i potkožnog tkiva. Nažalost i dalje su posebno kod dece školskog uzrasta, visoko rangirane kao uzrok oboljevanja povrede, trovanja i posledice spoljnih faktora.

Zdravlje žena u okrugu najviše ugrožavaju specifična oboljenja vezana za pol i reproduktivnu funkciju, prvenstveno bolesti mokraćno-polnog sistema, dobroćudni i zloćudni tumori, kao i oboljenja koja pripadaju grupi trudnoća, rađanja i babinja.

Upotreba duvana, alkohola i psihotropnih supstanci su ozbiljan javno-zdravstveni problem. Loše navike u ishrani, udružene sa rizičnim ponašanjem i nedovoljnom fizičkom aktivnošću stanovnika, doprinose porastu broja gojaznih i osoba sa prekomernom telesnom težinom.

Imajući u vidu da su zagađena voda, vazduh i zemljište ključni riziko faktori okoline koji utiču na zdravlje stanovništva, potrebno je stalno unapređenje multisektorskih aktivnosti na zaštiti životne sredine, ali i resursa neophodnih za praćenje riziko faktora.